

Danske vælgere 1971-2019

En oversigt over udviklingen i vælgernes holdninger mv.

Rune Stubager, Kasper Møller Hansen
og Jesper Sommer Jensen

4. udgave, juli 2020

ISBN 978-87-7335-263-2

Indholdsfortegnelse

Figur- og tabelliste	3
Forord.....	6
1 Partiernes stemmeandel og valgdeltagelse.....	7
2 Politisk deltagelse mv.	8
3 Partiernes emneejerskab.....	12
4 Vælgernes opfattelse af de vigtigste problemer mv.....	17
5 Vælgernes opfattelse af partiernes politik.....	20
6 Vælgernes opfattelse af det offentlige forbrug	23
7 Vælgernes syn på den økonomiske udvikling.....	30
8 Holdningsspørgsmål.....	30
8.1 Økonomiske emner	31
8.2 Værdipolitiske emner	36
8.3 Velfærdsemner	40
8.4 Internationale emner	42
9 Politisk tillid, tro på egne evner og demokratisk tilfredshed	44
10 Hovedpublikationer fra det danske valgprojekt	48

Figur- og tabelliste

Tabel 1: Oversigt over partiernes stemmeandel, og den samlede valgdeltagelse, ved folketingsvalgene, 1971-2019.....	7
Figur 1: Udviklingen i politisk interesse, 1971-2019.....	8
Figur 2: Den andel af vælgerne som har snakket om politik med bekendte i op til tre uger før valget, 1971-2019.....	8
Figur 3: Beslutningstidspunkt for stemmeafgivelsen, 1971-2019.....	9
Figur 4: Udviklingen i tilhørsforholdet til samfundsklasserne, 1971-2019	9
Figur 5: Den andel af vælgerne som overvejede at stemme på et andet parti, 1971-2019	10
Figur 6: Vælgeres sympati for de politiske partier, 1971-2019.....	10
Figur 7: Andelen af vælgerne som er tilhænger af et politisk parti, samt styrken af forholdet, 1971-2019.....	11
Figur 8: Hvilken regering er bedst til at varetage Danmarks interesser i EU, 1994-2019	12
Figur 9: Hvilken regering er bedst til at sikre miljøet, 1994-2019.....	12
Figur 10: Hvilken regering er bedst til at sikre lov og orden, 1994-2019.....	13
Figur 11: Hvilken regering er bedst til at sikre den rette balance mellem skattetryk og social tryghed, 1994-2019	13
Figur 12: Hvilken regering er bedst til at sikre en fornuftig flygtninge-/indvandrerpolitik, 1998- 2019.....	14
Figur 13: Hvilken regering er bedst til at sikre tilfredsstillende forhold for de ældre, 1998-2019	14
Figur 14: Hvilken regering er bedst til at sikre et velfungerende sundhedsvæsen, 1998-2019.....	15
Figur 15: Hvilken regering er bedst til at sikre en god undervisning i folkeskolen, 1998-2019	15
Figur 16: Hvilken regering er bedst til at løse landets økonomiske problemer i almindelighed, 1990-2019.....	16
Figur 17: Hvilken regering er bedst til at bekæmpe arbejdsløsheden, 1990-2019.....	16
Figur 18: Hvilken regering vil give det største rådighedsbeløb, 1994-2019	17
Figur 19-21: Vælgeres opfattelse af hvilket problem, der er det vigtigste som politikerne skal tage sig af, 1971-2019..	18
Figur 22: Venstre/højre placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger, 1979- 2019.....	20
Figur 23: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til størrelsen af den offentlige sektor, 1994-2019.....	20
Figur 24: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til hvor mange flygtninge Danmark skal tage imod, 1994-2019.....	21
Figur 25: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til graden af miljøhensyn, 1994-2019	21
Figur 26: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til synet på lov og orden, 1994-2019.....	22
Figur 27: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til graden af lighed i samfundet.....	22
Figur 28: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på forsvaret, 1985-2019.....	23
Figur 29: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på sundhedsvæsenet, 1985-2019.....	23
Figur 30: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på uddannelse, 1985-2019.....	24
Figur 31: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på folkepension, 1985-2019.....	24
Figur 32: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på miljøproblemer, 1985-2019.....	25
Figur 33: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på kulturelle formål, 1985-2019.....	25
Figur 34: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på børnehaver og vuggestuer, 1985-2019.....	26
Figur 35: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på arbejdsløshedsunderstøttelse til den enkelte, 1985-2019.....	26
Figur 36: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på bistand/kontanthjælp til den enkelte, 1985-2019.....	27
Figur 37: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på ulandsbistand, 1990-2019....	27
Figur 38: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på flygtninge og indvandrere, 1990-2019	28
Figur 39: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på hjemmehjælp, 1994-2019....	28
Figur 40: Vælgeres holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på motorveje og broer, 1985-2019.....	29

Figur 41: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på politiet, 1985-2019.....	29
Figur 42: Vælgernes syn på udviklingen i deres egen økonomiske situation, i retrospektiv, 1987-2019.....	30
Figur 43: Vælgernes syn på udviklingen i Danmarks økonomiske situation, i retrospektiv, 1987- 2019.....	30
Figur 44: Andelen som foretrækker enten A: lavere skatter, eller B: forbedring af den offentlige service, 1994-2019....	31
Figur 45: Andelen som foretrækker enten A: sænkning af indkomstskatten, eller B: sænkning af moms og afgifter, 2001-2019.....	31
Figur 46: Andelen som foretrækker enten A: Der bør i langt større grad end nu indføres brugerbetaling i den offentlige sektor, eller B: Bortset fra enkelte, ubetydelige områder bør der ikke indføres mere brugerbetaling, 1994-2019.....	32
Figur 47: Andelen som fortrækker enten A: Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store her i landet. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt, eller B: Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle som endnu findes, bør stort set bibeholdes, 1979-2019	32
Figur 48: Andelen som fortrækker enten A: Forretnings- og industrifolk bør i større grad have lov til at bestemme over deres egne forretninger, eller B: Staten bør kontrollere og samordne erhvervslivet. Den statslige kontrol bør i hvert fald ikke være mindre end den er i dagens Danmark, 1979-2019	33
Figur 49: Andelen som fortrækker enten A: Man er gået for langt med sociale reformer her i landet. Folk burde mere end nu klare sig uden sociale sikringer og bidrag fra samfundet, eller B: De sociale reformer, som er gennemført i vores land, bør opretholdes i mindst samme omfang som nu, 1979-2019.....	33
Figur 50: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse, 1971-2019	34
Figur 51: Andelen som er enten enig eller uenig i, at staten har for lidt kontrol med de private investeringer, 1971-2019.....	34
Figur 52: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til lønstigninger, 1975-2019.....	35
Figur 53: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til skattelettelser, 1990-2019.....	35
Figur 54: Andelen som er enten enig eller uenig i, at høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag, 1971-2019	36
Figur 55: Andelen som er enten enig eller uenig i, at flygtninge og indvandrere bør have samme ret til social bistand som danskere, også selv om de ikke er danske statsborgere, 1994-2019.....	37
Figur 56: Andelen som er enten enig eller uenig i, at indvandring udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart, 1987/1988-2019.....	37
Figur 57: Andelen som er enten enig eller uenig i, at voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag, 1979-2019	38
Figur 58: Andelen som er enten enig eller uenig i, at det ville være meget fornuftigt at lade en stærk mand gribe magten i en økonomisk krisesituation, 1971-2001.....	38
Figur 59: Andelen som er enten enig eller uenig i, at den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser, 1981-2019.....	39
Figur 60: Andelen som er enten enig eller uenig i, at indsatsen for at forbedre miljøet ikke må gå så vidt, at den skader erhvervslivet, 1990-2019.....	39
Figur 61: Andelen som er enten enig eller uenig i, at der på længere sigt ikke er råd til at opretholde velfærdsstaten, som vi kender den i dag, 1994-2019	40
Figur 62: Andelen som er enten enig eller uenig i, at der stadig kan spares masser af penge på at effektivisere den offentlige sektor, uden at det går ud over servicen til borgerne, 1990-2019.....	40
Figur 63: Andelen som er enten enig eller uenig i, at børnechecken til børnefamilierne bør afskaffes for folk med gode indtægter, 1994-2011	41
Figur 64: Andelen som er enten enig eller uenig i, at der er for mange, der får sociale ydelser, uden at de trænger til det, 1973-2019	41
Figur 65: Andelen som er enten enig eller uenig i, at mange offentlige aktiviteter kunne udføres både bedre og billigere, hvis de blev overladt til private, 1990-2019	42
Figur 66: Danskernes holdning til EU, 1971-2019.....	43
Figur 67: Andelen som er enten enig eller uenig i at man i almindelighed kan stole på, at vore politiske ledere træffer de rigtige beslutninger for landet, 1971-2019	44

Figur 68: Andelen som er enten enig eller uenig i at politik er så indviklet, at de ikke rigtig kan forstå, hvad der foregår, 1971-2019	44
Figur 69: Andelen som er enten enig eller uenig i, at det ikke er svært at tage stilling til politiske spørgsmål, 1994-2019.....	45
Figur 70: Andelen som er enten enig eller uenig i, at politikerne er for ødsle med skatteborgernes penge, 1971-2019....	45
Figur 71: Andelen som er enten enig eller uenig i, at politikerne gennemgående tager for lidt hensyn til hvad vælgerne mener, 1971-2019	46
Figur 72: Andelen som er enten enig eller uenig i, at de kun forstår en brøkdelt når politikerne diskuterer den økonomiske politik, 1994-2019	46
Figur 73: Udviklingen i tillid til andre mennesker, 2001-2019	47
Figur 74: Udviklingen i tillid til danske politikere, 1994-2019.....	47
Figur 75: Vælgernes tilfredshed med den måde demokratiet fungerer på i Danmark, 1979-2007	48

Forord

Det danske valgprojekt har gennemført undersøgelser af vælgernes holdninger og adfærd efter hvert folketingsvalg siden 1971. En god del af de anvendte spørgsmål er gået igen hele perioden igennem, mens andre er kommet til undervejs. Fælles for en række af spørgsmål er det dermed, at det er muligt at følge udviklingen hen over årene. Valgundersøgelserne udgør således et unikt materiale til at belyse udviklingen i danske vælgere politiske holdninger på en bred vifte af områder – lige fra deres opfattelser af partierne, over holdninger til udlændinge og miljø, til ønsker om offentlige udgifter. For at øge kendskabet til og anvendelsen af dette materiale har vi i valgforskningsprojektet besluttet at samle data og fremstille de vigtigste tidsserier på en tilgængelig måde. Nærværende notat indeholder derfor 75 figurer med præsentationer af udviklingen i holdninger mv. på en lang række indikatorer, og det er håbet, at en bred kreds af interesserede vil finde notatet nyttigt. Kommentarer er mere end velkomne. Denne fjerde og opdaterede udgave erstatter de foregående. For den teknisk interesserede læser kan det nævnes, at data er vejet, så det for hvert valgår er repræsentativt for vælgerbefolkningen på køn, alder, partivalg ved det pågældende folketingsvalg samt uddannelse (fra 1984 og frem). Se i øvrigt datadokumentationsrapporterne for de enkelte undersøgelser for flere oplysninger om indsamling, vejning mv. For de nyere undersøgelser kan rapportererne findes på www.valgprojektet.dk. Data er indsamlet med støtte fra bl.a. Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd, Det frie Forskningsråd – Samfund og Erhverv og Carlsbergfondet.

Aarhus og København

August 2020

Rune Stubager
stubager@ps.au.dk

Kasper Møller Hansen
kmh@ifs.ku.dk

1 Partiernes stemmeandel og valgdeltagelse

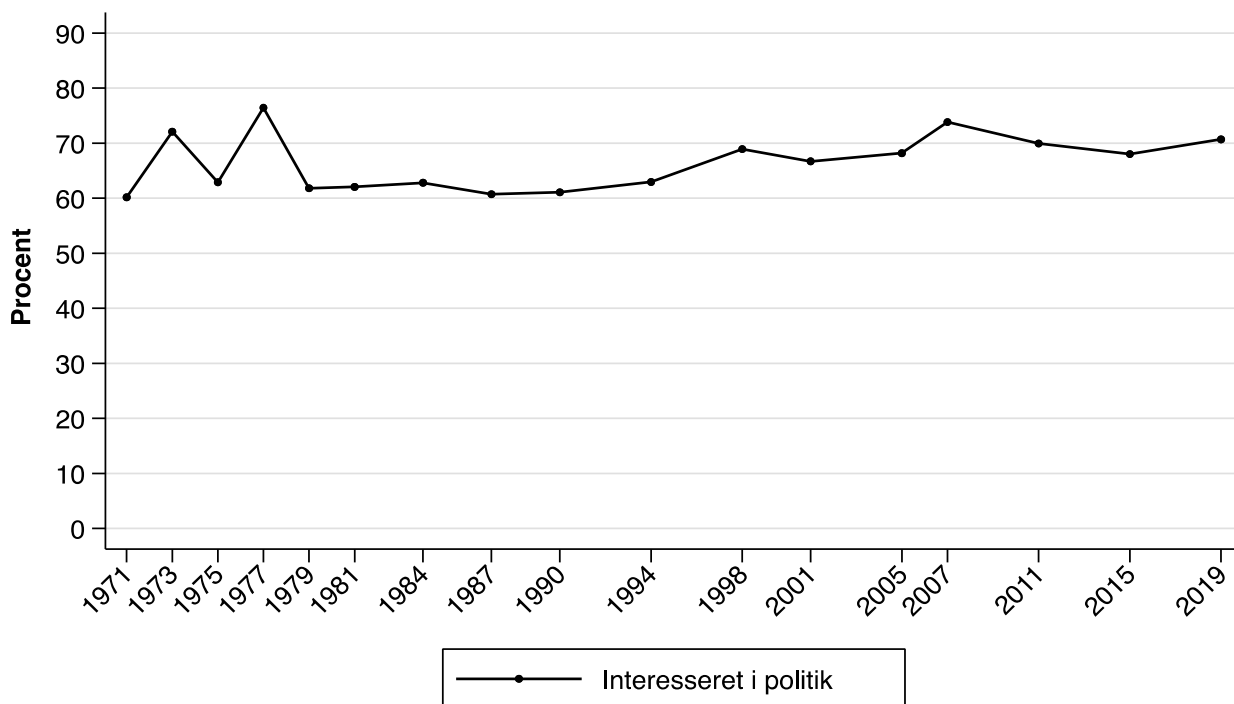
Tabel 1: Oversigt over partiernes stemmeandel, og den samlede valgdeltagelse, ved folketingsvalgene, 1971-2019. Procent.

	'71	'73	'75	'77	'79	'81	'84	'87	'88	'90	'94	'98	'01	'05	'07	'11	'15	'19
A	37,3	25,6	29,9	37	38,3	32,9	31,6	29,3	29,8	37,4	34,6	35,9	29,1	25,8	25,5	24,8	26,3	25,9
B	14,4	11,2	7,1	3,7	5,4	5,1	5,5	6,2	5,6	3,5	4,6	3,9	5,2	9,2	5,1	9,5	4,6	8,6
C	16,7	9,2	5,5	8,5	12,5	14,5	23,4	20,8	19,3	16,0	15,0	8,9	9,1	10,3	10,4	4,9	3,4	6,6
D₁	-	7,8	2,2	6,4	3,2	8,3	4,6	4,8	4,7	5,1	2,8	4,3	1,8	1,0	-	-	-	-
D₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4
E₁	1,7	2,9	1,8	3,3	2,6	1,4	1,5	0,5	-	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-
E₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8
F	9,1	6,0	5,0	3,9	5,9	11,3	11,5	14,6	13,0	8,3	7,3	7,6	6,4	6,0	13,0	9,2	4,2	7,7
G	-	-	-	-	-	-	-	1,3	1,4	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-
H	-	-	-	-	-	-	-	0,2	<0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I₁	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,8	5,0	7,5	2,3
I₂	-	-	-	-	-	0,1	0,1	<0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K₁	1,4	3,6	4,2	3,7	1,9	1,1	0,7	0,9	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K₂	2,0	4,0	5,3	3,4	2,6	2,3	2,7	2,4	2,0	2,3	1,9	2,5	2,3	1,7	0,9	0,8	0,8	1,7
L	-	-	-	-	-	-	<0,1	<0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-
O	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,4	12,0	13,3	13,9	12,3	21,1	8,7
P₁	-	-	-	-	-	-	-	2,2	1,9	1,8	-	-	-	-	-	-	-	-
P₂	-	-	-	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P₃	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,8
R	-	-	-	-	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
S	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-	-	-
V	15,6	12,3	23,3	12,0	12,5	11,3	12,1	10,5	11,8	15,8	23,3	24,0	31,2	29,0	26,2	26,7	19,5	23,4
Y	1,6	1,5	2,1	2,7	3,7	2,7	2,7	1,4	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z	-	15,9	13,6	14,6	11,0	8,9	3,6	4,8	9,0	6,4	6,4	2,4	0,6	-	-	-	-	-
Ø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,7	3,1	2,7	2,4	3,4	2,2	6,7	7,8	6,9
Å	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,8	3,0
VD	87,2	88,7	88,2	88,7	85,6	83,2	88,4	86,7	85,7	82,8	84,3	86,0	87,1	84,5	86,6	87,7	85,9	84,5

Note: A: Socialdemokratiet, B: Det Radikale Venstre, C: Konservative, D1: Centrumdemokraterne, D2: Nye Borgerlige E1: Retsforbundet, E2: Partiet Klaus Riskær Pedersen, F: SF, G: De Grønne, H: Det Humanistiske Parti, I1: Liberal Alliance (omfatter Ny Alliance (2007)), I2: Socialistisk Arbejderparti, K1: Danmarks Kommunistiske Parti (Kommunisterne) – DKP, K2: Kristendemokraterne, L: MarxistiskLeninistisk Parti, M: Minoritetspartiet, O: Dansk Folkeparti, P1: Fælles Kurs, P2: P: Pensionist Partiet, P3: Stram Kurs, R: Arbejderpartiet KAP, S: Slesvigsk Parti, U: Demokratisk Fornyelse, V: Venstre, Y: Venstresocialisterne, Z: Fremskridtspartiet, Ø: Enhedslisten, Å: Alternativet, VD: Valgdeltagelse Kilde: www.ft.dk

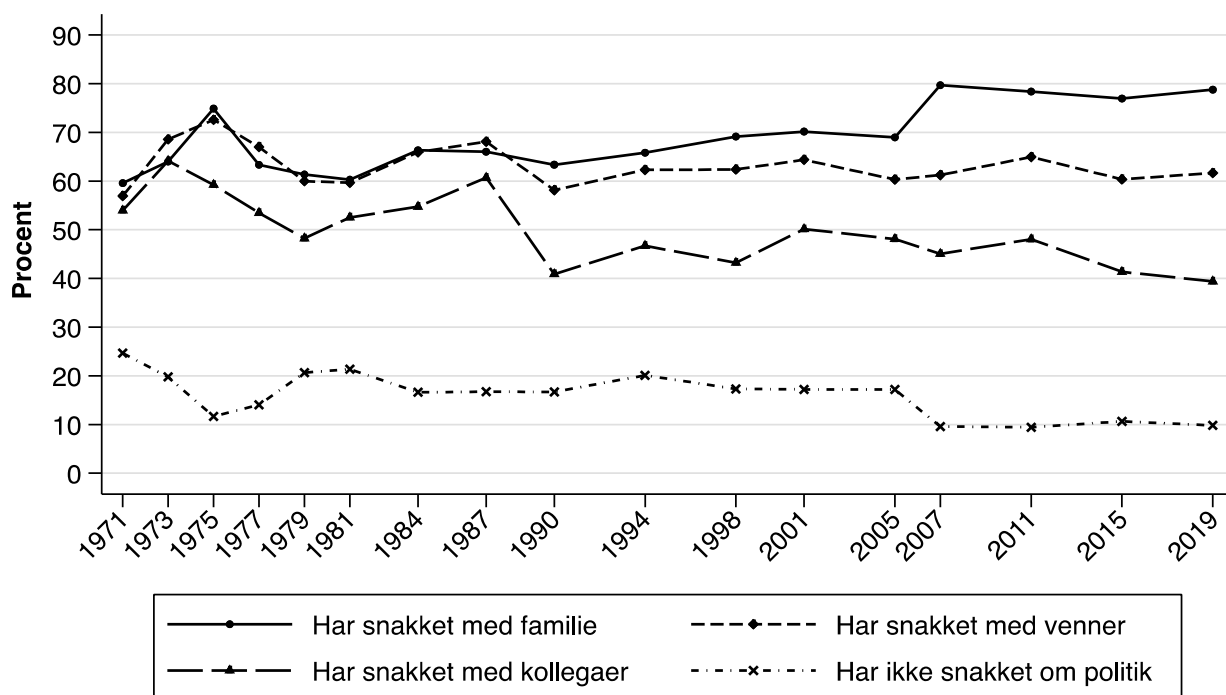
2 Politisk deltagelse mv.

Figur 1: Udviklingen i politisk interesse, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Ville du sige, at du er meget interesseret i politik, noget interesseret, kun lidt, eller slet ikke interesseret i politik?". I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Andelen som er interesseret i politik, består af de respondenter, som har tilkendegivet, at de er enten "meget" eller "noget" interesseret i politik. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=31.508

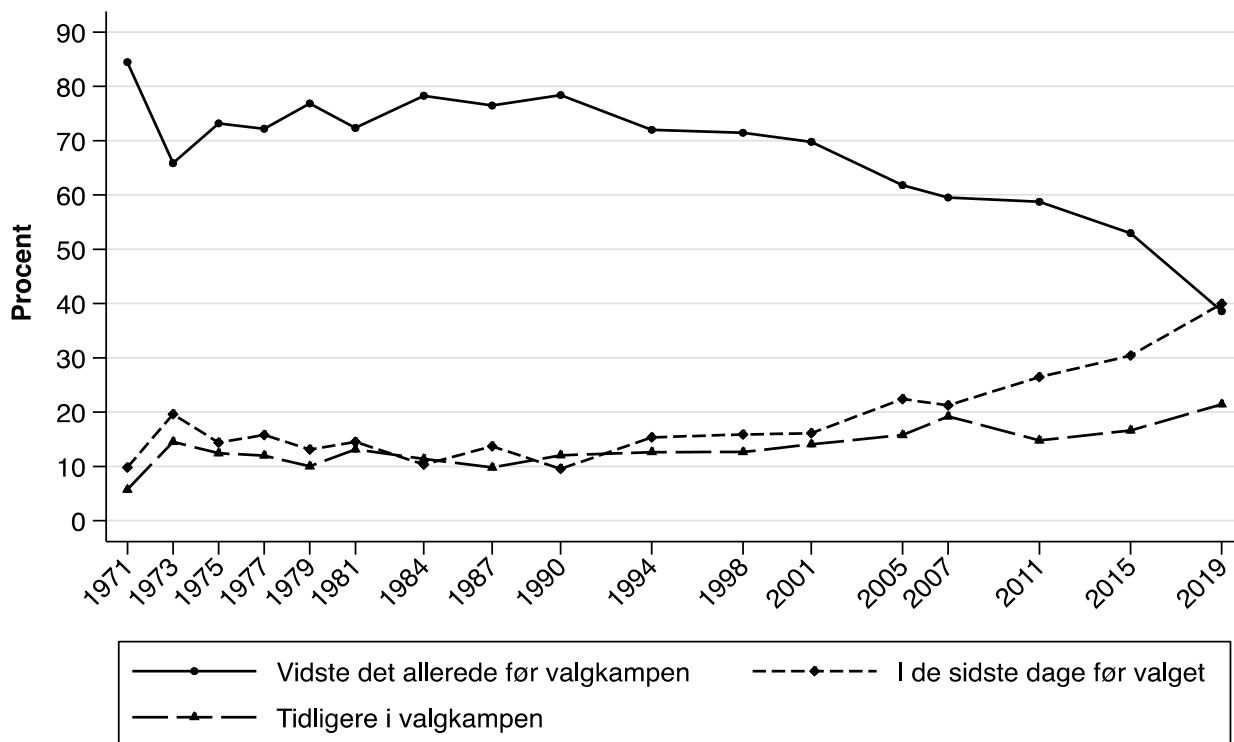
Figur 2: Andelen af vælgere som har snakket om politik med bekendte i op til tre uger før valget, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Snakkede du, de sidste tre uger op til valget, om politik med nogen i din nærmeste familie, med nogle af dine venner eller med nogle af dine kollegaer?" I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=27.760

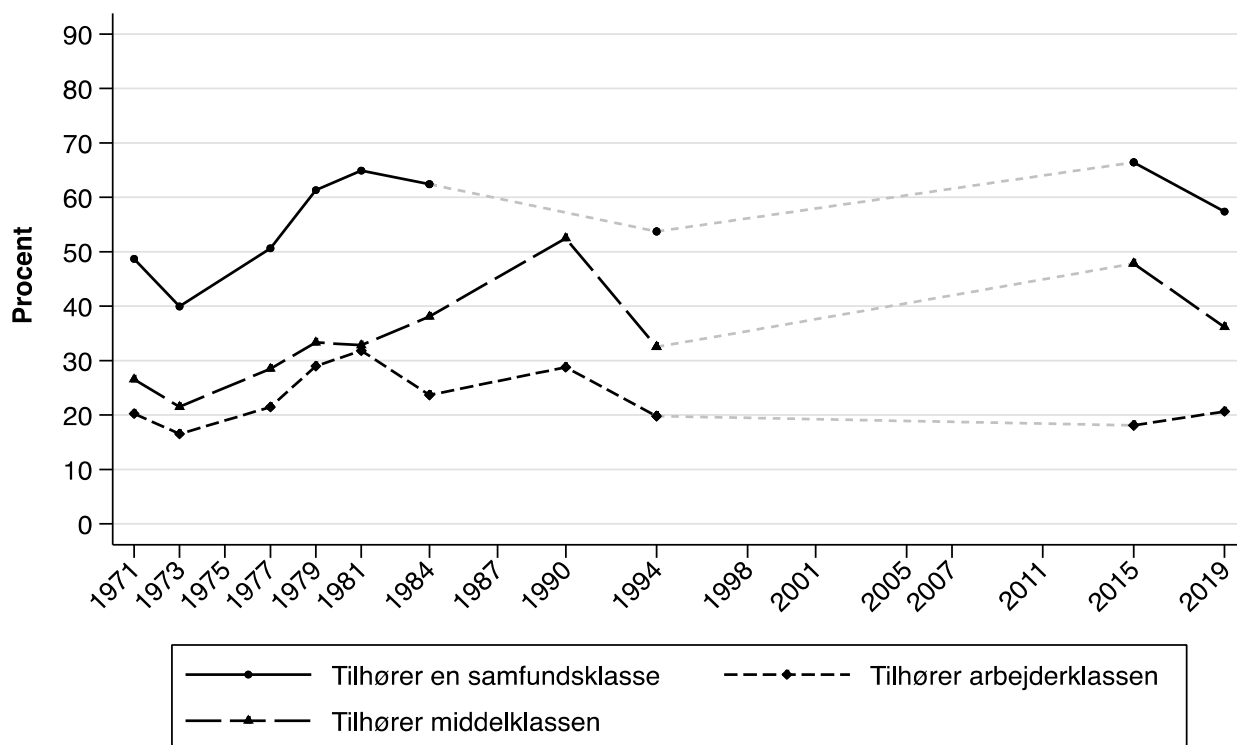

Figur 3: Beslutningstidspunkt for stemmeafgivelsen, 1971-2019.

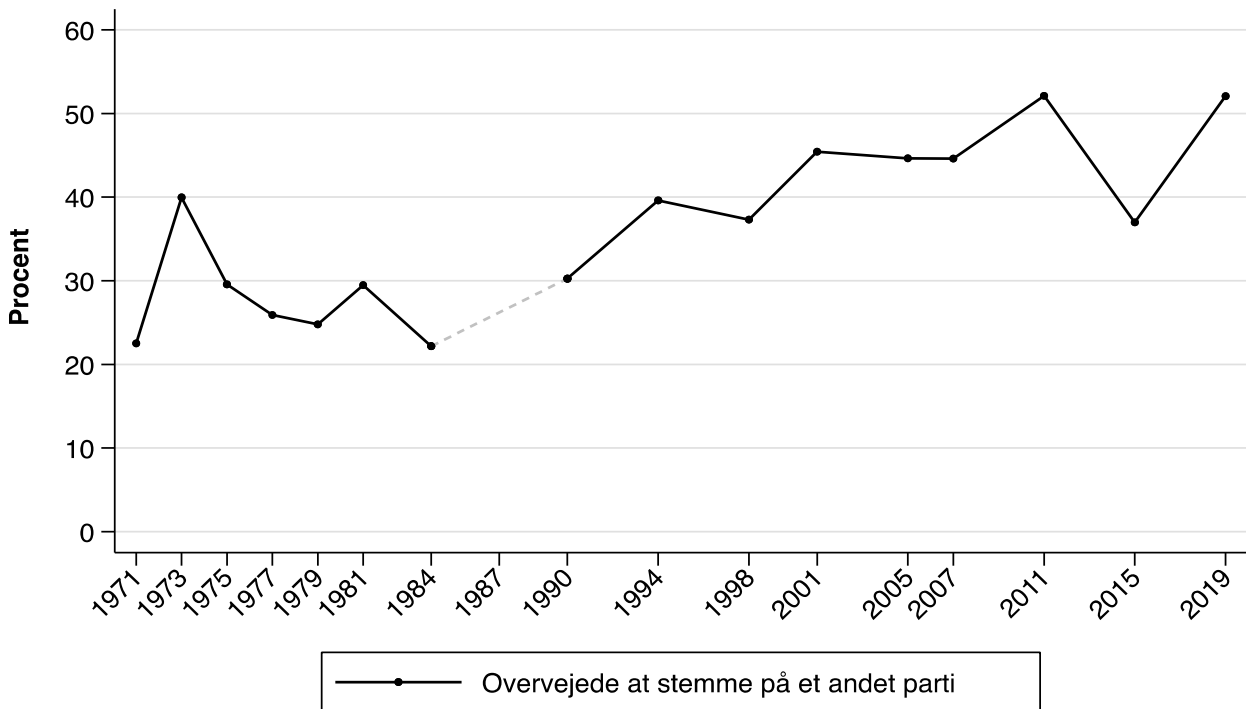
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvornår besluttede du at stemme som du gjorde?". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=27.177

Figur 4: Udviklingen i tilhørsforholdet til samfundsklasserne, 1971-2019.

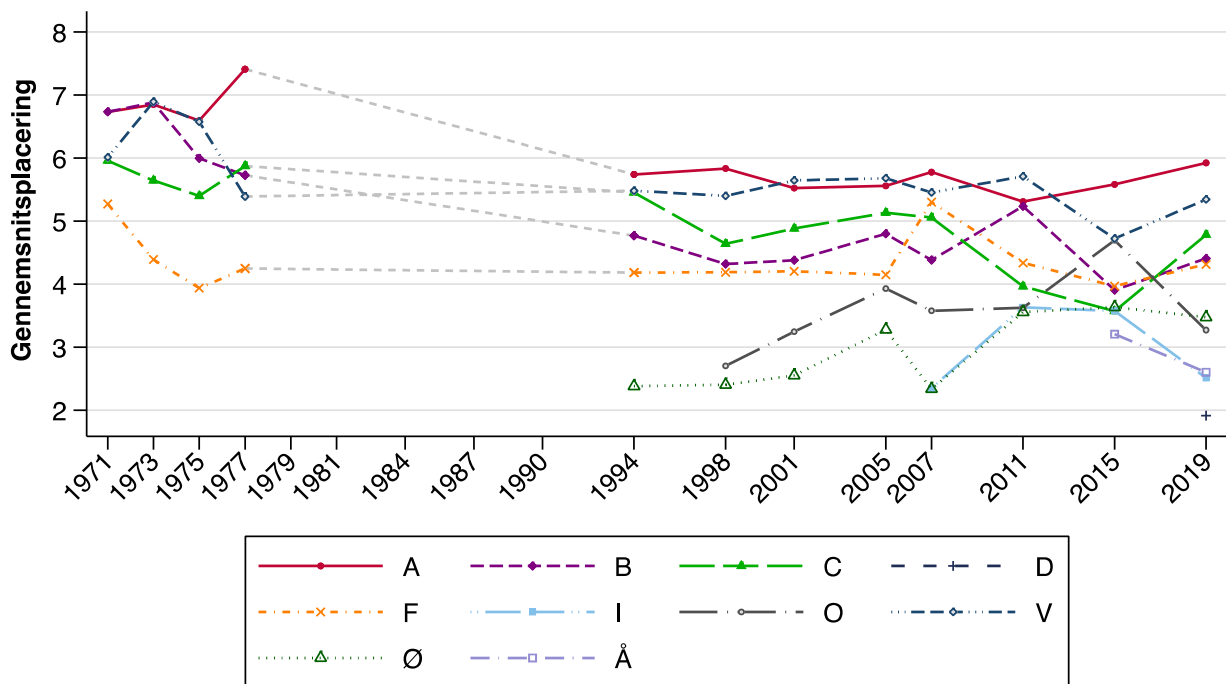
Note: Baseret på spørgsmålet "Føler De selv, at De tilhører en bestemt samfundsklasse?" og "Hvilken samfundsklasse er det?". Spørgsmålene er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 2015, 2019. Samlet n=14.078

Figur 5: Andelen af vælgere som overvejede at stemme på et andet parti, 1971-2019.

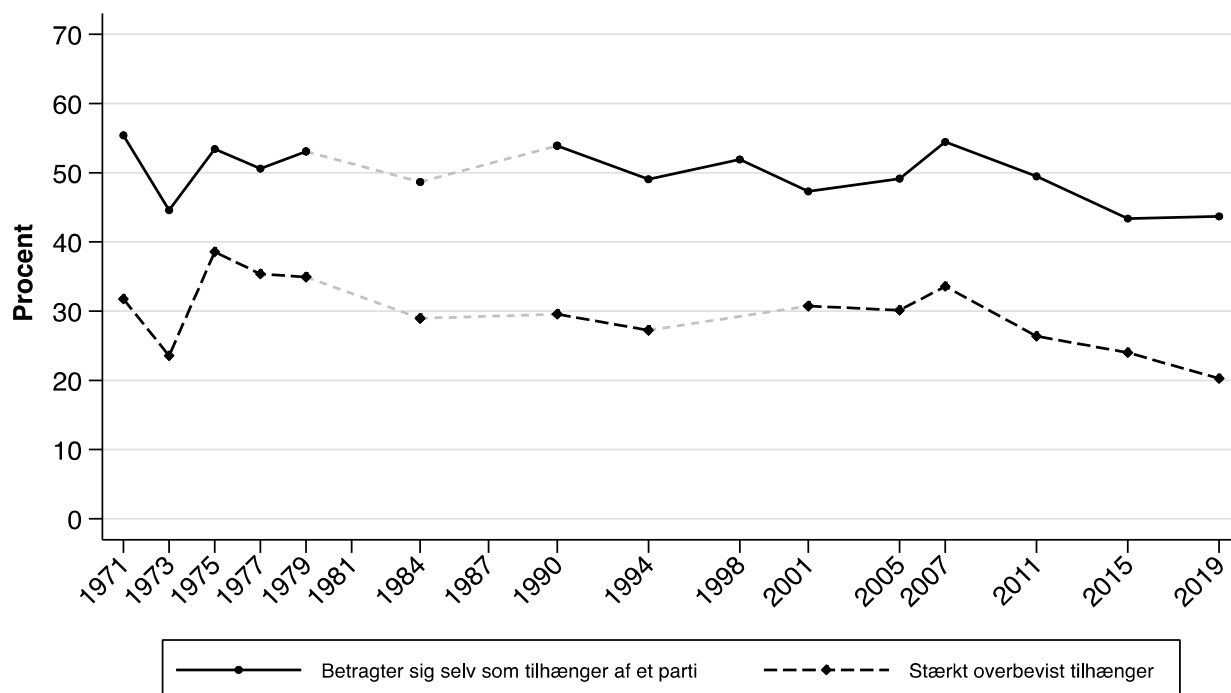
Note: Baseret på spørgsmålet "Tænkte du på at stemme på et andet parti? – Hvilket?". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=27.092

Figur 6: Vælgernes sympati for de politiske partier, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Nu skal det handle om, hvad du mener om de enkelte politiske partier. Placer venligst de enkelte partier på en skala fra 0 til 10". 0 indikerer den laveste grad af sympati for partiet og 10 den højeste grad af sympati. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Socialdemokratiet samlet n=23.511, Radikale Venstre samlet n=22.591, Konservative samlet n=22.750, SF samlet n=22.673, Dansk Folkeparti samlet n=16.067, Venstre samlet n=23.350, Liberal Alliance samlet n=9.267, Enhedslisten samlet n=16.218, Alternativet samlet n=3.515, Nye Borgerlige samlet n=1.787.

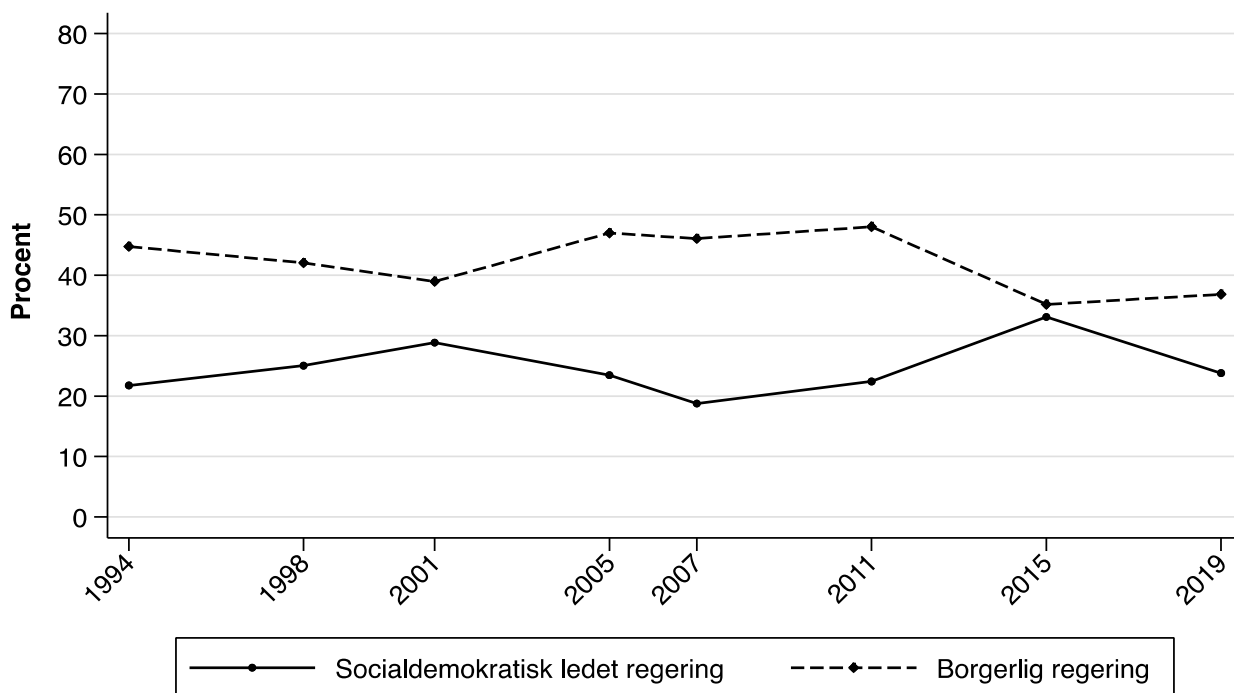
Figur 7: Andelen af vælgerne som er tilhænger af et politisk parti, samt styrken af forholdet, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålene "Betrakter du dig selv som f.eks. socialdemokrat, radikal, venstremand, SF'er eller noget andet, eller føler du dig ikke som tilhænger af et bestemt parti?" og "Betrakter du dig selv som stærkt overbevist tilhænger eller ikke stærkt overbevist?" Spørgsmålene er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1984, 1990, 1994, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=21.213

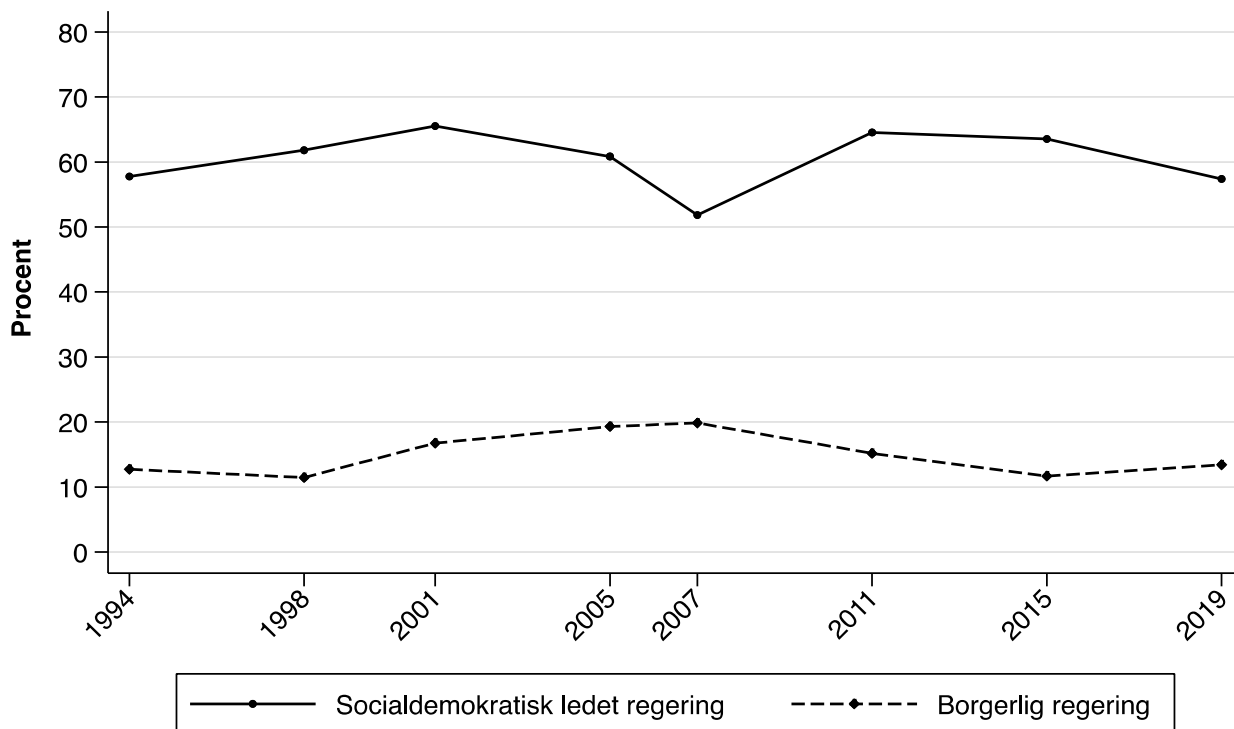
3 Partiernes emneejerskab

Figur 8: Hvilken regering er bedst til at varetage Danmarks interesser i EU, 1994-2019.

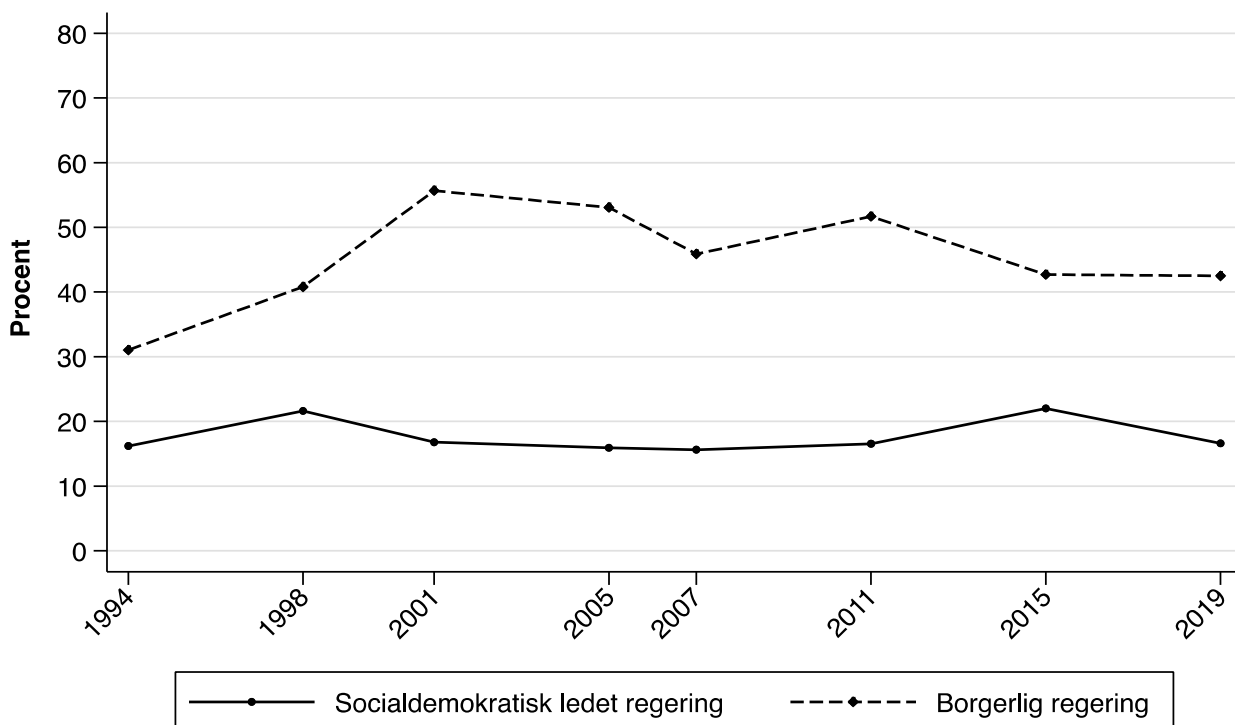
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at varetage Danmarks interesser i EU". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.717

Figur 9: Hvilken regering er bedst til at sikre miljøet, 1994-2019.

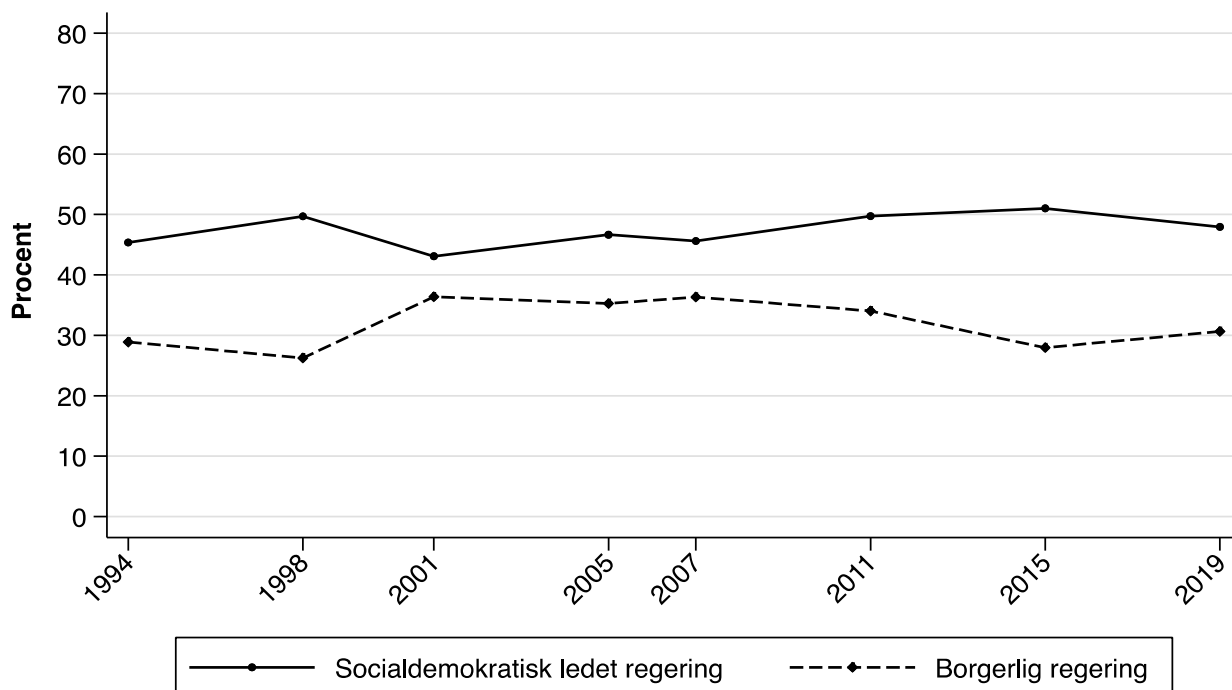
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre miljøet". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.238

Figur 10: Hvilken regering er bedst til at sikre lov og orden, 1994-2019.

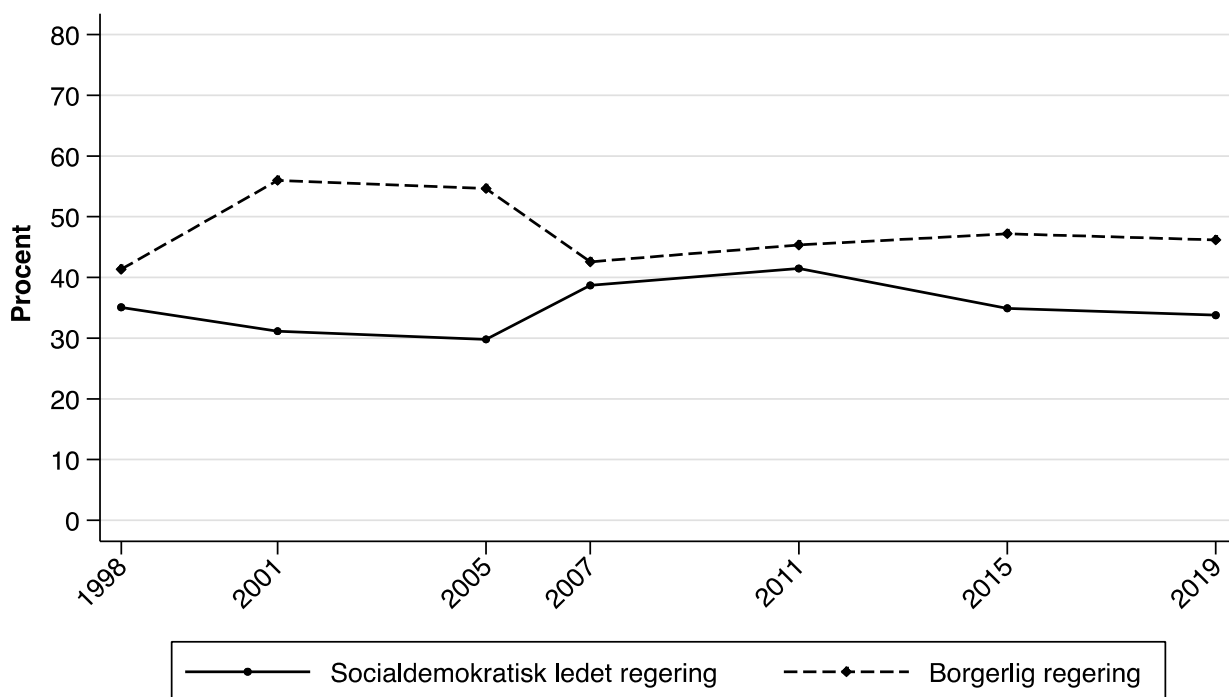
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre lov og orden". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.204

Figur 11: Hvilken regering er bedst til at sikre den rette balance mellem skattetryk og social tryghed, 1994-2019.

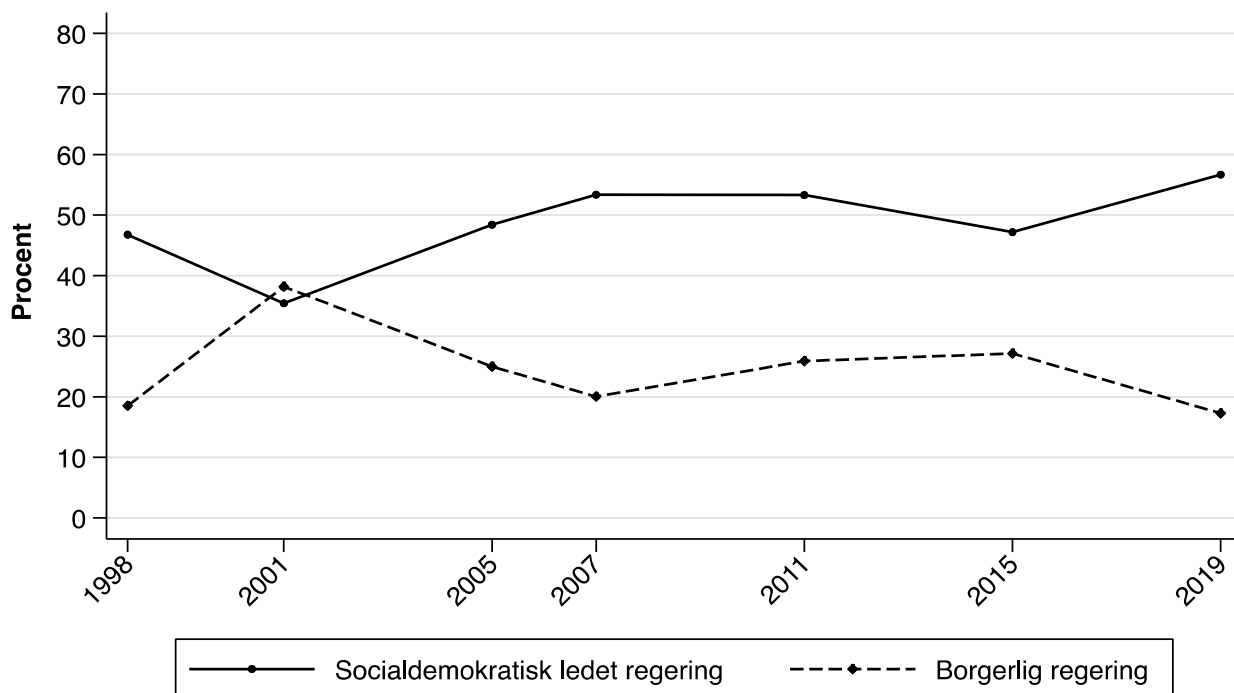
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre den rette balance mellem skattetryk og social tryghed". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=14.995

Figur 12: Hvilken regering er bedst til at sikre en fornuftig flygtninge-/indvandrerpolitik, 1998-2019.

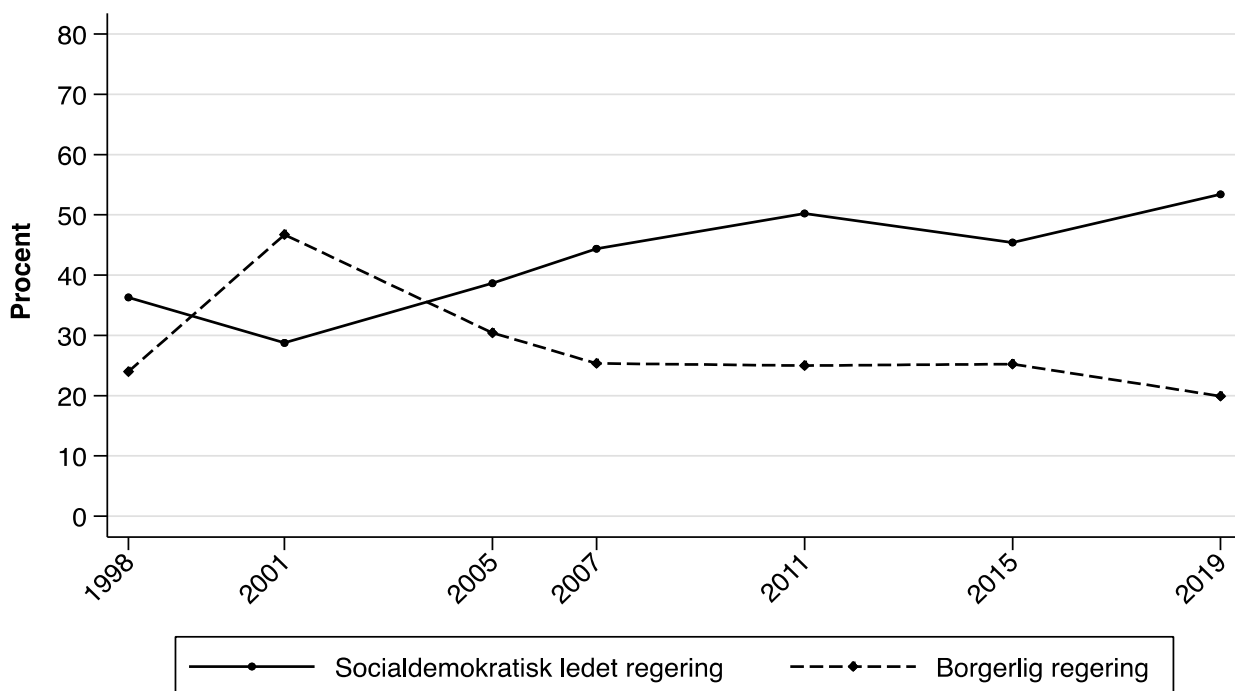
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre en fornuftig flygtninge-/indvandrerpolitik". Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=13.427

Figur 13: Hvilken regering er bedst til at sikre tilfredsstillende forhold for de ældre, 1998-2019.

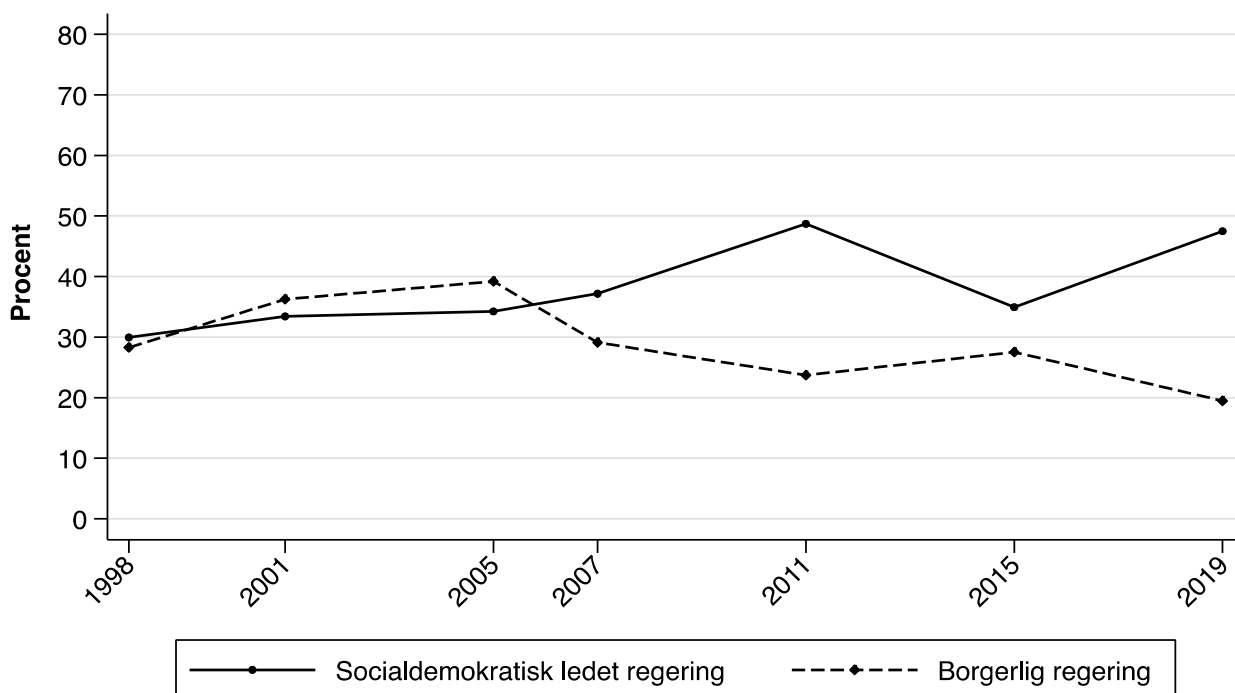
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? - til at sikre tilfredsstillende forhold for de ældre". Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=13.503

Figur 14: Hvilken regering er bedst til at sikre et velfungerende sundhedsvæsen, 1998-2019.

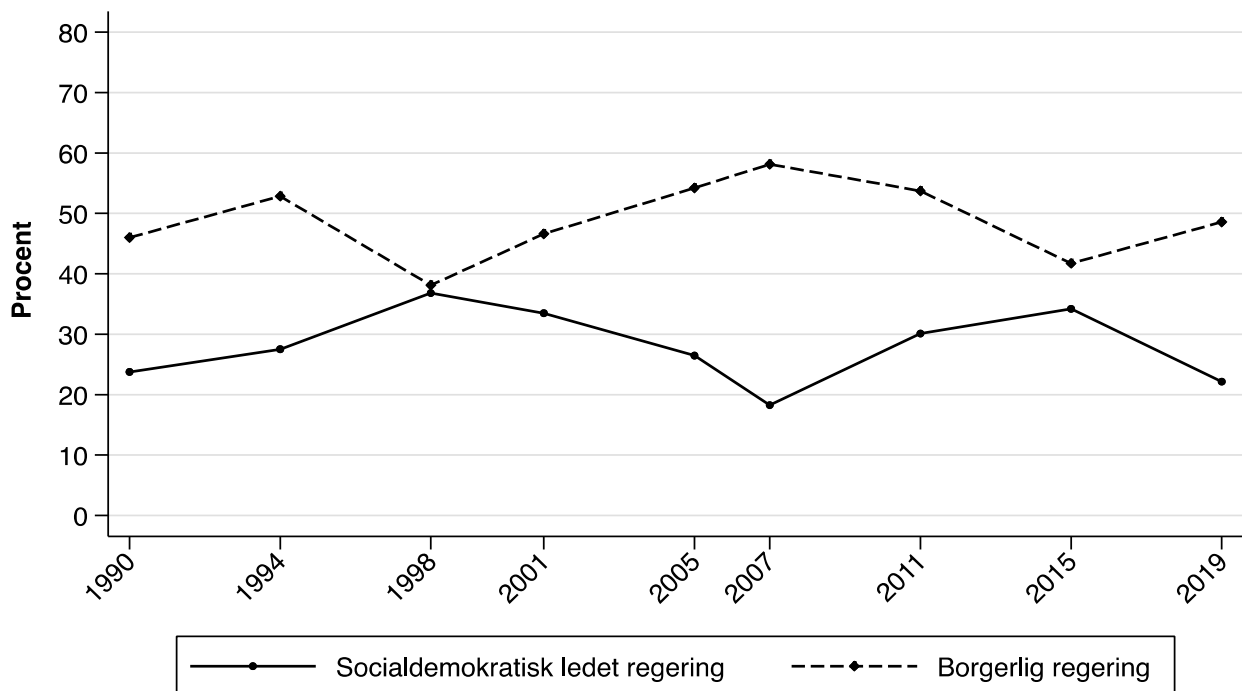
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at sikre et velfungerende sundhedsvæsen". Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=13.414

Figur 15: Hvilken regering er bedst til at sikre en god undervisning i folkeskolen, 1998-2019.

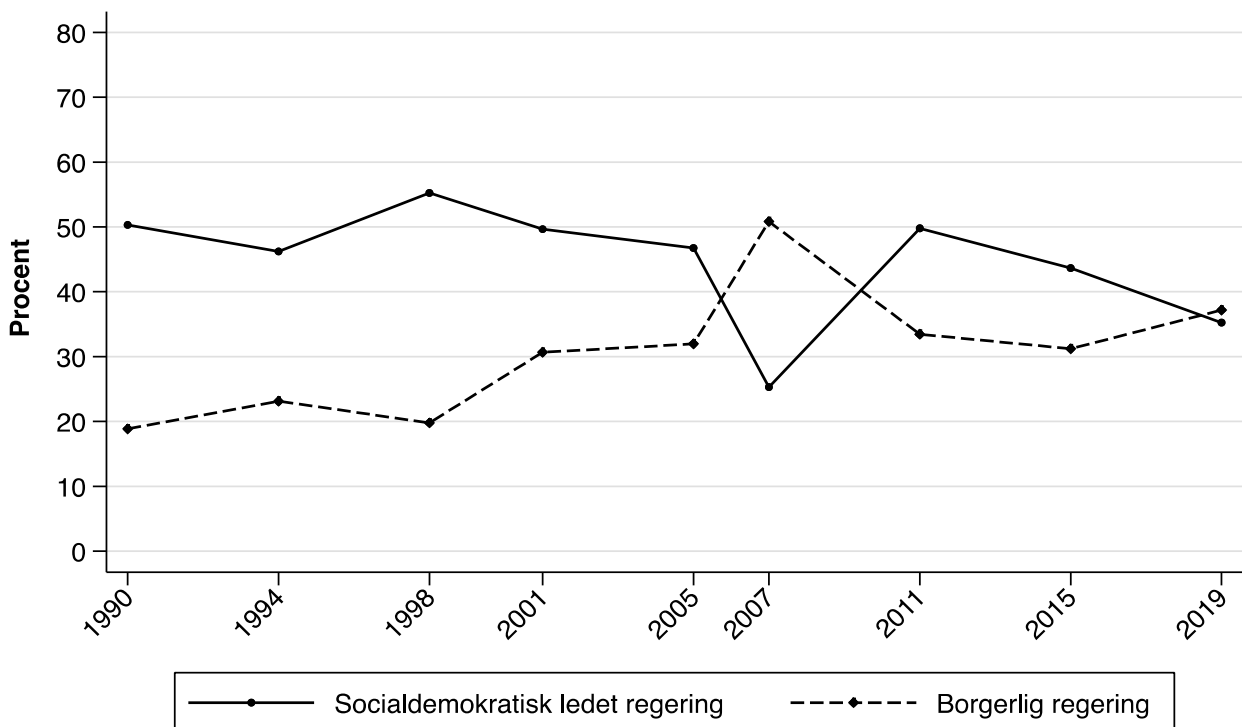
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at sikre en god undervisning i folkeskolen". Spørgsmålet er stillet i 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=13.346

Figur 16: Hvilken regering er bedst til at løse landets økonomiske problemer i almindelighed, 1990-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at løse landets økonomiske problemer i almindelighed". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.339

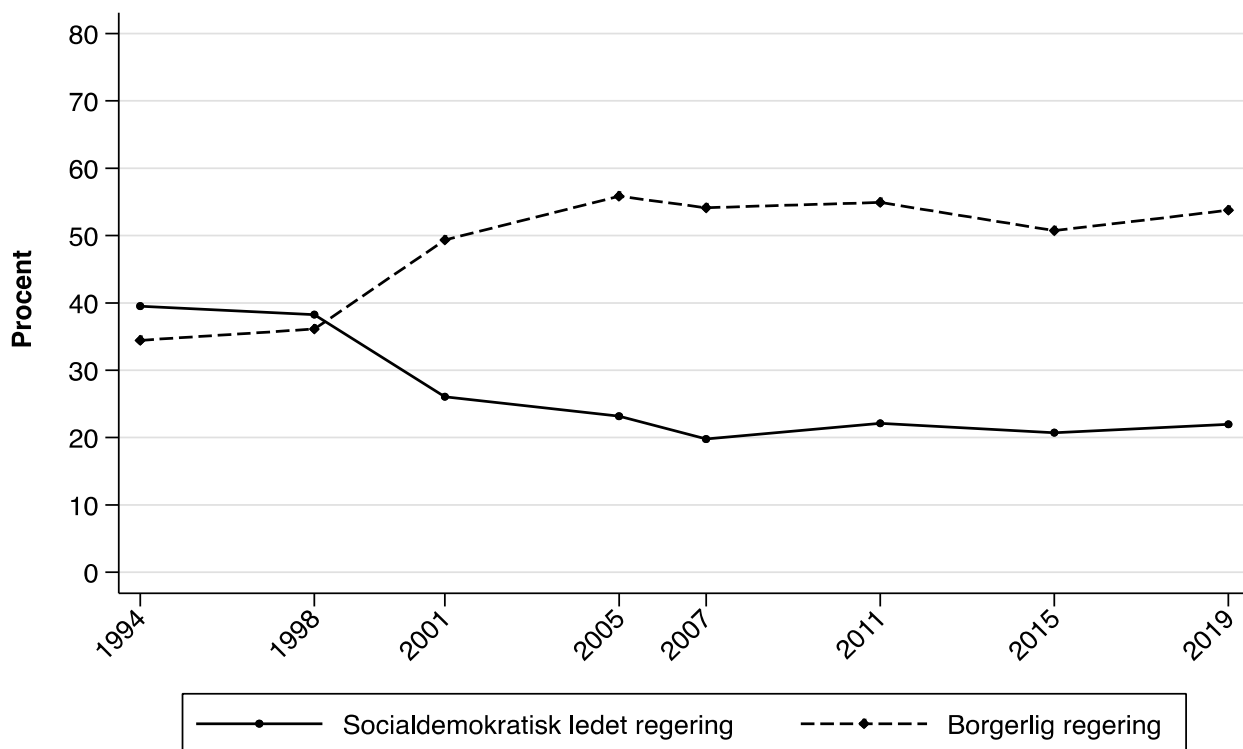
Figur 17: Hvilken regering er bedst til at bekæmpe arbejdsløsheden, 1990-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvem mener du, er bedst til at løse problemet; en socialdemokratisk ledet regering, eller en borgerlig regering? – til at bekæmpe arbejdsløsheden". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.350

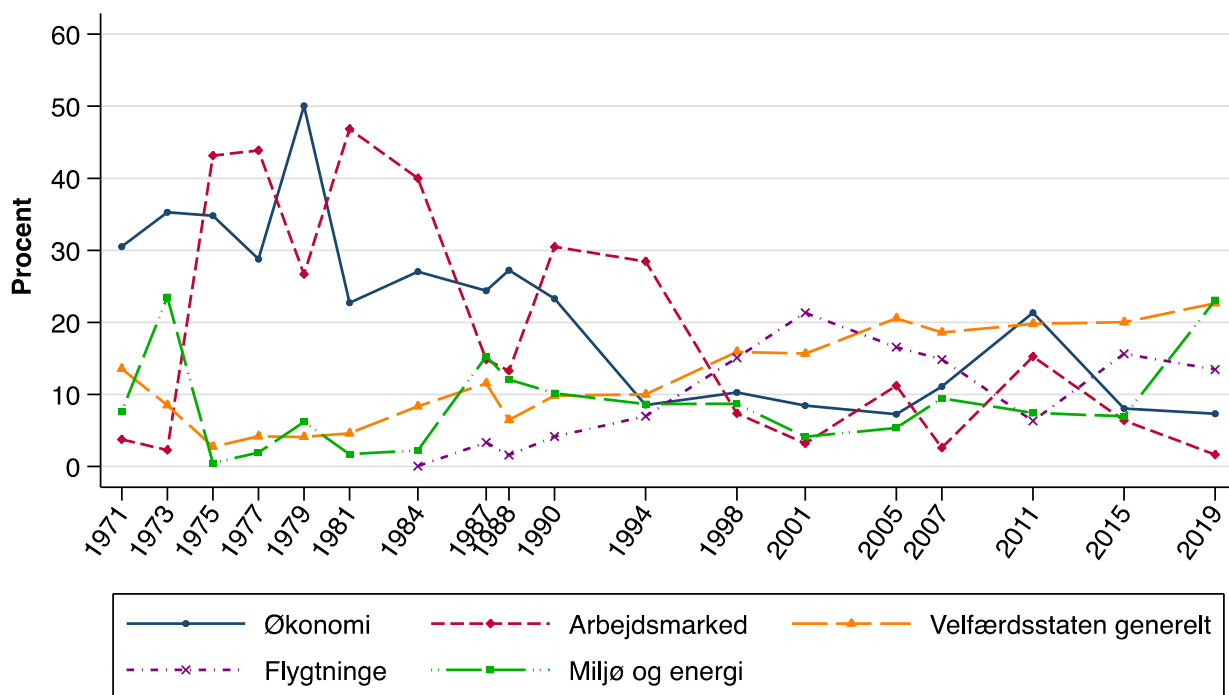
Figur 18: Hvilken regering vil give det største rådighedsbeløb, 1994-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilken regering tror du, ville give dig selv flest penge til rådighed?".
Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.
Samlet n=14.813

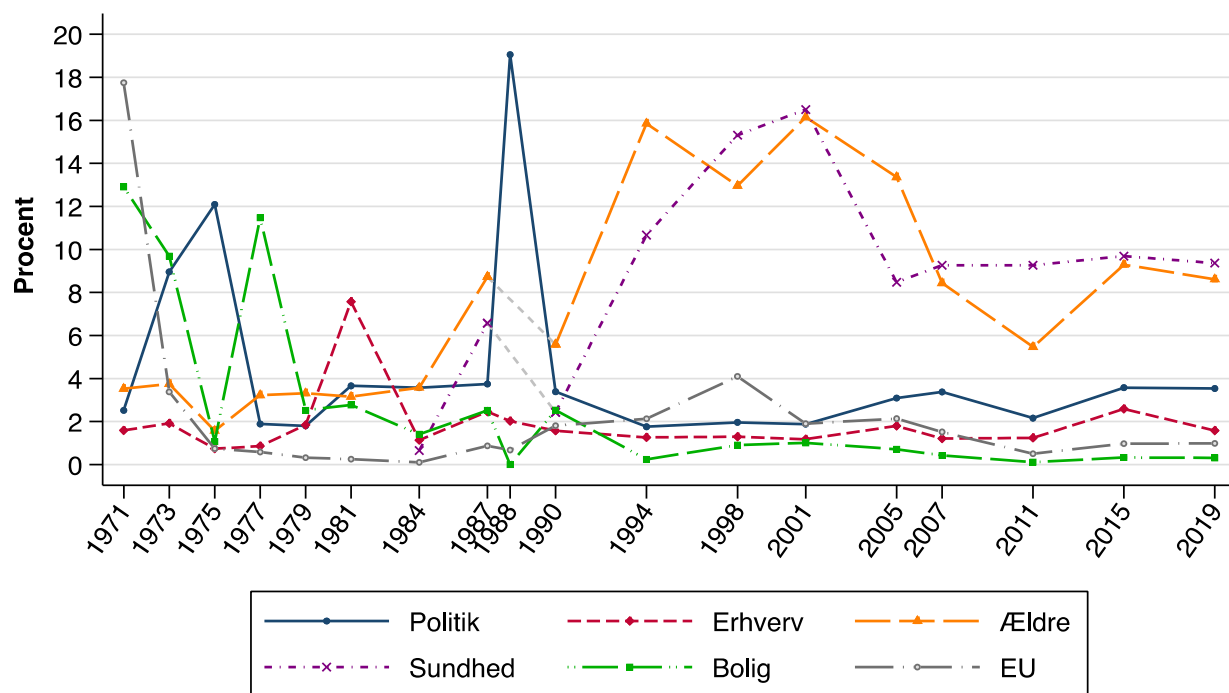
4 Vælgernes opfattelse af de vigtigste problemer mv.

Figur 19: Vælgernes opfattelse af hvilket problem, der er det vigtigste, som politikerne skal tage sig af, 1971-2019.

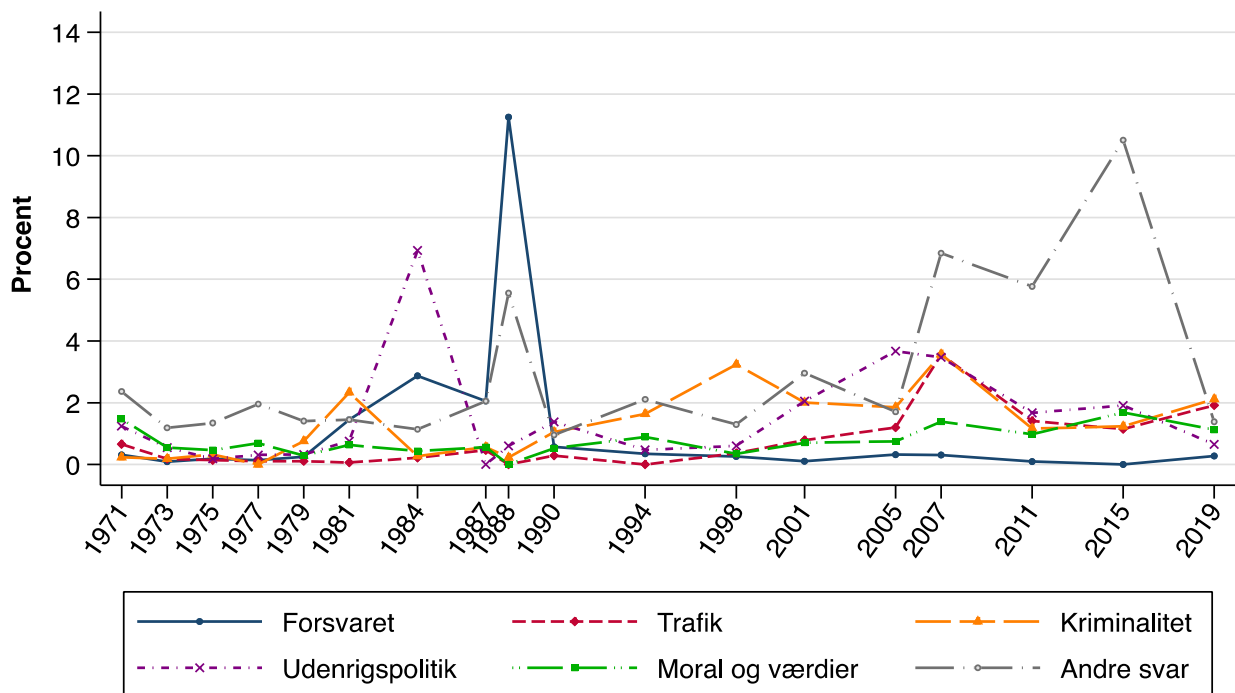
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilke problemer mener du, er de vigtigste, som politikerne skulle tage sig af i dag?"
 Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987, 1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.
 Samlet n=26.759
 Data er ikke vejlet.

Figur 20: Vælgernes opfattelse af hvilket problem, der er det vigtigste, som politikerne skal tage sig af, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilke problemer mener du, er de vigtigste, som politikerne skulle tage sig af i dag?"
 Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987, 1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.
 Samlet n=26.759
 Data er ikke vejlet.

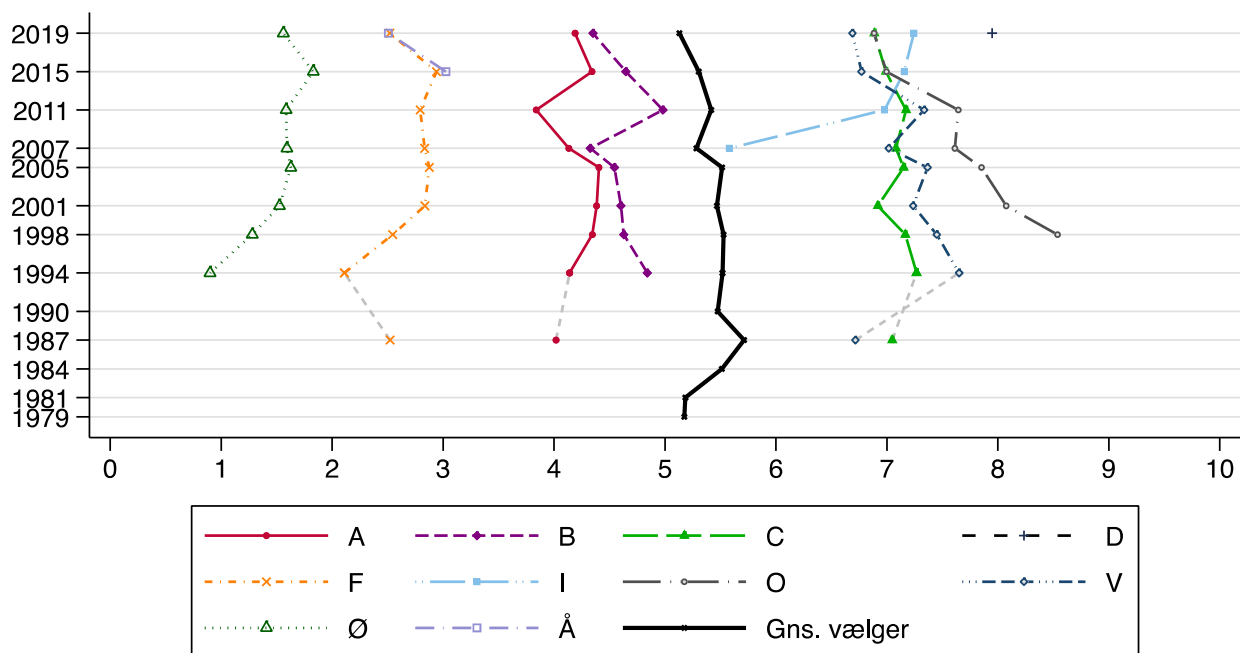
Figur 21: Vælgernes opfattelse af hvilket problem, der er det vigtigste, som politikerne skal tage sig af, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvilke problemer mener du, er de vigtigste, som politikerne skulle tage sig af i dag?"
 Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987, 1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.
 Samlet n=26.759
 Data er ikke vejret.

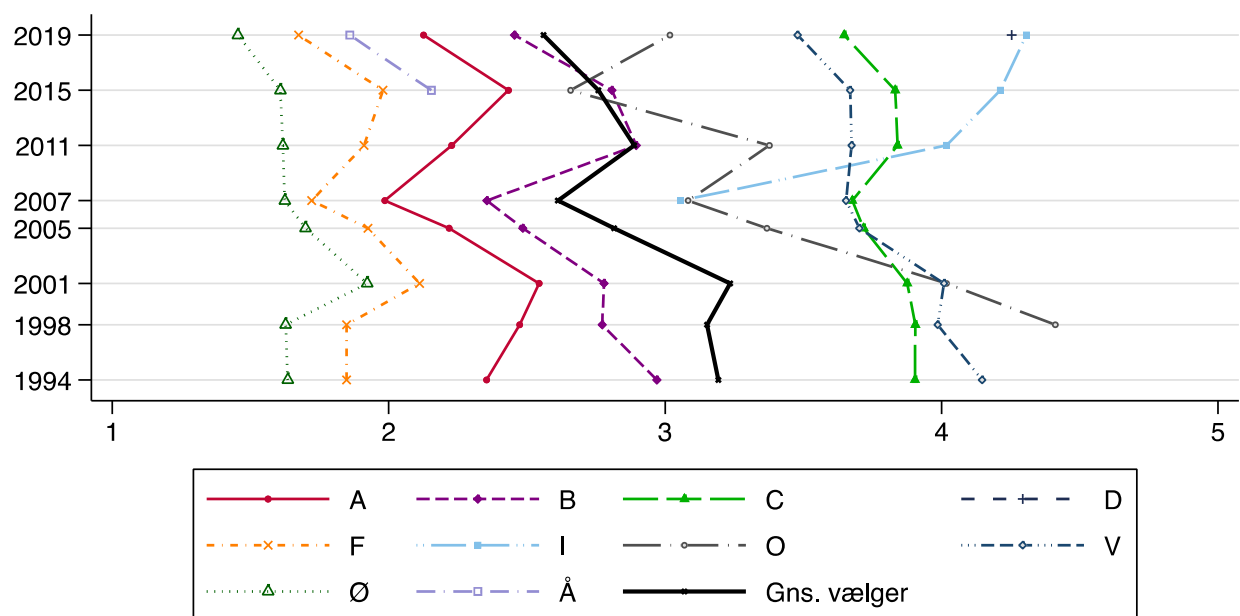
5 Vælgernes opfattelse af partiernes politik

Figur 22: Venstre/højre placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger, 1979-2019.

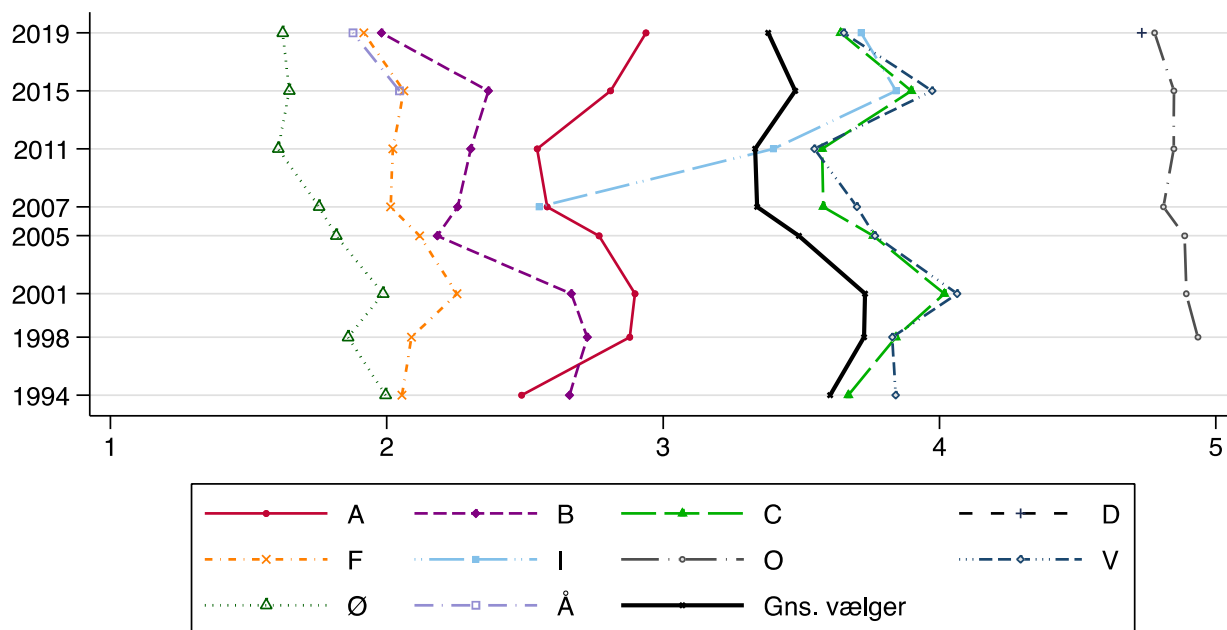
Note: Baseret på spørgsmålet "I politik taler man ofte om venstre og højre. Hvor vil du placere dig selv og de enkelte partier på denne skala?". 0 indikerer den mest venstreorienterede placering, og 10 den mest højreorienterede. Spørgsmålet er stillet i 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Gns. Vælger samlet n=24.474, Socialdemokratiet samlet n=17.918, Radikale Venstre samlet n=16.336, Konservative samlet n=17.524, SF samlet n=17.478, Liberal Alliance samlet n=8.664, Dansk Folkeparti samlet n=14.866, Venstre samlet n=17.815, Enhedslisten samlet n=16.093, Alternativet samlet n=2.966, Nye Borgerlige samlet n=1.562.

Figur 23: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til størrelsen af den offentlige sektor, 1994-2019.

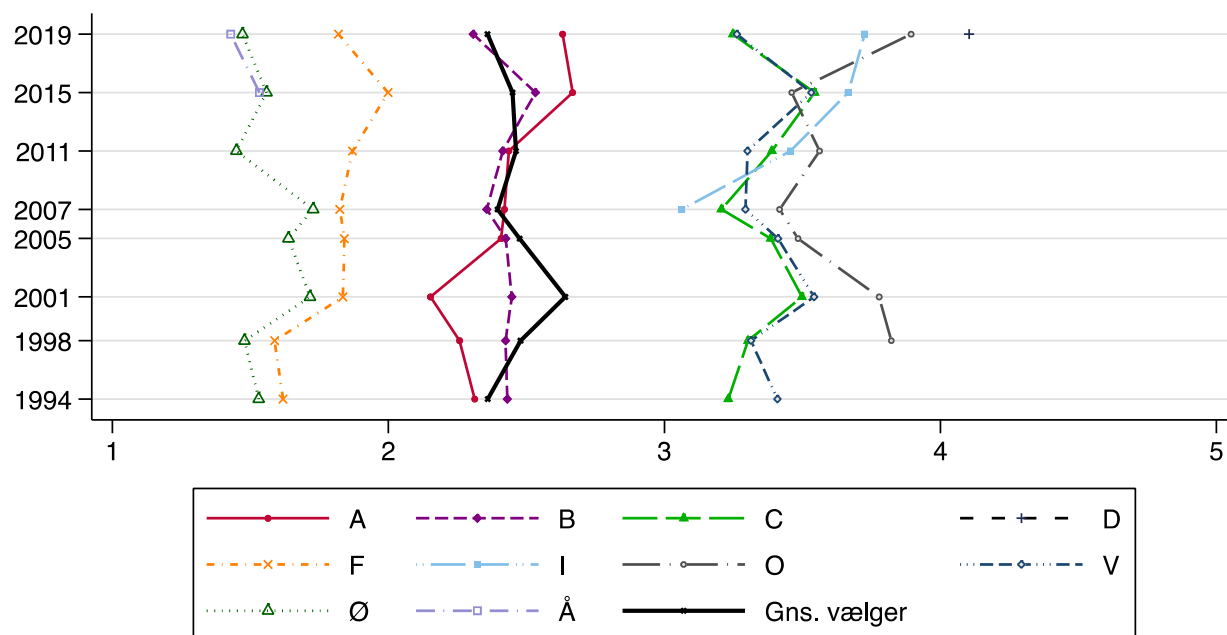
Note: Baseret på spørgsmålet "Partierne er også uenige om, hvor stor den offentlige sektor bør være. Nogle partier siger, at vi skal skære ned på de offentlige indtægter og udgifter, andre siger, at vi må regne med stigende offentlige udgifter og indtægter i fremtiden. Hvor omtrent vil du placere?". 1 indikerer at udgifterne må sættes kraftigt i vejret, og 5 at der skal skæres ned på de offentlige indtægter og udgifter. Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Gns. Vælger samlet n=15.954, Socialdemokratiet samlet n=15.493, Radikale Venstre samlet n=14.458, Konservative samlet n=14.792, SF samlet n=14.684, Liberal Alliance samlet n=7.803, Dansk Folkeparti samlet n=13.932, Venstre samlet n=15.260, Enhedslisten samlet n=13.795, Alternativet samlet n=2.312, Nye Borgerlige samlet n=1.235. Data er ikke vejret.

Figur 24: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til hvor mange flygtninge Danmark skal tage imod, 1994-2019.

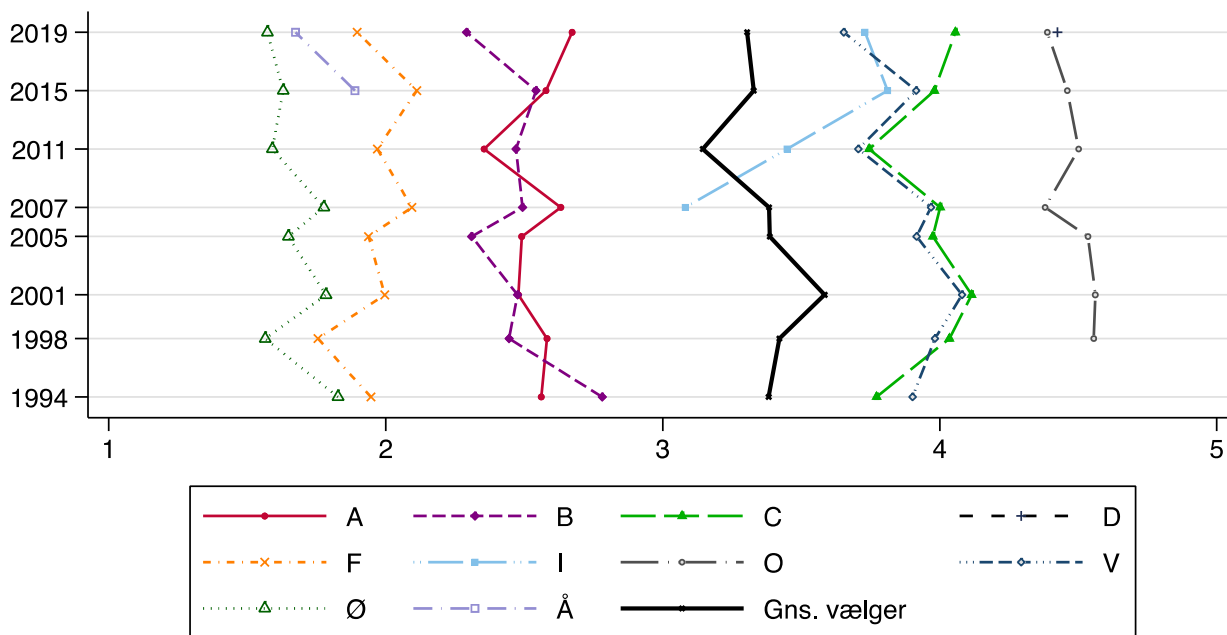
Note: Baseret på spørgsmålet "Partierne er blandt andet uenige om, hvor mange flygtninge vi kan tage imod. Nogle mener, vi tager imod alt for mange. Andre siger, vi sagtens kan tage mod flere flygtninge. Hvor omtrent vil du placere?". 1 indikerer, at Danmark skal tage imod mange flere flygtninge end nu, og 5 at Danmark skal tage imod langt færre flygtninge end nu. Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Gns.vælger samlet n=17.432, Socialdemokratiet samlet n=16.666, Radikale Venstre samlet n=15.533, Konservative samlet n=15.851, SF samlet n=15.751, Liberal Alliance samlet n=8.010, Dansk Folkeparti samlet n=15.236, Venstre samlet n=16.564, Enhedslisten samlet n=14.799, Alternativet samlet n=2.564, Nye Borgerlige samlet n=1.581.

Figur 25: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til graden af miljøhensyn, 1994-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Man taler undertiden om en grøn dimension, hvor nogle partier markerer sig ved at lægge overordentlig stor vægt på miljøhensyn, mens andre siger, at miljøhensynene efterhånden er ved at tage overhånd. Hvor omtrent vil du placere?". 1 indikerer den mest grønne politik, og 5 den mindst grønne politik. Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Gns.vælger samlet n=17.424, Socialdemokratiet samlet n=16.597, Radikale Venstre samlet n=15.805, Konservative samlet n=15.990, SF samlet n=16.045, Liberal Alliance samlet n=8.215, Dansk Folkeparti samlet n=13.807, Venstre samlet n=16.319, Enhedslisten samlet n=15.352, Alternativet samlet n=3.421, Nye Borgerlige samlet n=2.030.

Figur 26: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til synet på lov og orden, 1994-2019.

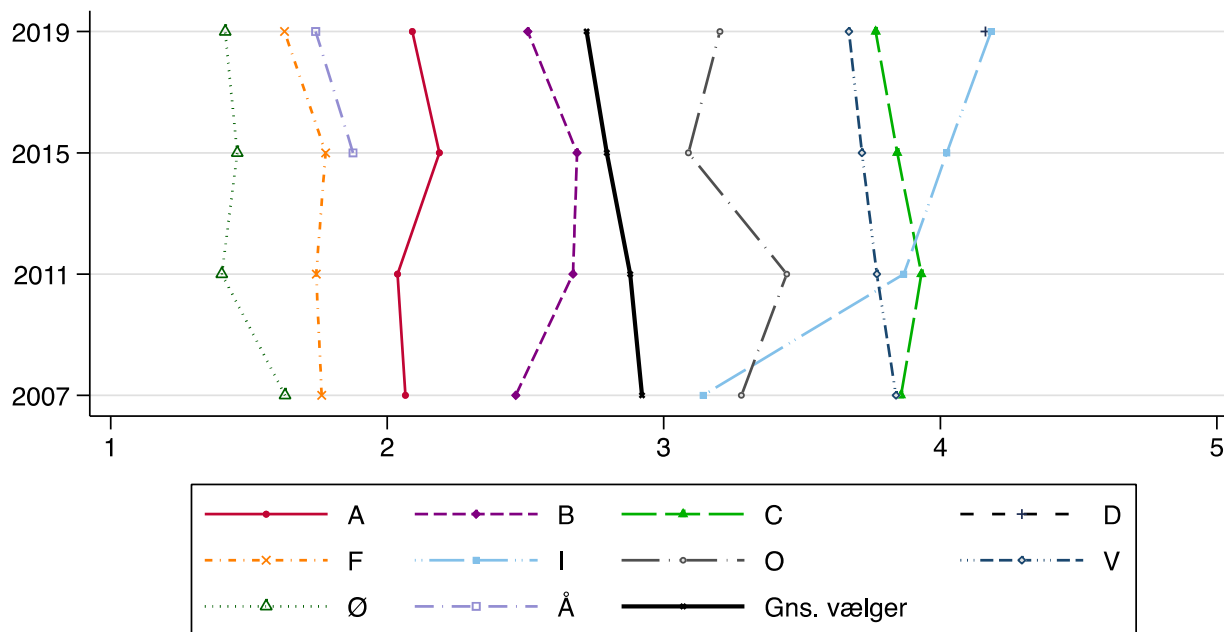

Note: Baseret på spørgsmålet "Nogle partier går ind for at opretholde lov og orden med strengere straffe. Andre partier taler i stedet om at forebygge kriminaliteten og om at behandle forbrydere human." 1 står for de partier, som går ind for forebyggelse og human behandling af forbrydere, og 5 står for de partier, der går mest ind for lov og orden.

Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.

Gns.vælger samlet n=15.685, Socialdemokratiet samlet n=14.741, Radikale Venstre samlet n=14.151, Konservative samlet n=14.470, SF samlet n=14.201, Liberal Alliance samlet n=3.320, Dansk Folkeparti samlet n=13.871, Venstre samlet n=14.730, Enhedslisten samlet n=13.524, Alternativet samlet n=3.092, Nye Borgerlige samlet n=2.027.

Figur 27: Placering af de politiske partier og den gennemsnitlige vælger i forhold til graden af lighed i samfundet, 2007-2019.

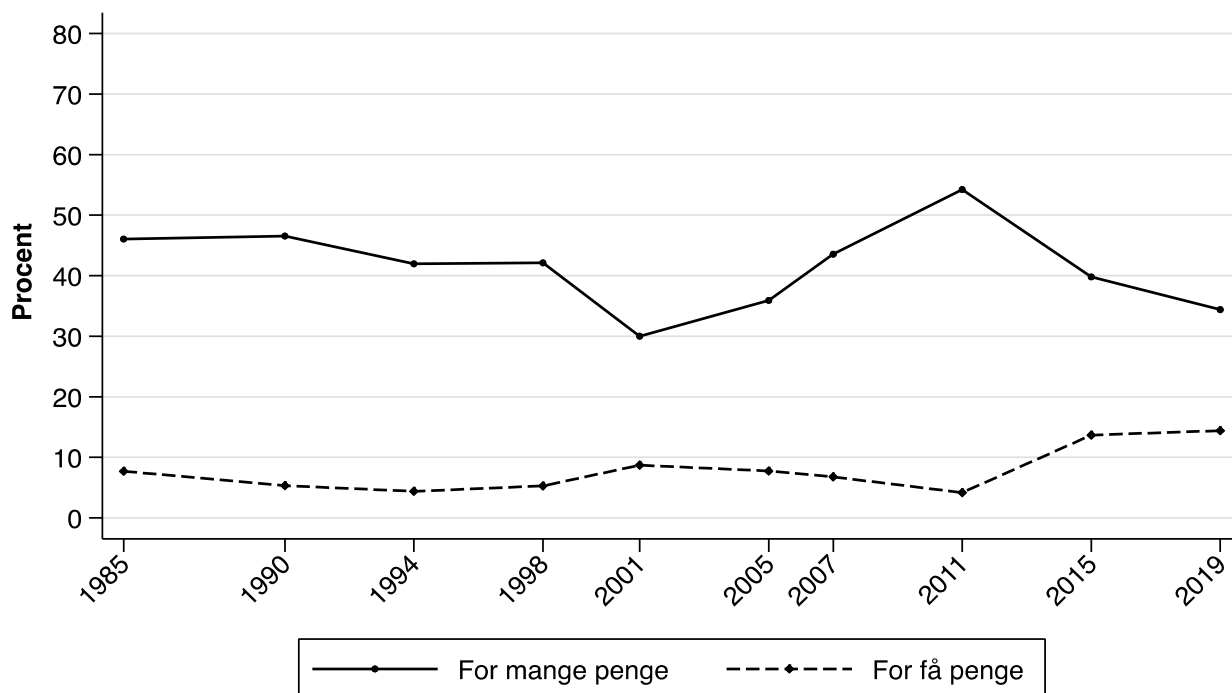
Note: Baseret på spørgsmålet "Nogle partier går ind for en udstrakt grad af lighed, mens andre mener, at ulighed er nødvendigt for at skabe dynamik i samfundet." 1 står for de partier, som går ind for udstrakt grad af lighed, og 5 står for de partier, der går mest ind for, at ulighed er nødvendigt for at skabe dynamik.

Spørgsmålet er stillet i 2007, 2011, 2015, 2019.

Gns.vælger samlet n=8.006, Socialdemokratiet samlet n=7.691, Radikale Venstre samlet n=7.377, Konservative samlet n=7.456, SF samlet n=7.507, Liberal Alliance samlet n=7.005, Dansk Folkeparti samlet n=7.369, Venstre samlet n=7.612, Enhedslisten samlet n=7.351, Alternativet samlet n=2.420, Nye Borgerlige samlet n=1.204.

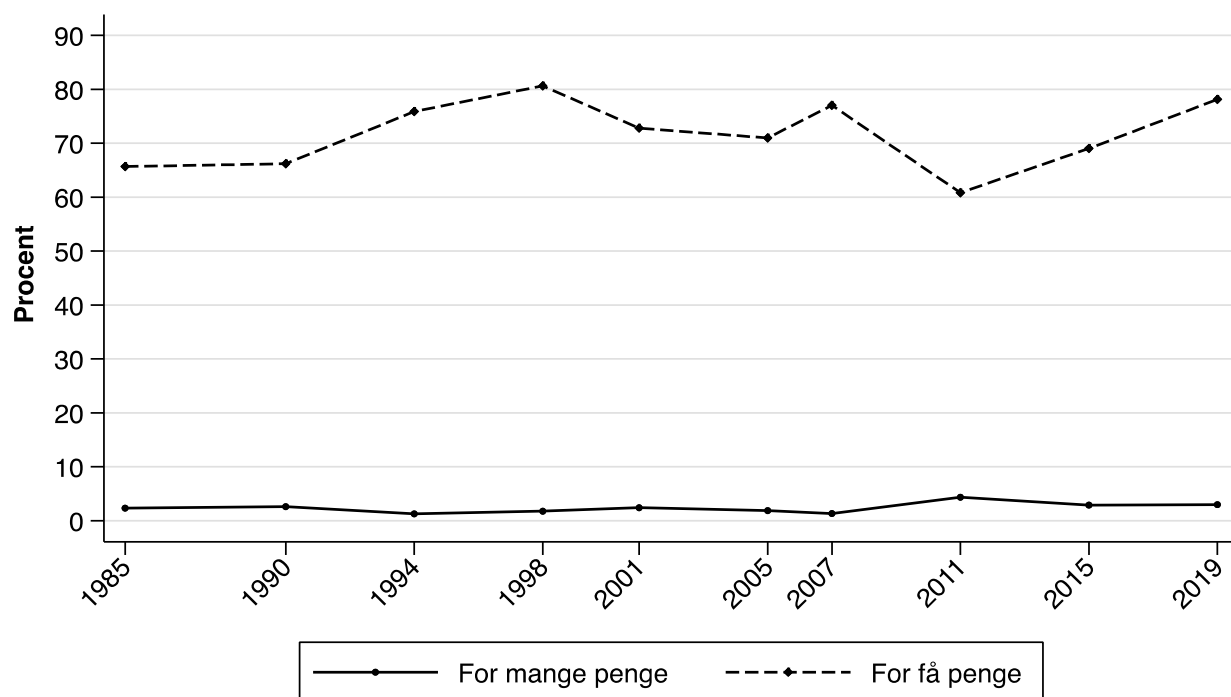
6 Vælgernes opfattelse af det offentlige forbrug

Figur 28: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på forsvaret, 1985-2019.

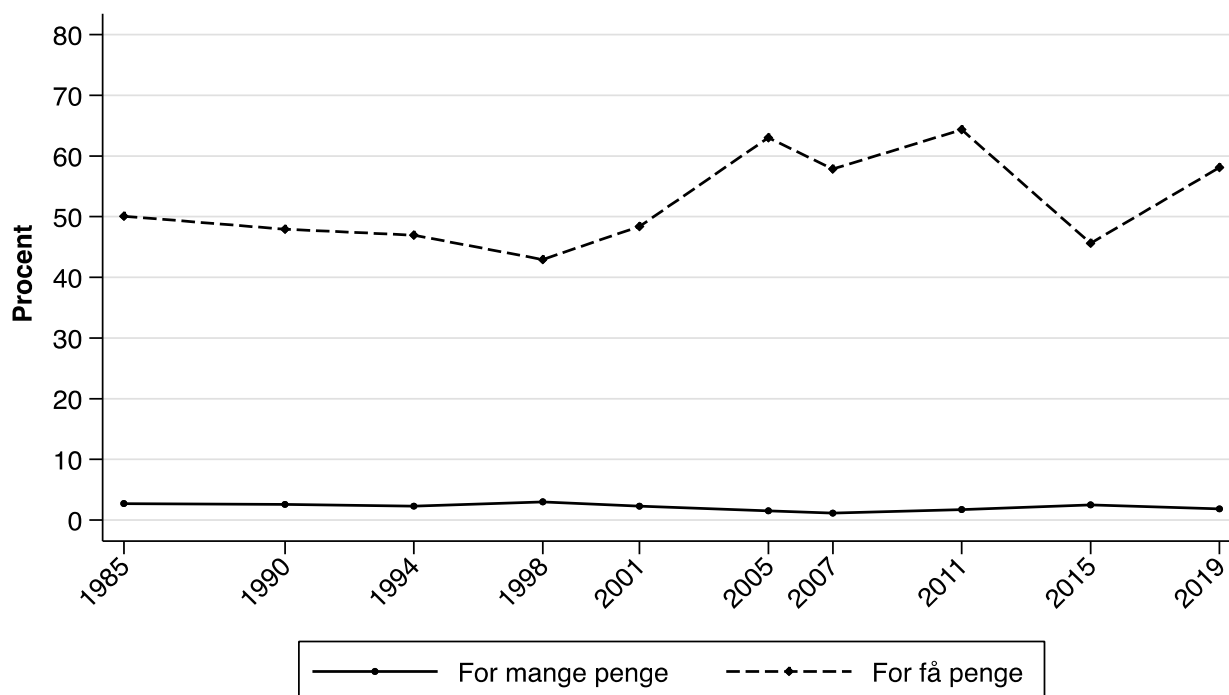
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - forsvaret (militæret)". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.115

Figur 29: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på sundhedsvæsenet, 1985-2019.

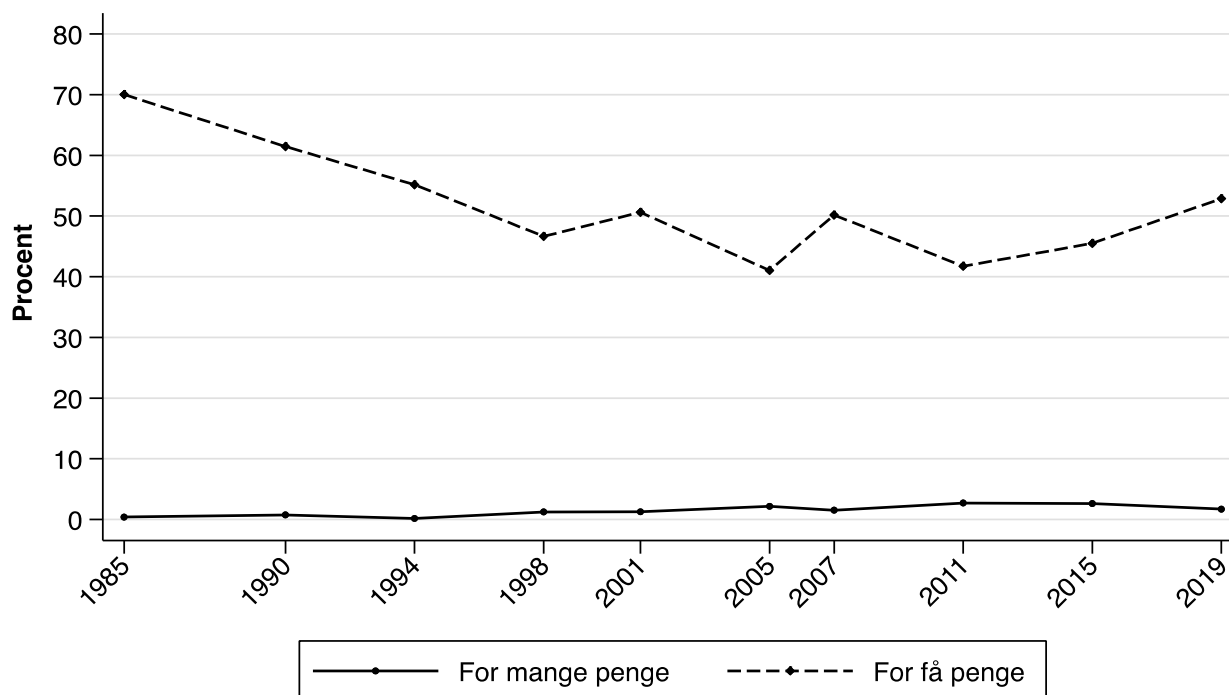
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - sundhedsvæsenet". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.995

Figur 30: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på uddannelse, 1985-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - uddannelse". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.573

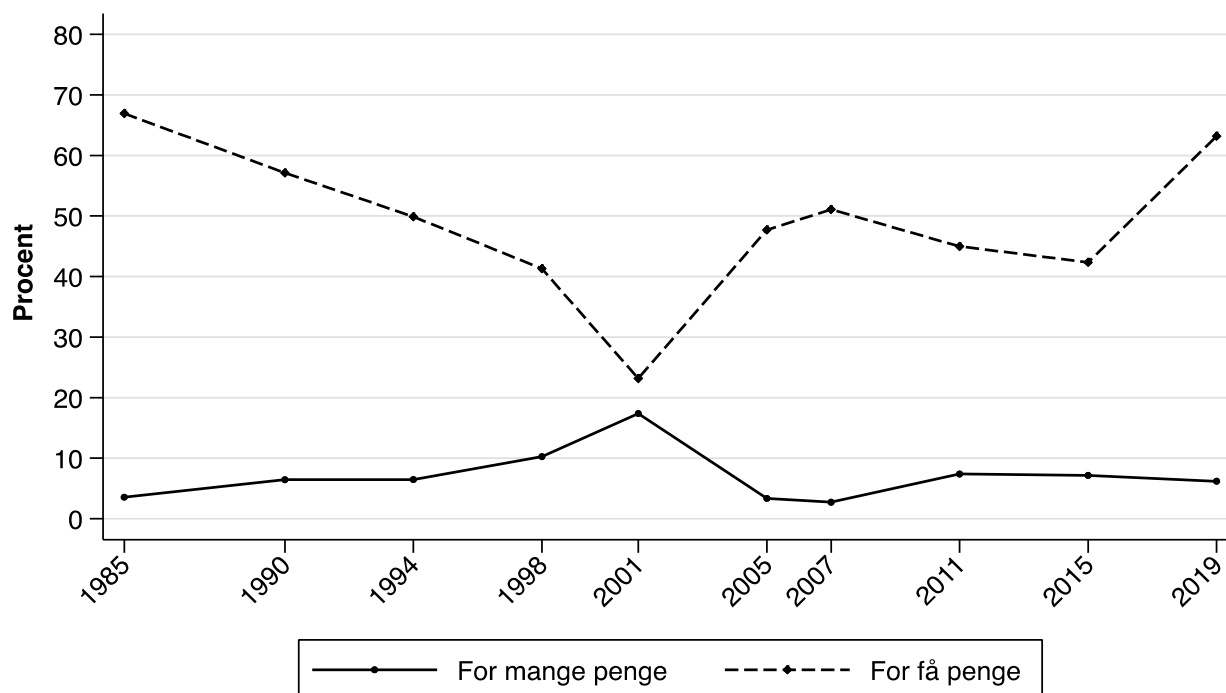
Figur 31: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på folkepension, 1985-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - folkepension". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.350

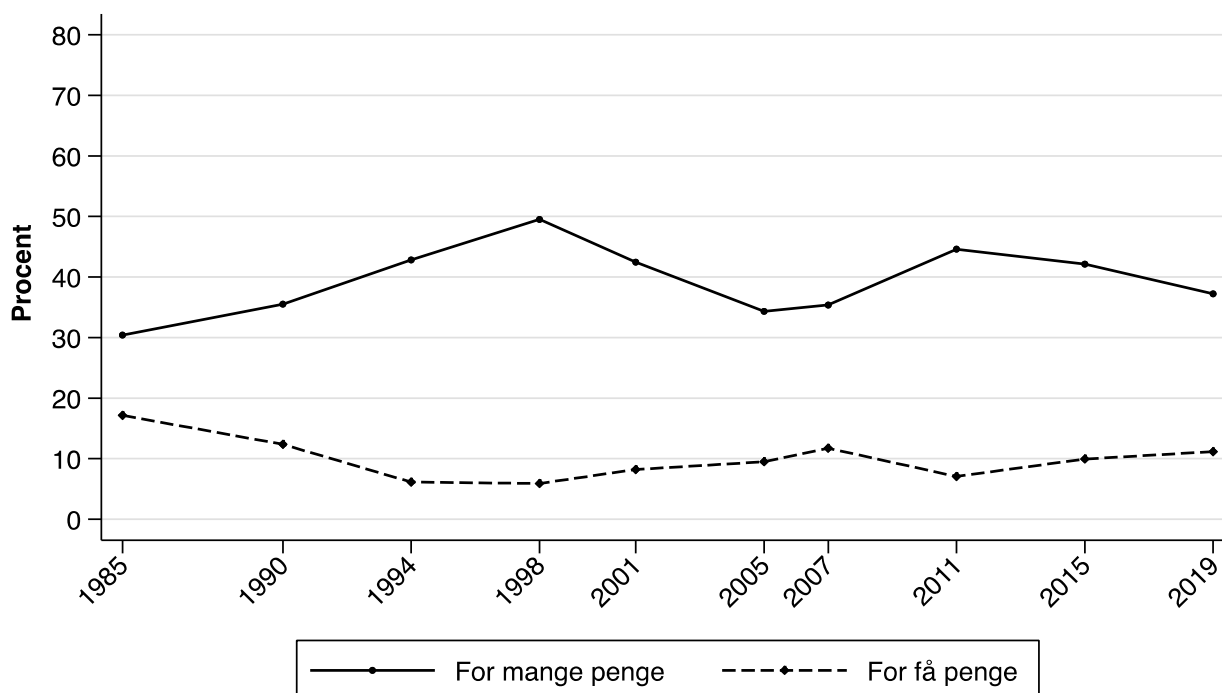

Figur 32: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på miljøproblemer, 1985-2019.

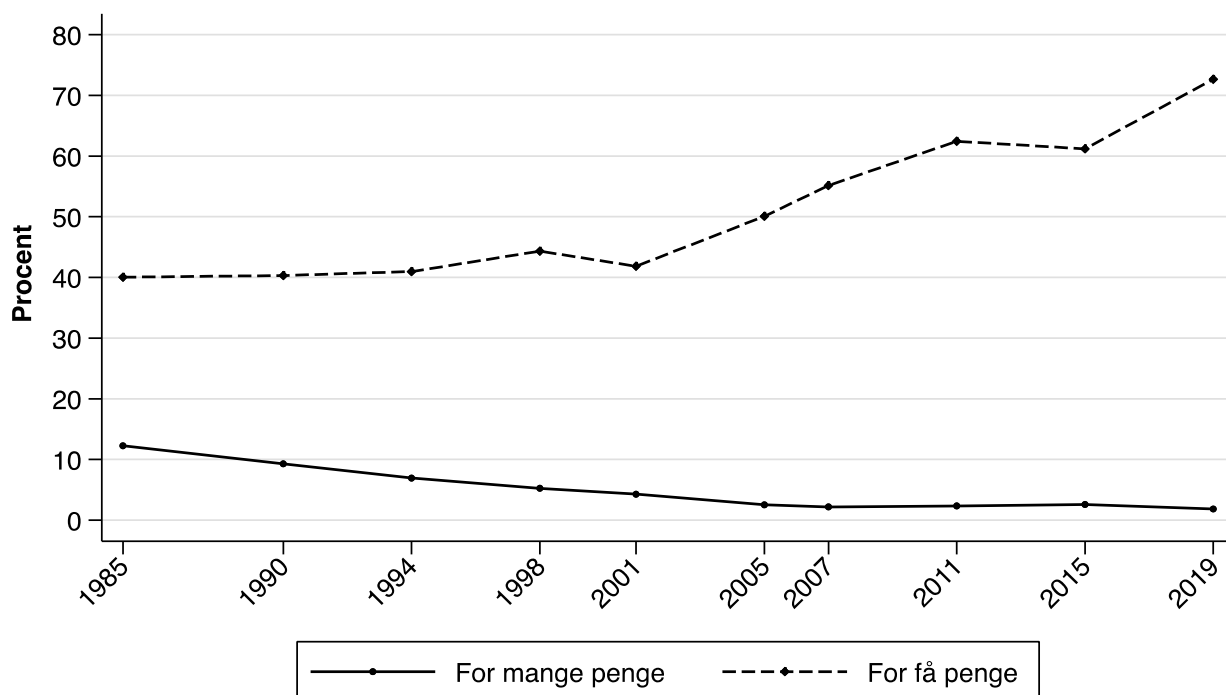
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - miljøproblemer". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.311

Figur 33: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på kulturelle formål, 1985-2019.

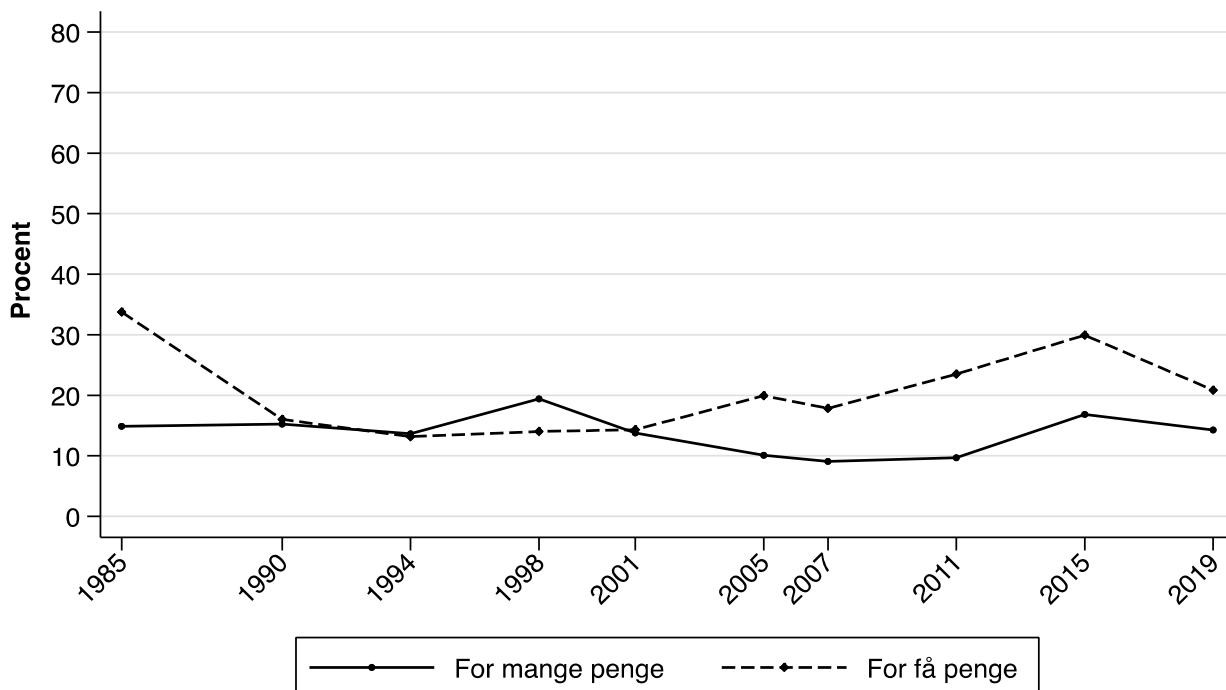
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - kulturelle formål". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.318

Figur 34: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på børnehaver og vuggestuer, 1985-2019.

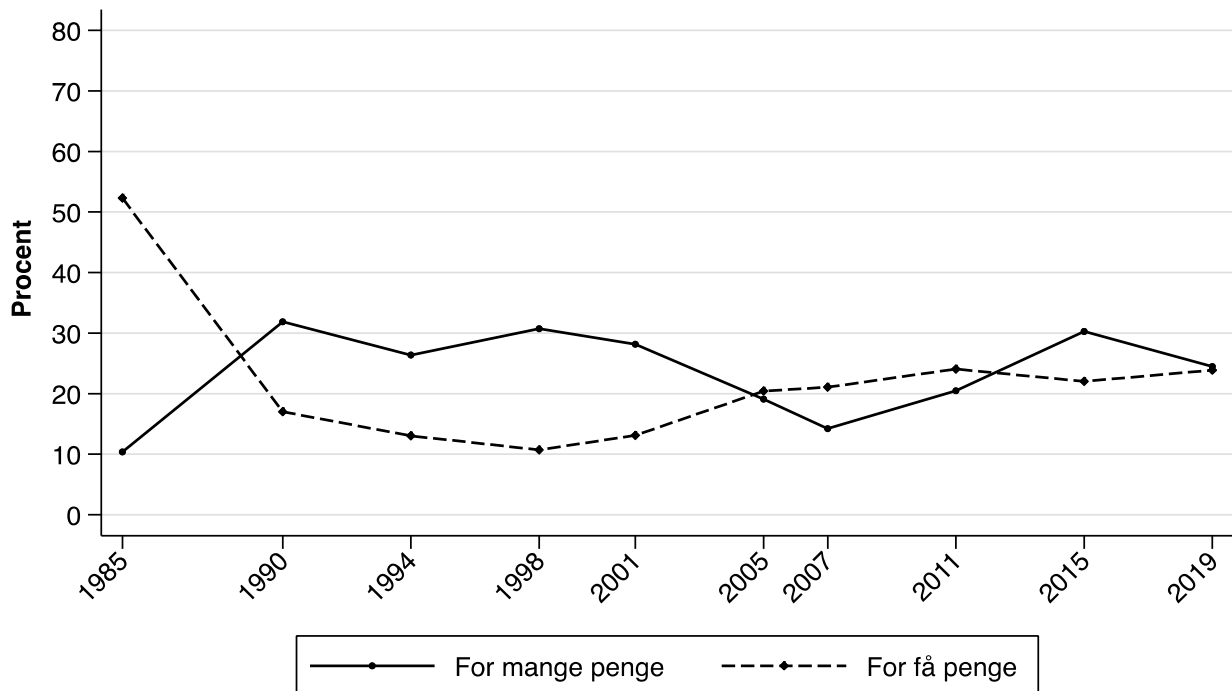
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - børnehaver og vuggestuer". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.058

Figur 35: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på arbejdsløshedsunderstøttelse til den enkelte, 1985-2019.

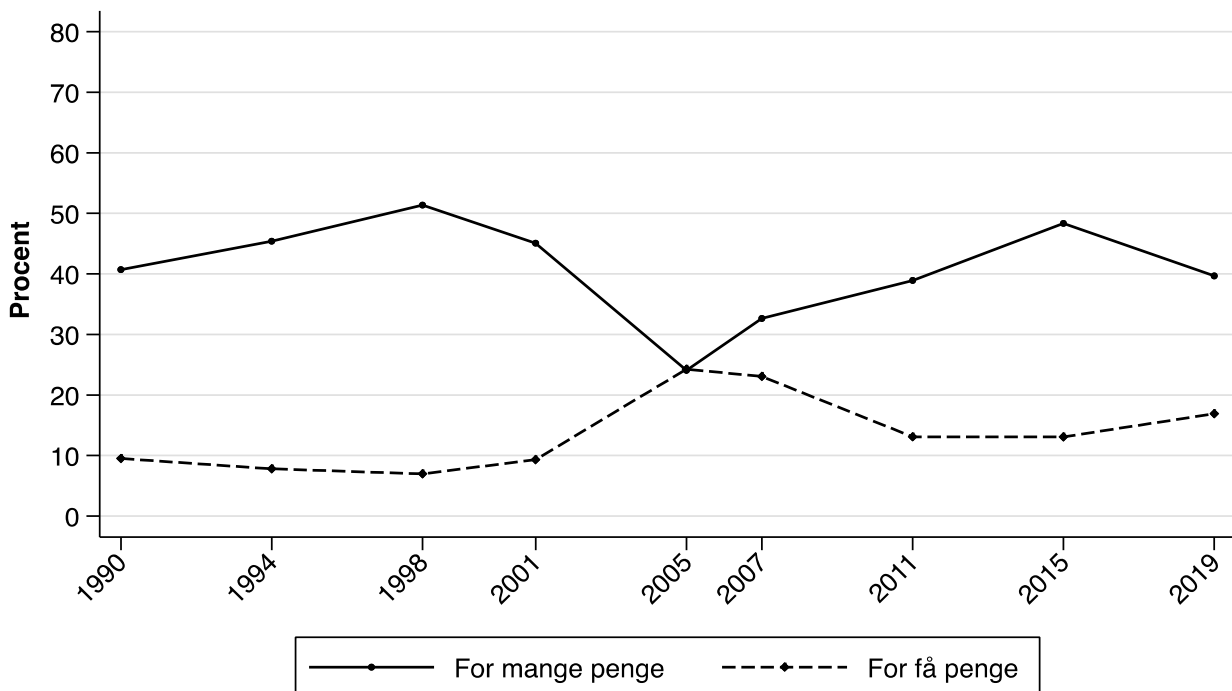
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - arbejdsløshedsunderstøttelse til den enkelte". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.896

Figur 36: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på bistand/kontanthjælp til den enkelte, 1985-2019.

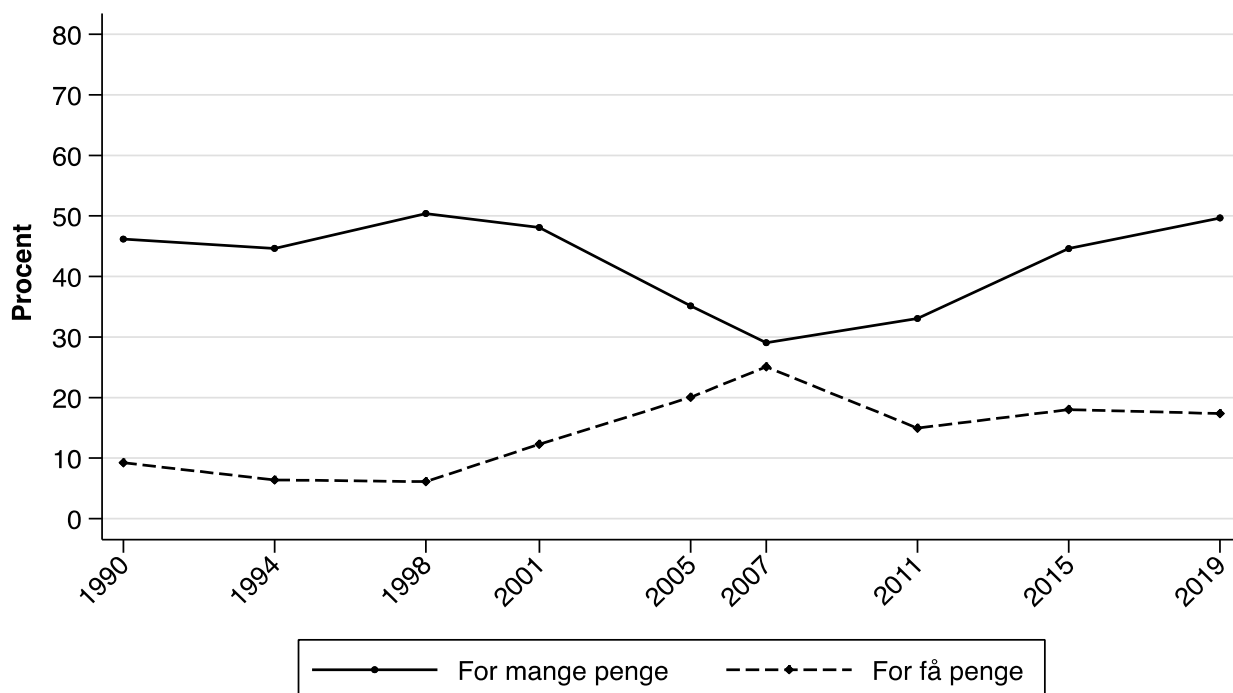
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - bistand/kontanthjælp til den enkelte". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.014

Figur 37: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på ulandsbistand, 1990-2019.

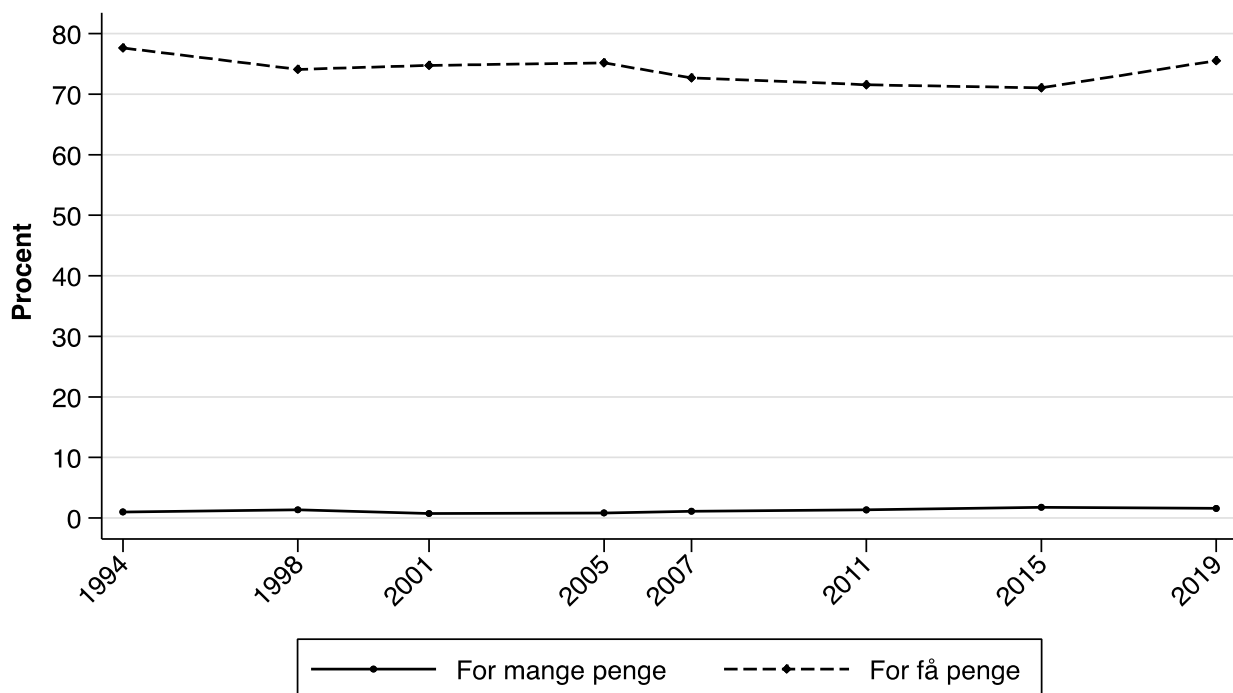
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - ulandsbistand". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=16.351

Figur 38: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på flygtninge og indvandrere, 1990-2019.

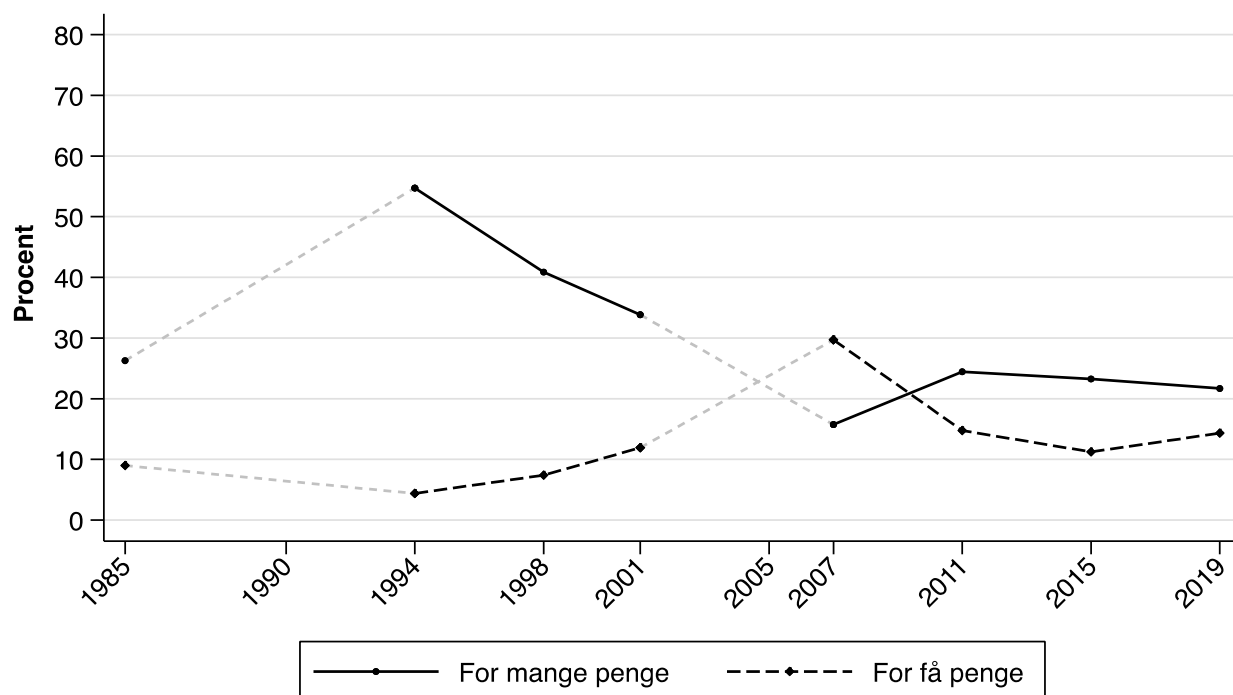
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - flygtninge og indvandrere". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=16.315

Figur 39: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på hjemmehjælp, 1994-2019.

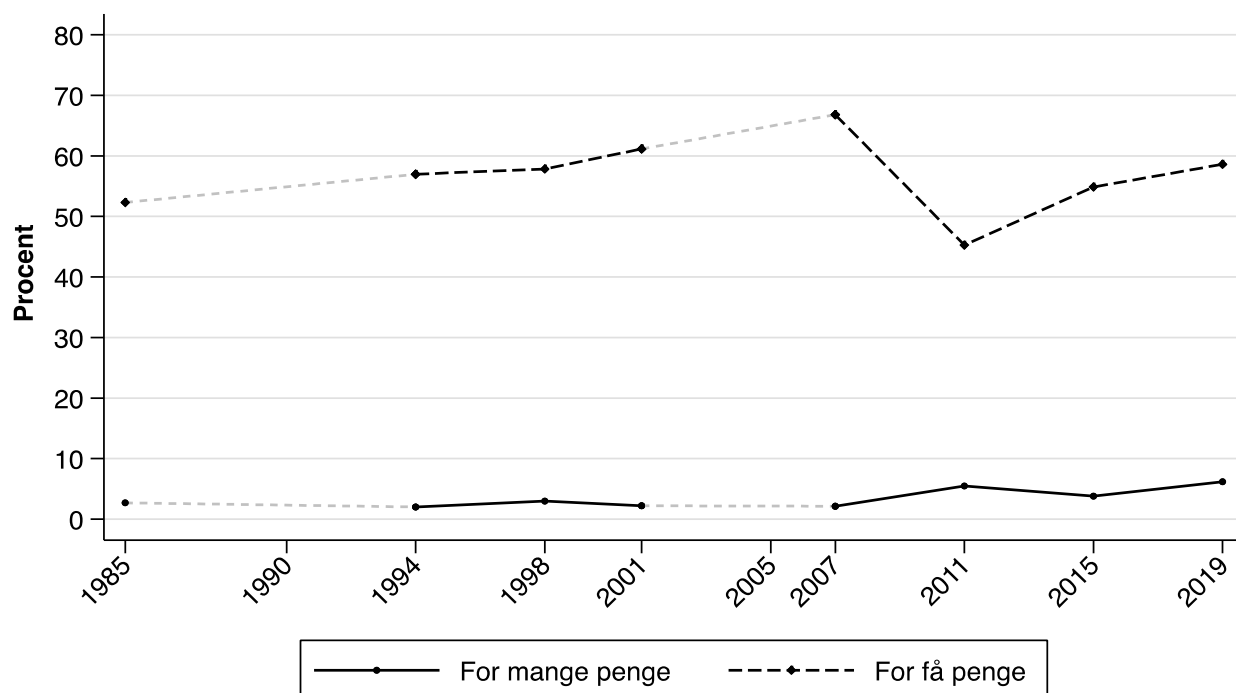
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - hjemmehjælp". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.591

Figur 40: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på motorveje og broer, 1985-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - motorveje og broer". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1994, 1998, 2001, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.024

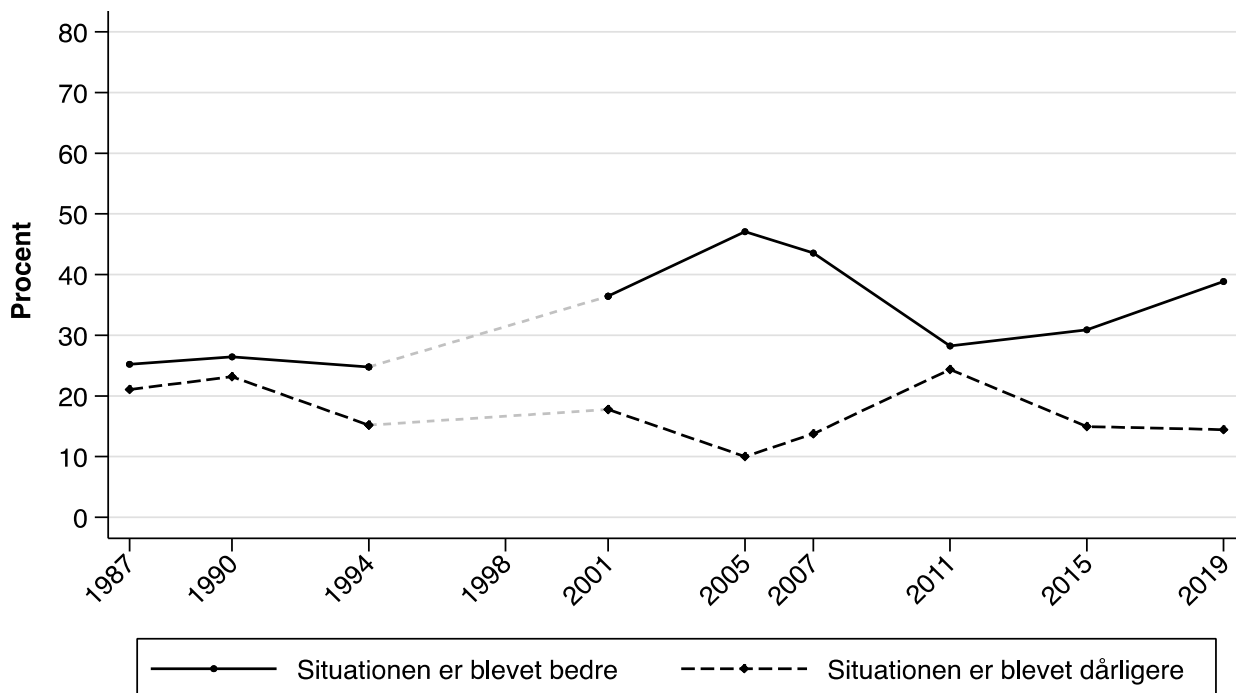
Figur 41: Vælgernes holdning til om det offentlige bruger for mange eller for få penge på politiet, 1985-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg vil læse nogle offentlige opgaver op, og jeg vil gerne bede dig sige mig for hver opgave, om du mener, det offentlige bruger for mange penge, passende, eller for få penge til disse opgaver? - politiet". Spørgsmålet er stillet i 1985, 1994, 1998, 2001, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=15.263

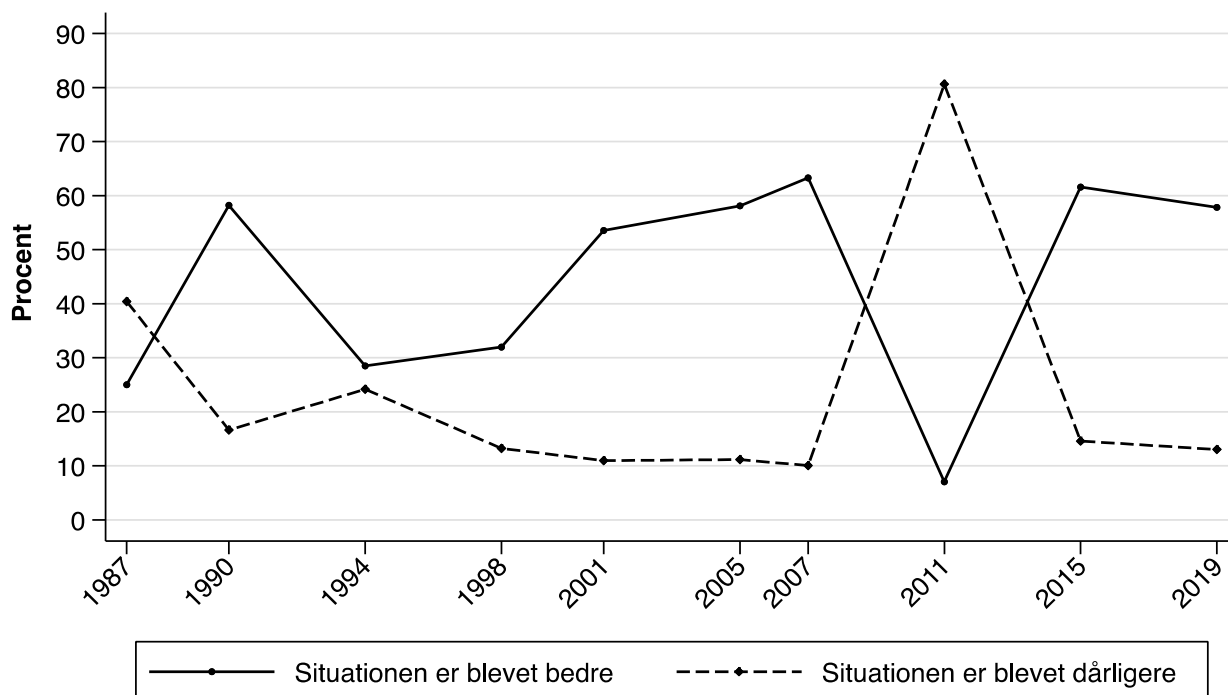
7 Vælgernes syn på den økonomiske udvikling

Figur 42: Vælgernes syn på udviklingen i deres egen økonomiske situation, i retrospektiv, 1987-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvordan er din egen og din families økonomiske situation i dag sammenlignet med for 3-4 år siden?"
I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.
Spørgsmålet er stillet i 1987/1988, 1990, 1994, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.
Samlet n=20.411

Figur 43: Vælgernes syn på udviklingen i Danmarks økonomiske situation, i retrospektiv, 1987-2019.

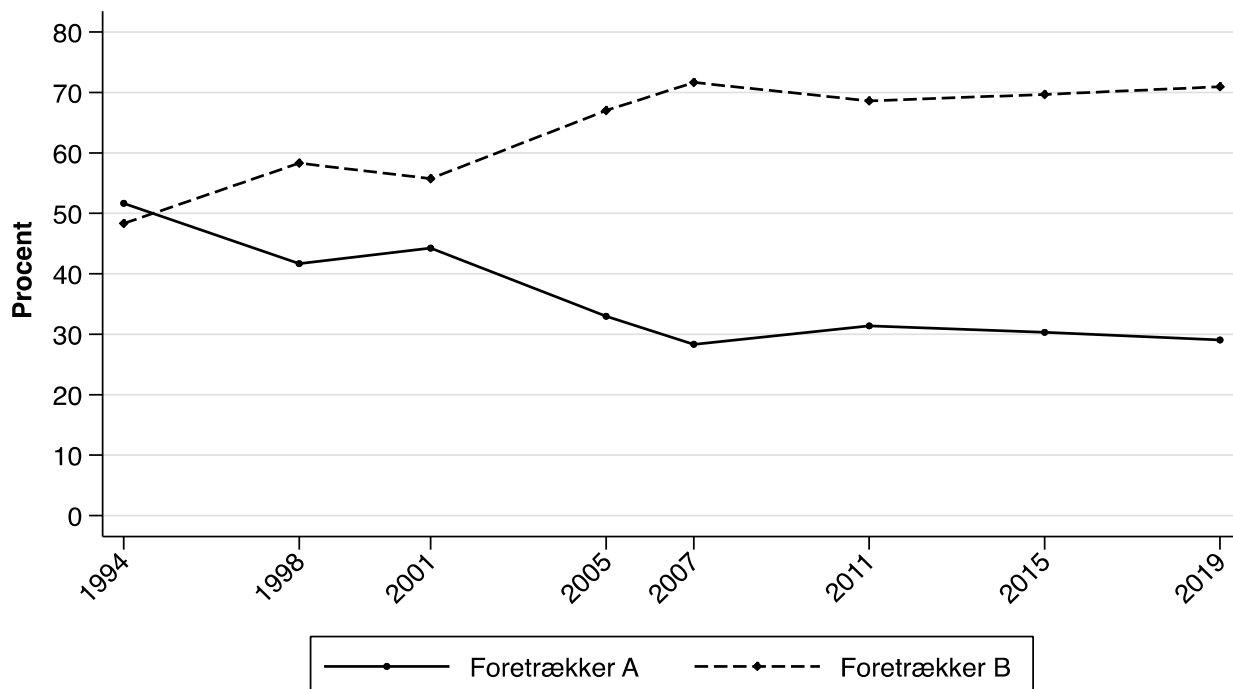

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvordan synes du den økonomiske situation for Danmark er i dag sammenlignet med for 3-4 år siden?"
I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.
Spørgsmålet er stillet i 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.
Samlet n=21.348

8 Holdningsspørgsmål

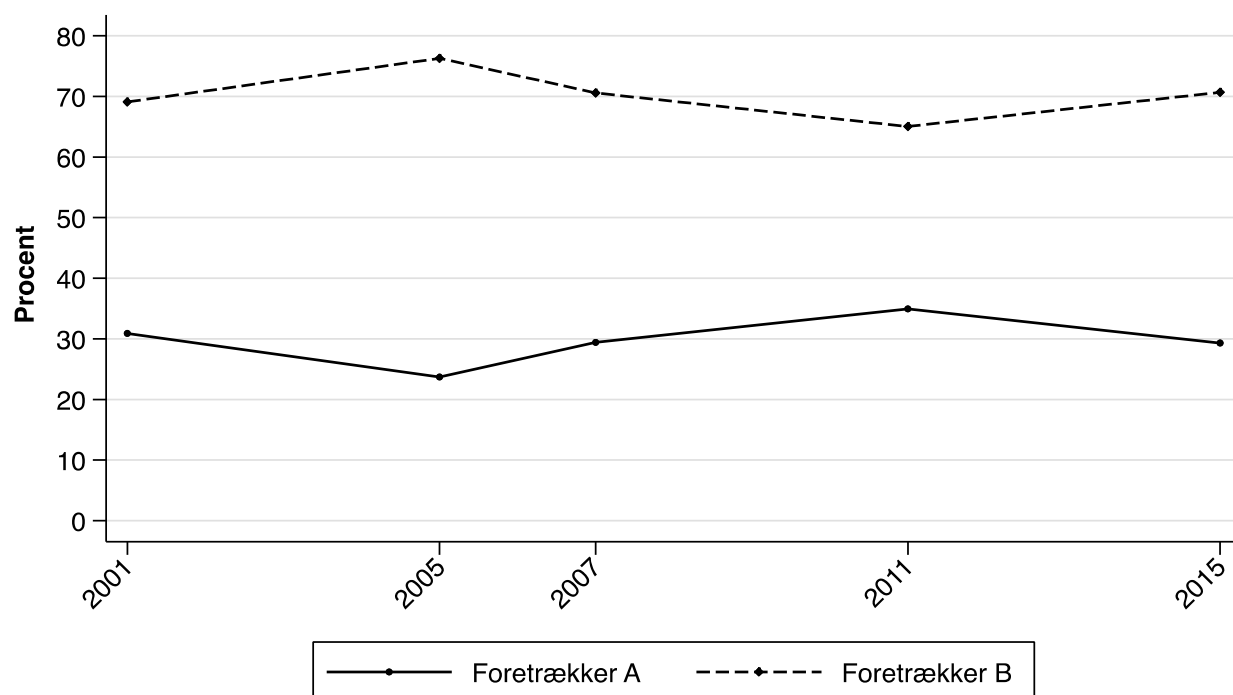
8.1 Økonomiske emner

Figur 44: Andelen som foretrækker enten A: lavere skatter, eller B: forbedring af den offentlige service, 1994-2019.

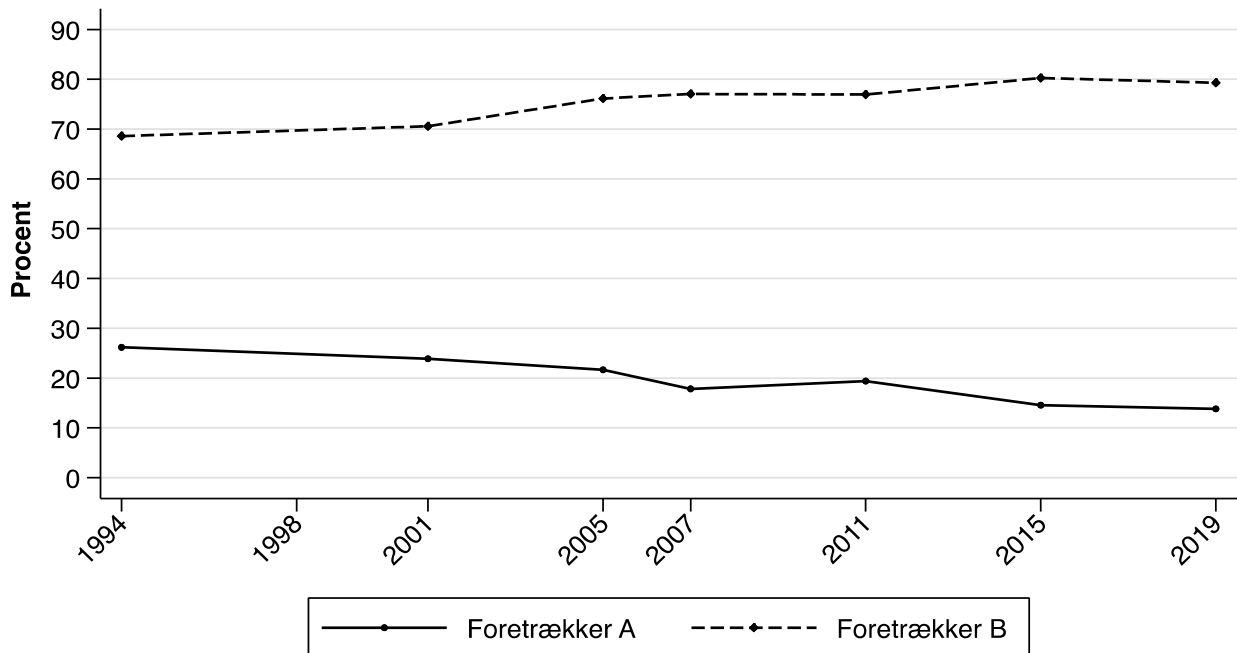
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvis der på længere sigt bliver mulighed for at sænke skatten, hvad ville du da foretrække? A: lavere skatter, eller B: forbedring af den offentlige service". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.691

Figur 45: Andelen som foretrækker enten A: sænkning af indkomstskatten, eller B: sænkning af moms og afgifter, 2001-2015

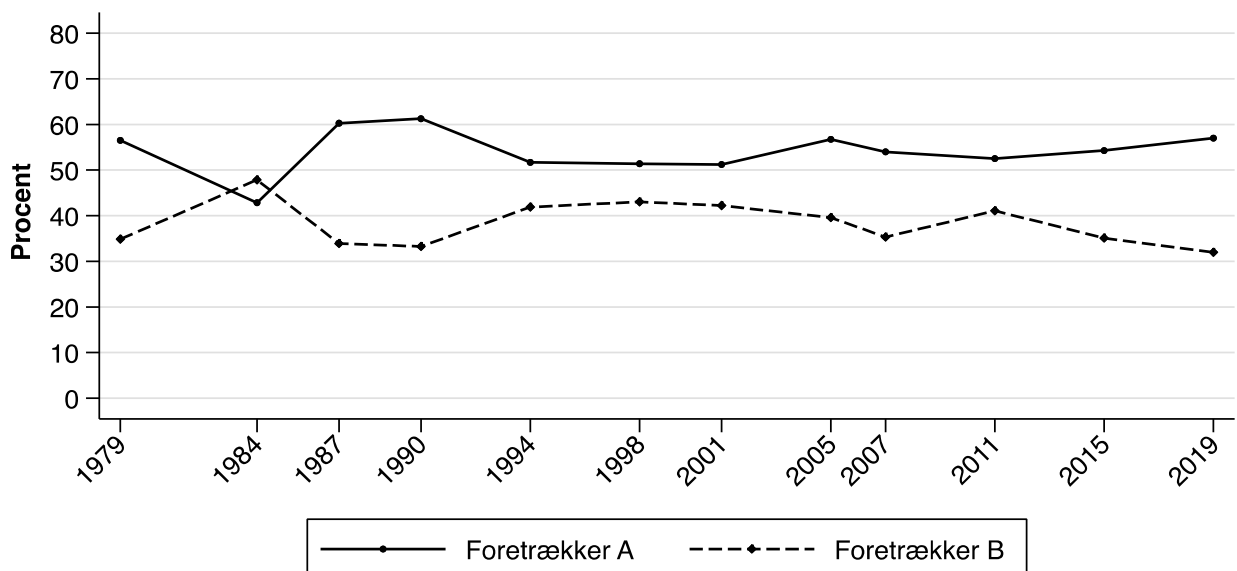
Note: Baseret på spørgsmålet "Hvis der på længere sigt bliver mulighed for at sænke skatten, hvad ville du da foretrække? A: sænkning af indkomstskatten, eller B: sænkning af moms og afgifter." Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007, 2011, 2015. Samlet n=11.814

Figur 46: Andelen som foretrækker enten A: Der bør i langt større grad end nu indføres brugerbetaling i den offentlige sektor, eller B: Bortset fra enkelte, ubetydelige områder bør der ikke indføres mere brugerbetaling, 1994-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Der bør i langt større grad end nu indføres brugerbetaling i den offentlige sektor. B siger: Bortset fra enkelte, ubetydelige områder bør der ikke indføres mere brugerbetaling." Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.937

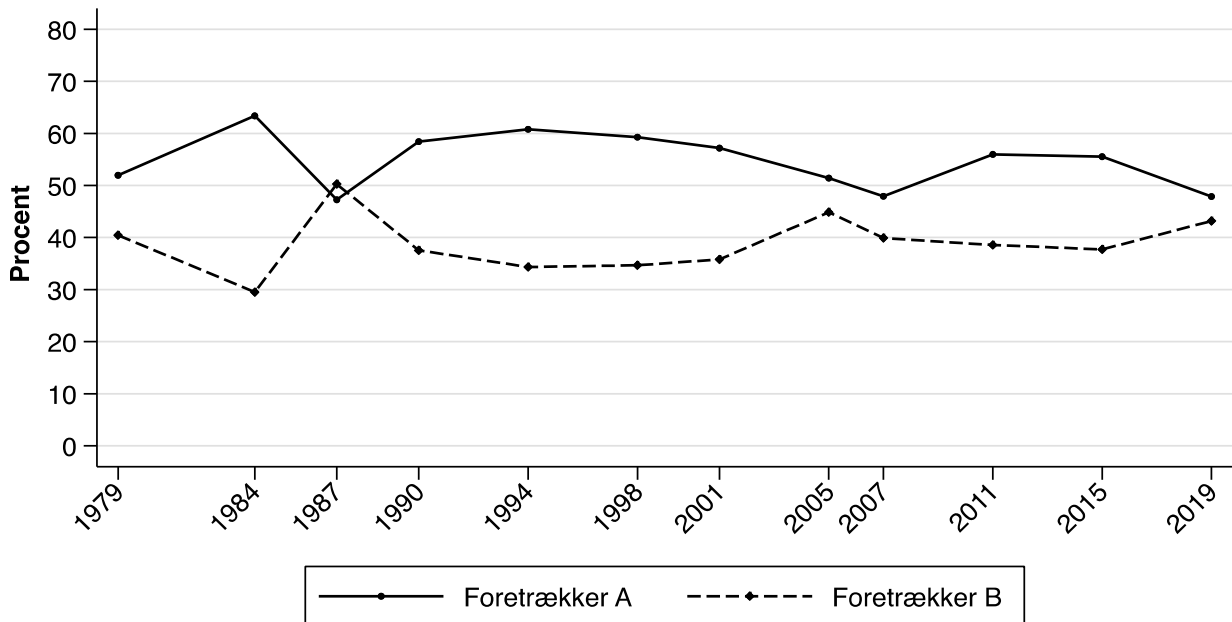
Figur 47: Andelen som fortrækker enten A: Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store her i landet. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt, eller B: Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle som endnu findes, bør stort set bibeholdes, 1979-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store her i landet. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt. B siger: Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle som endnu findes, bør stort set bibeholdes." Spørgsmålet er stillet i 1979, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=22.396

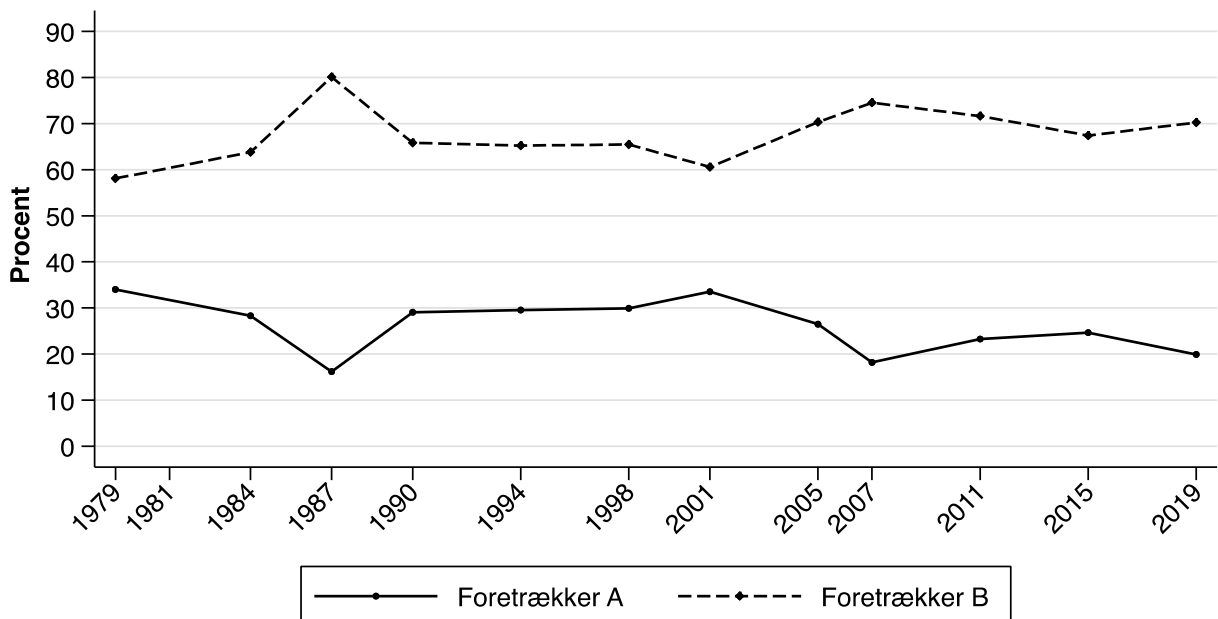

Figur 48: Andelen som fortrækker enten A: Forretnings- og industrifolk bør i større grad have lov til at bestemme over deres egne forretninger, eller B: Staten bør kontrollere og samordne erhvervslivet. Den statslige kontrol bør i hvert fald ikke være mindre, end den er i dagens Danmark, 1979-2019.

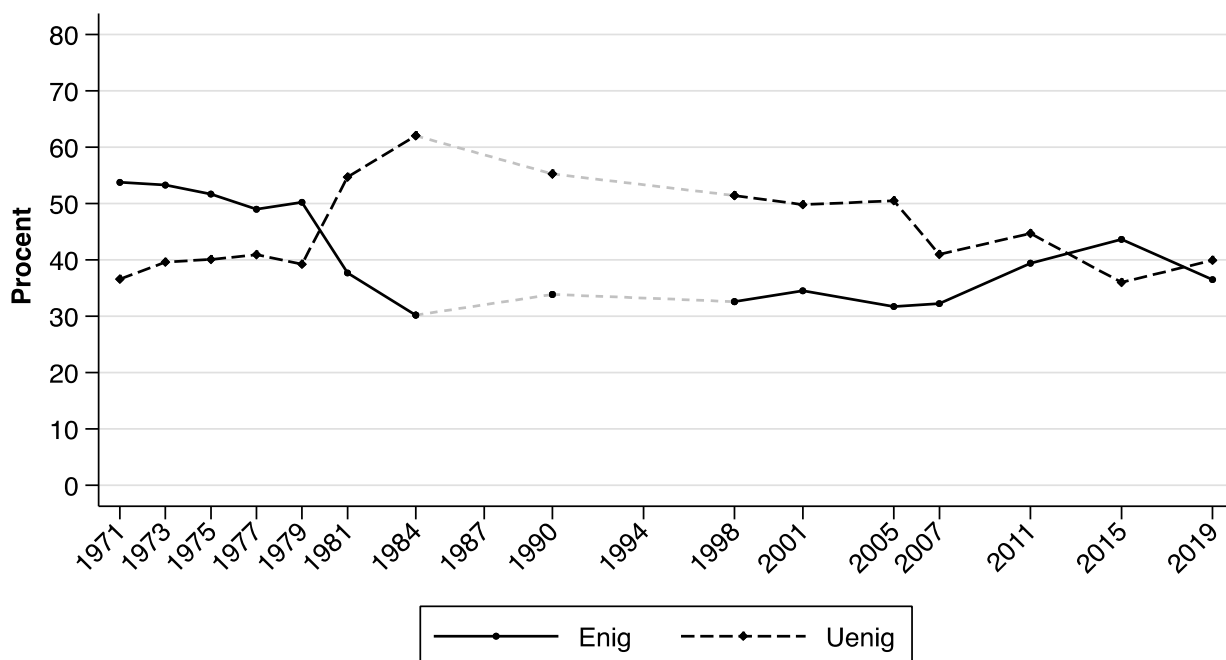
Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Forretnings- og industrifolk bør i større grad have lov til at bestemme over deres egne forretninger. B siger: Staten bør kontrollere og samordne erhvervslivet. Den statslige kontrol bør i hvert fald ikke være mindre end den er i dagens Danmark." Spørgsmålet er stillet i 1979, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=22.111

Figur 49: Andelen som fortrækker enten A: Man er gået for langt med sociale reformer her i landet. Folk burde mere end nu klare sig uden sociale sikringer og bidrag fra samfundet, eller B: De sociale reformer, som er gennemført i vores land, bør opretholdes i mindst samme omfang som nu, 1979-2019.

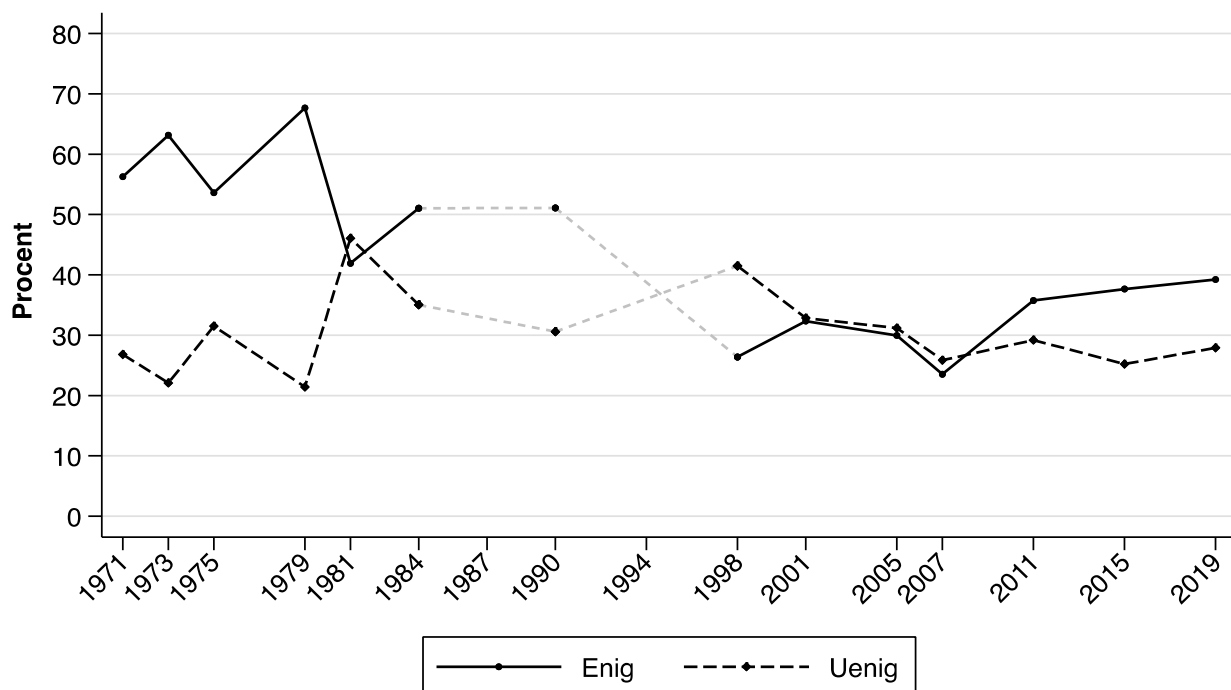
Note: Baseret på spørgsmålet "A siger: Man er gået for langt med sociale reformer her i landet. Folk burde mere end nu klare sig uden sociale sikringer og bidrag fra samfundet. B siger: De sociale reformer, som er gennemført i vores land, bør opretholdes i mindst samme omfang som nu." Spørgsmålet er stillet i 1979, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=22.778

Figur 50: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse, 1971-2019.

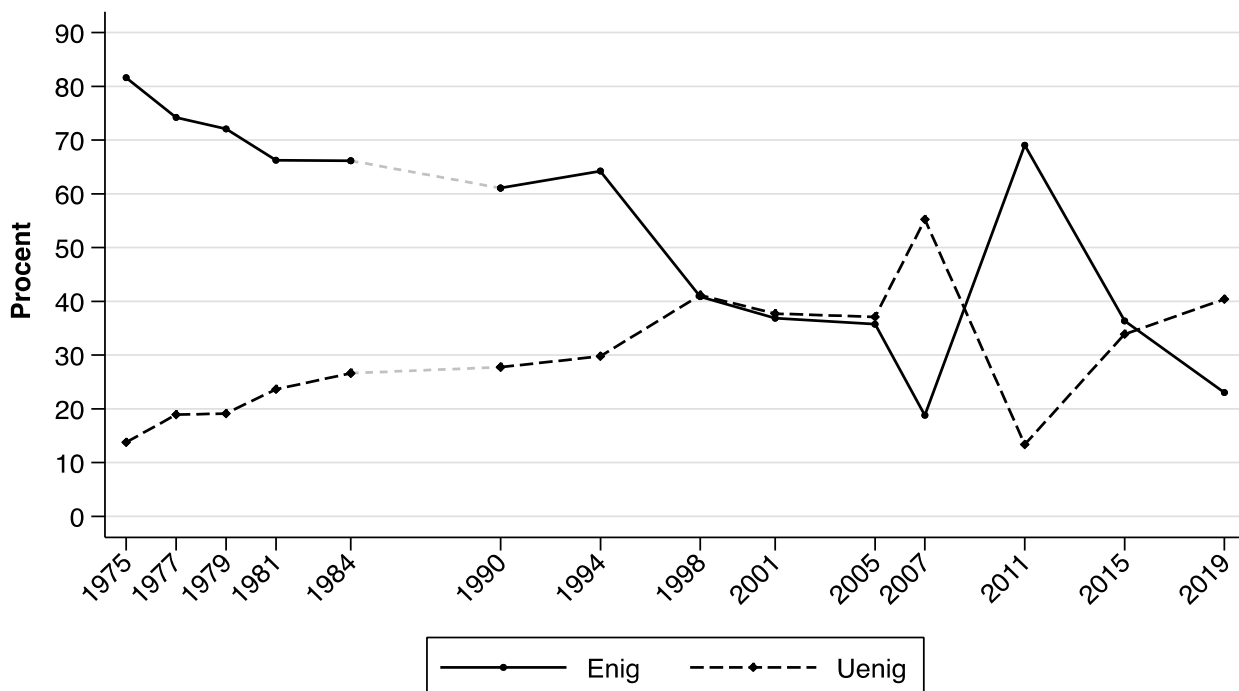
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. I politik bør man stræbe efter at skaffe alle de samme økonomiske vilkår, uanset uddannelse og beskæftigelse". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=24.903

Figur 51: Andelen som er enten enig eller uenig i, at staten har for lidt kontrol med de private investeringer, 1971-2019.

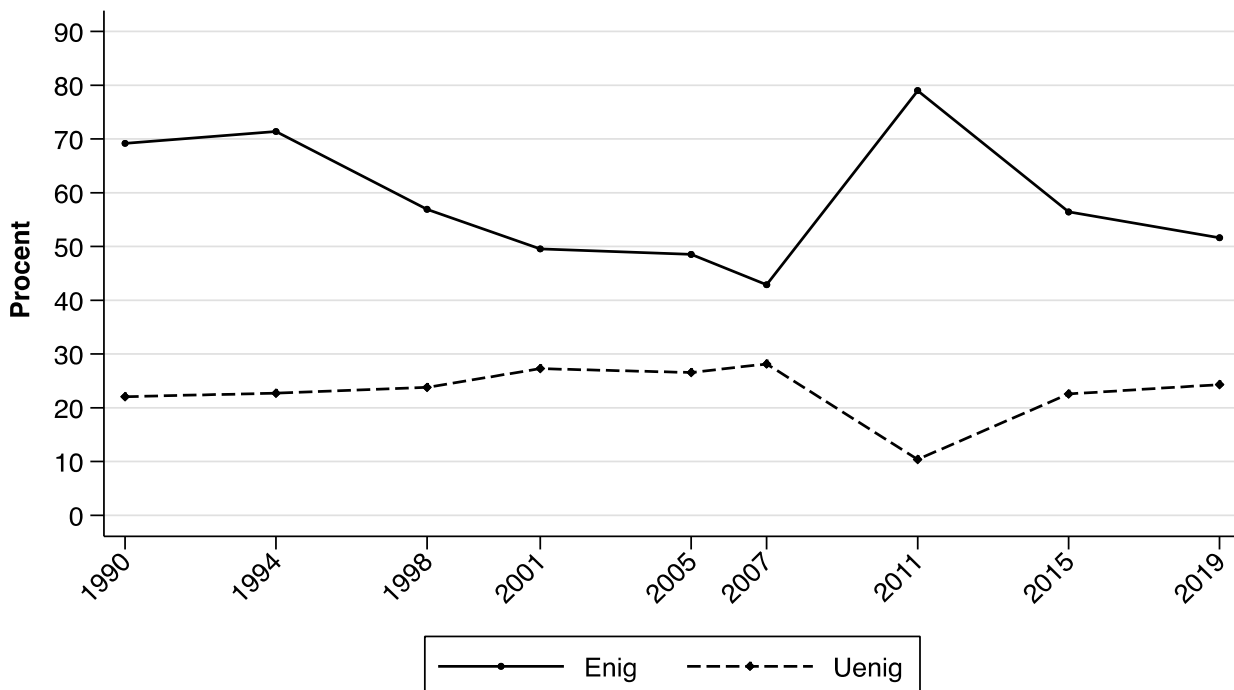
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Staten har for lidt kontrol med de private investeringer". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1979, 1981, 1984, 1990, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=20.767

Figur 52: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til lønstigninger, 1975-2019.

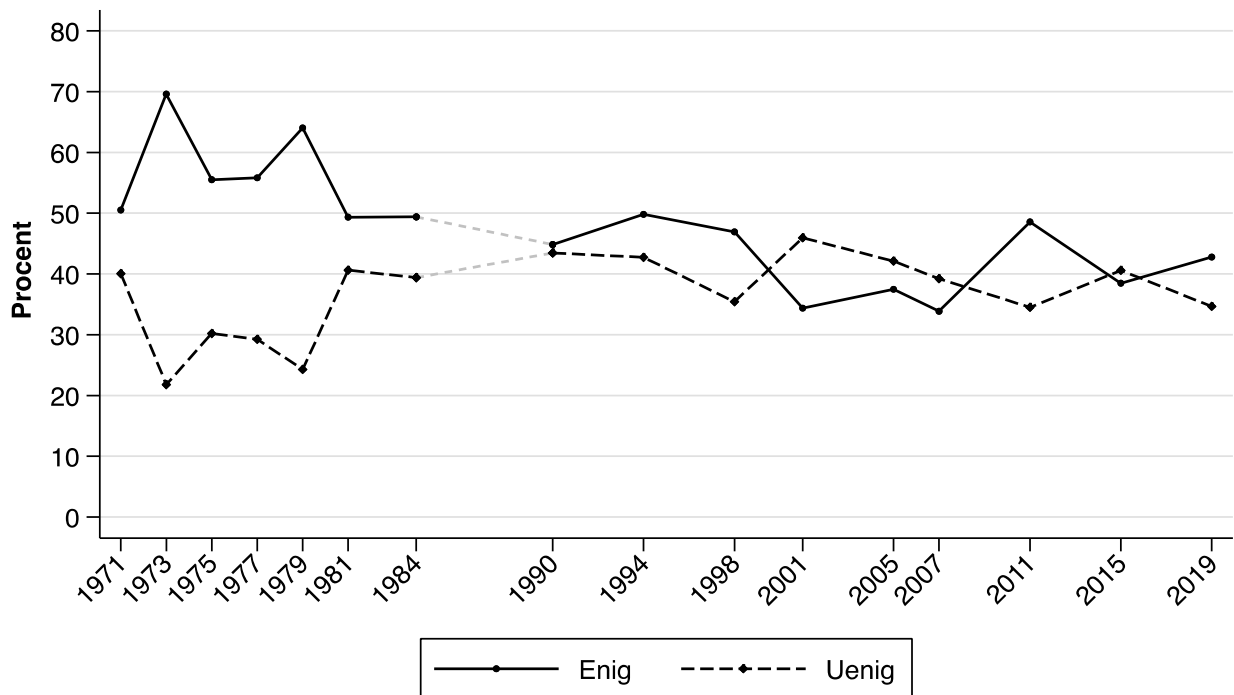
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. I den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til lønstigninger". Spørgsmålet er stillet i 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=24.832

Figur 53: Andelen som er enten enig eller uenig i, at i den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til skattelettelser, 1990-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. I den nuværende økonomiske situation er der ikke råd til skattelettelser". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.388

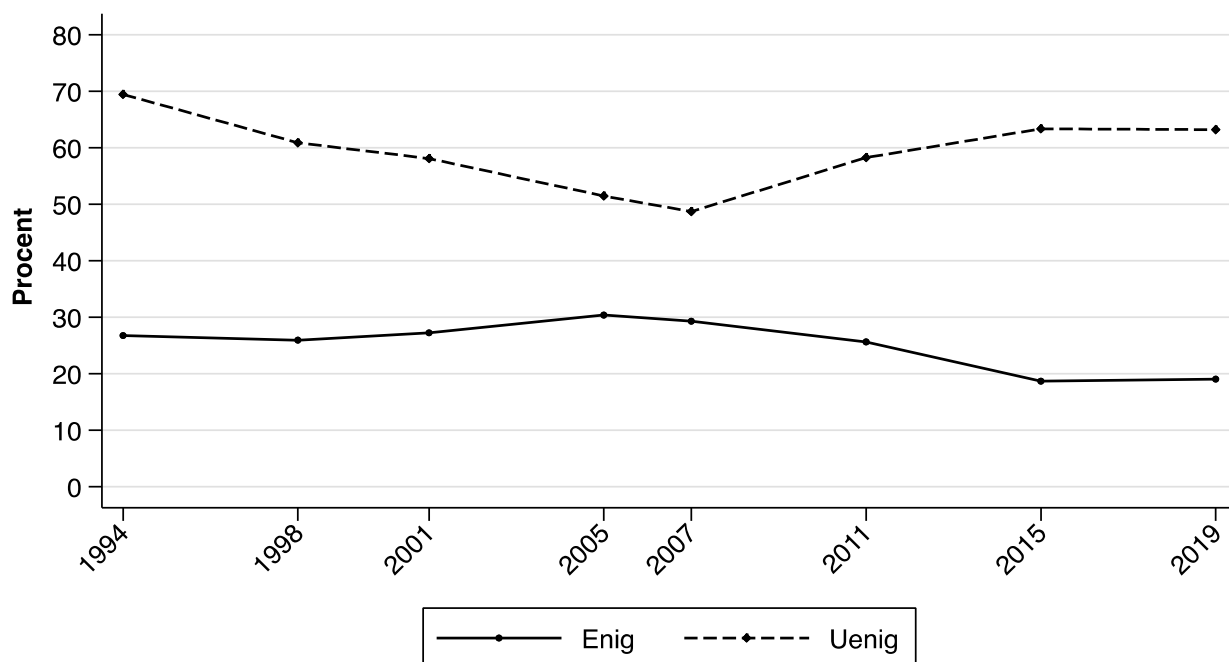
Figur 54: Andelen som er enten enig eller uenig i, at høje indtægter burde beskattes hårdere, end tilfældet er i dag, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Høje indtægter burde beskattes hårdere end tilfældet er i dag". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=26.996

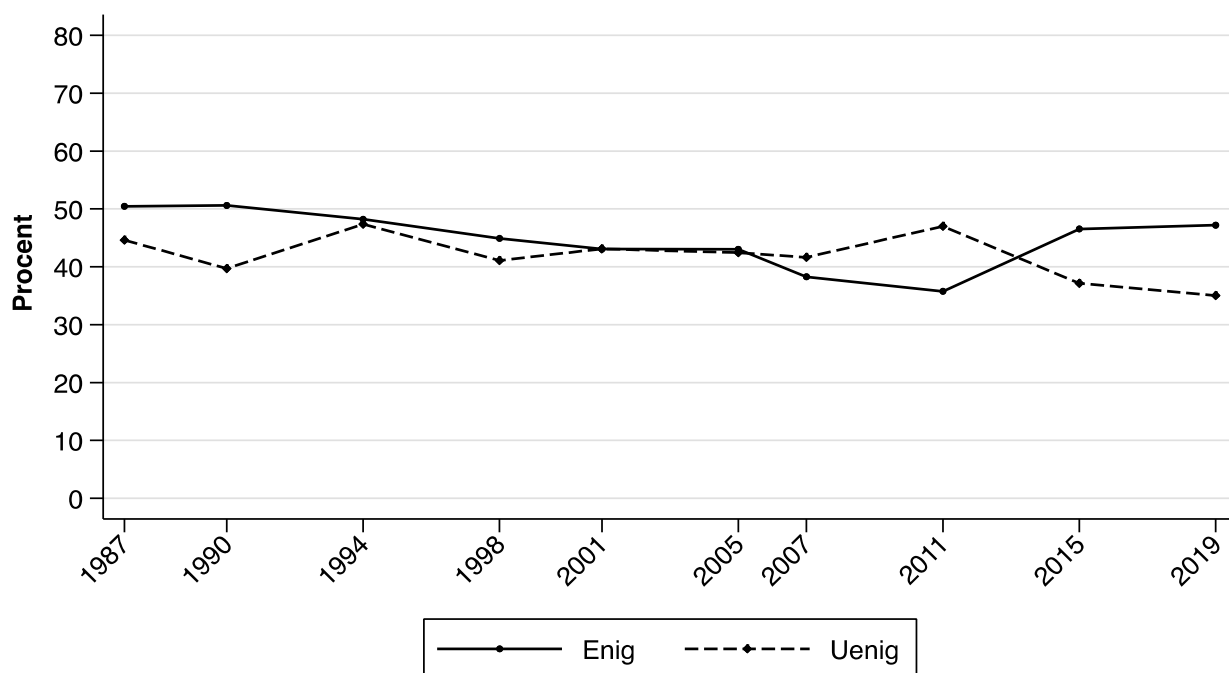
8.2 Værdipolitiske emner

Figur 55: Andelen som er enten enig eller uenig i, at flygtninge og indvandrere bør have samme ret til social bistand som danskere, også selv om de ikke er danske statsborgere, 1994-2019.

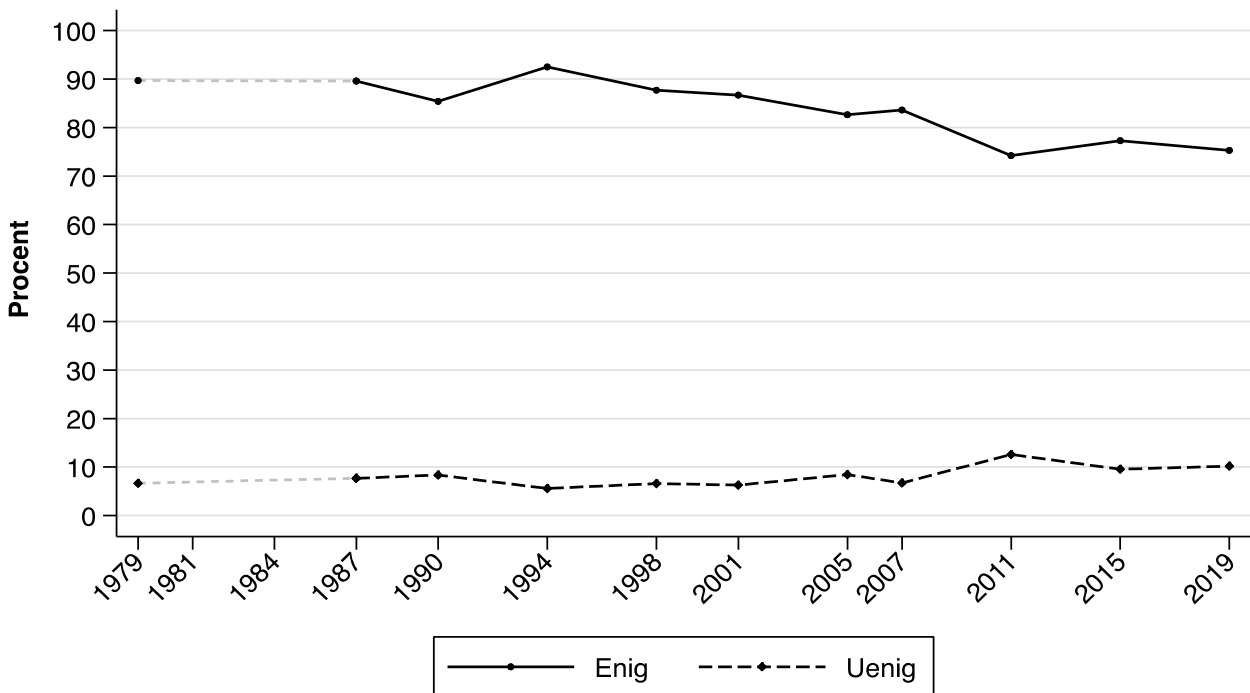
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Flygtninge og indvandrere bør have samme ret til social bistand som danskere, også selv om de ikke er danske statsborgere". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.776

Figur 56: Andelen som er enten enig eller uenig i, at indvandring udgør en alvorlig trussel mod den danske kultur, 1987/1988-2019.

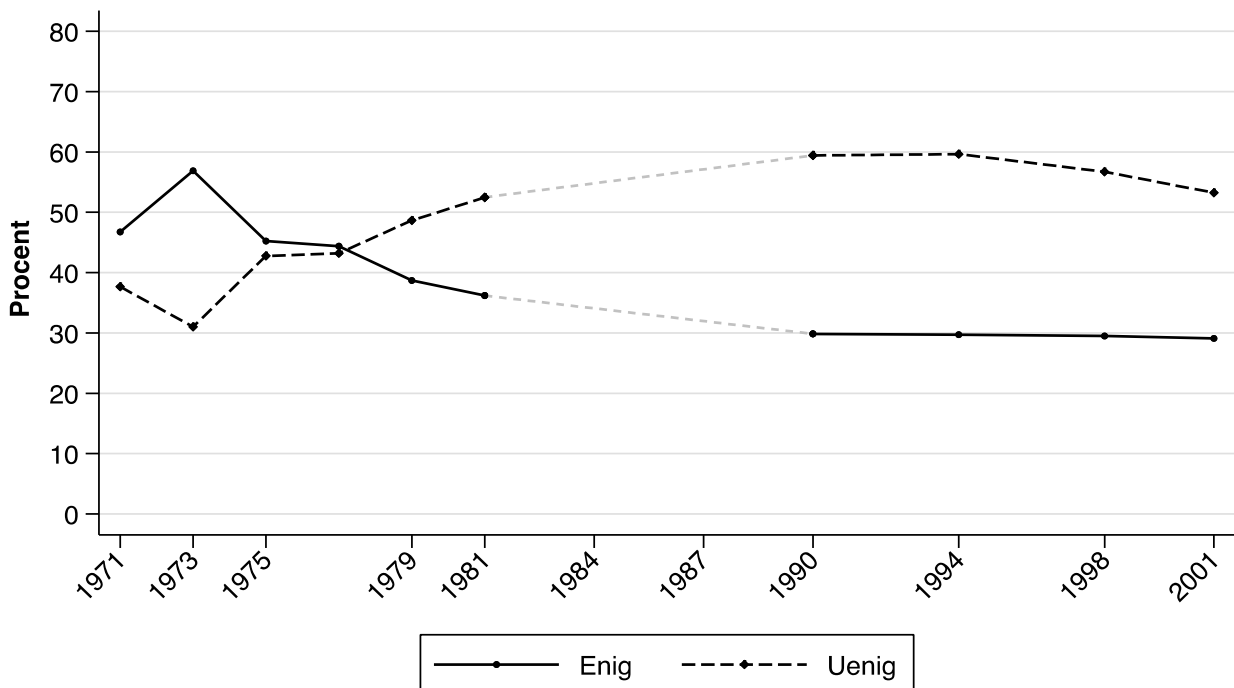
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Indvandring udgør en alvorlig trussel mod den danske kultur". I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Spørgsmålet er stillet i 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=19.005

Figur 57: Andelen som er enten enig eller uenig i, at voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag, 1979-2019.

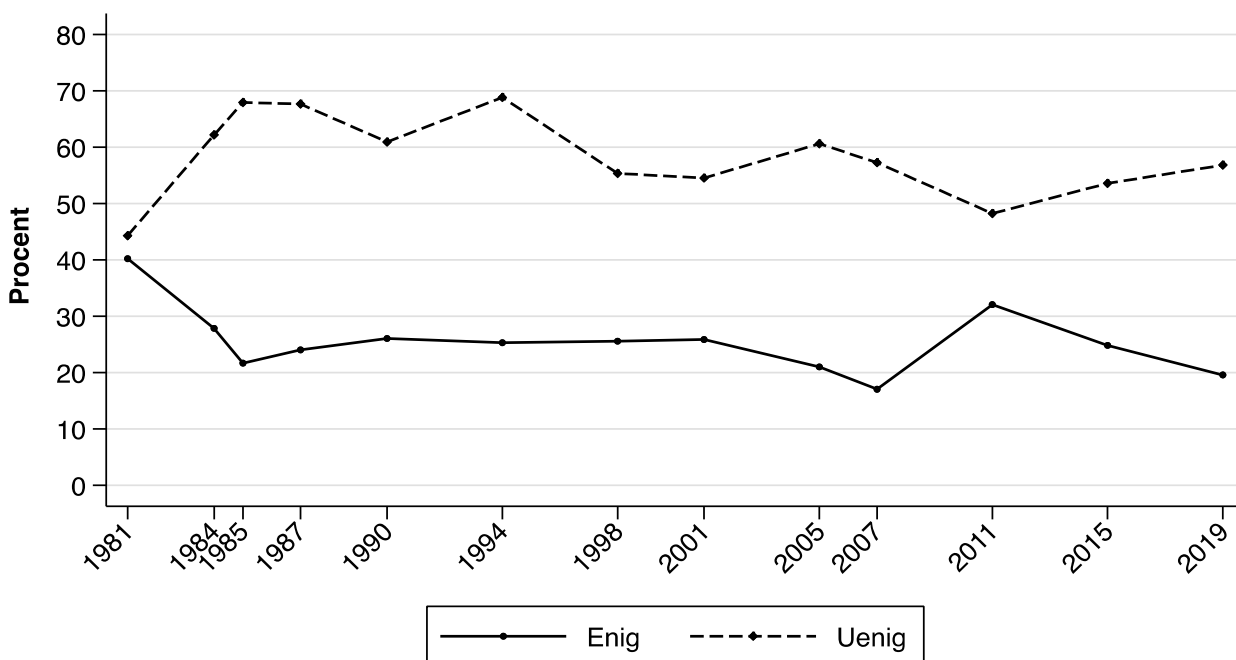
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag". Spørgsmålet er stillet i 1979, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=21.840

Figur 58: Andelen som er enten enig eller uenig i, at det ville være meget fornuftigt at lade en stærk mand gribe magten i en økonomisk krisesituation, 1971-2001.

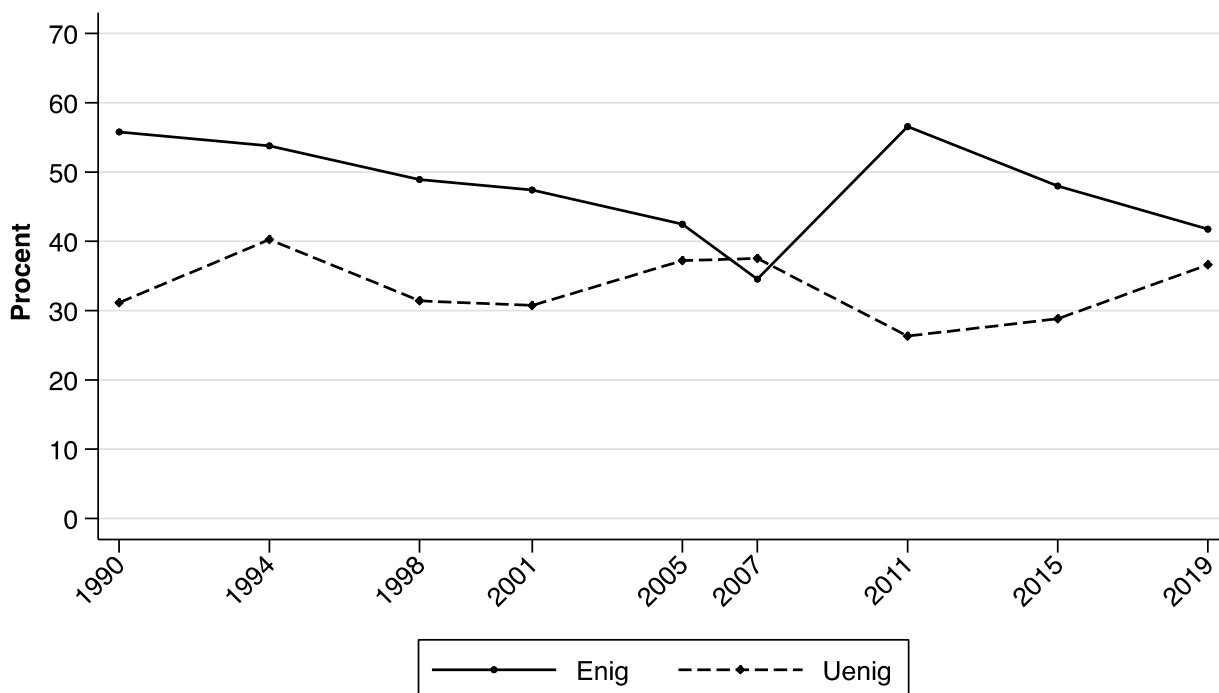
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Det ville være meget fornuftigt at lade en stærk mand gribe magten i en økonomisk krisesituation". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1990, 1994, 1998, 2001. Samlet n=13.569

Figur 59: Andelen som er enten enig eller uenig i, at den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser, 1981-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selv om det kommer i strid med miljøinteresser". Spørgsmålet er stillet i 1981, 1984, 1985, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=22.925

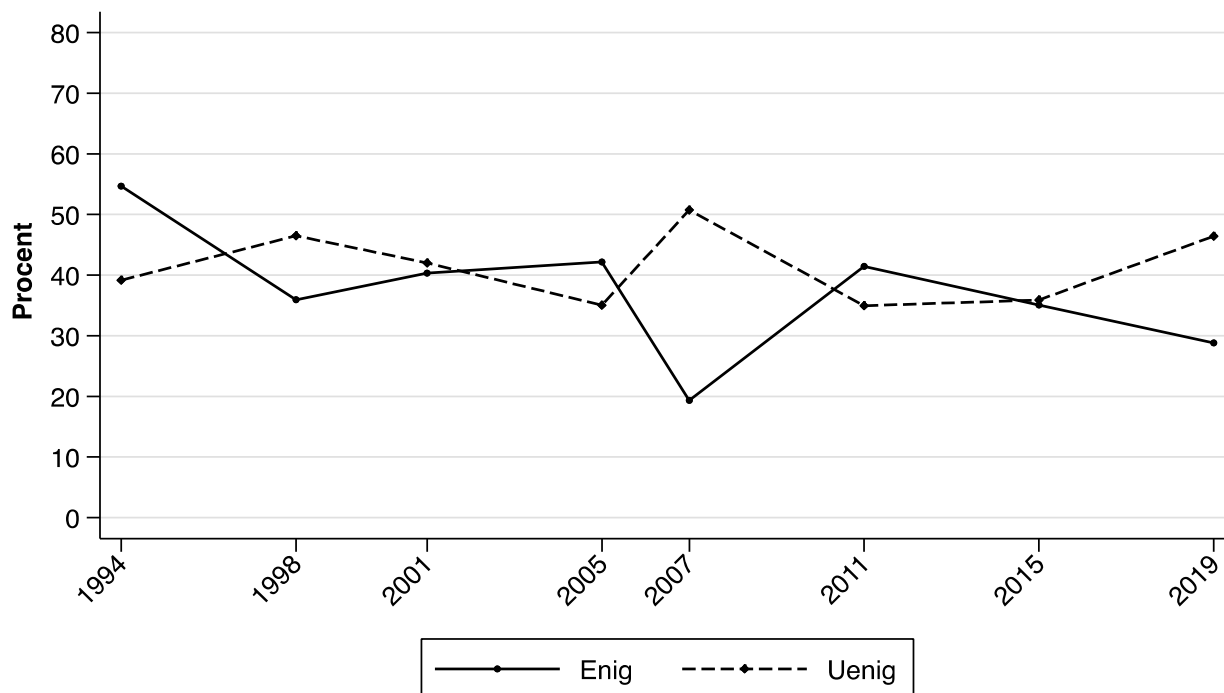
Figur 60: Andelen som er enten enig eller uenig i, at indsatsen for at forbedre miljøet ikke må gå så vidt, at den skader erhvervslivet, 1990-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Indsatsen for at forbedre miljøet må ikke gå så vidt, at den skader erhvervslivet". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.694

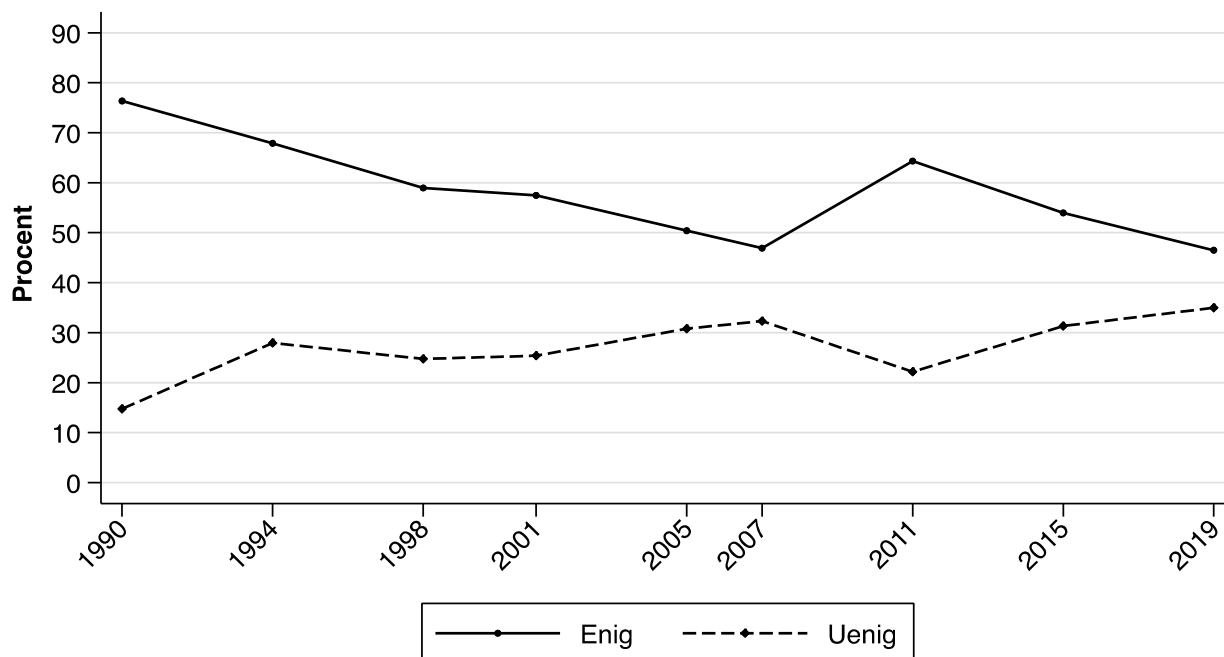
8.3 Velfærdsemner

Figur 61: Andelen som er enten enig eller uenig i, at der på længere sigt ikke er råd til at opretholde velfærdsstaten, som vi kender den i dag, 1994-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. På længere sigt er der ikke råd til at opretholde velfærdsstaten, som vi kender den i dag". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.282

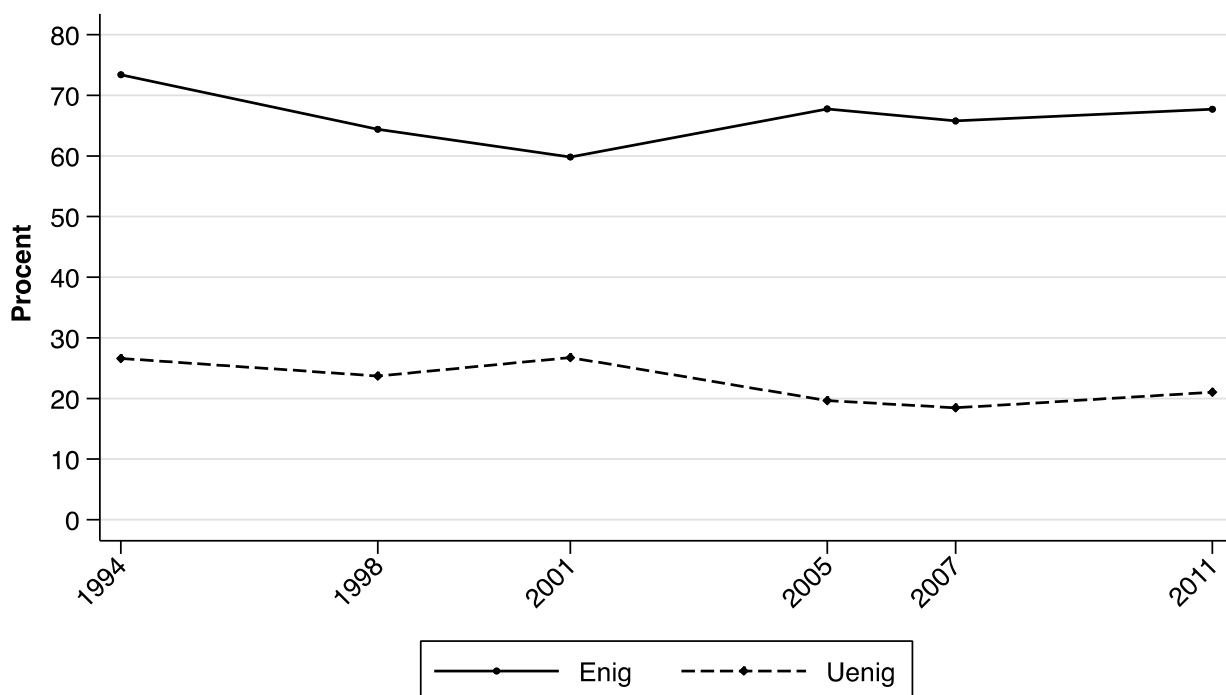
Figur 62: Andelen som er enten enig eller uenig i, at der stadig kan spares masser af penge på at effektivisere den offentlige sektor, uden at det går ud over servicen til borgerne, 1990-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Der kan stadig spares masser af penge på at effektivisere den offentlige sektor, uden at det går ud over servicen til borgerne". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.369

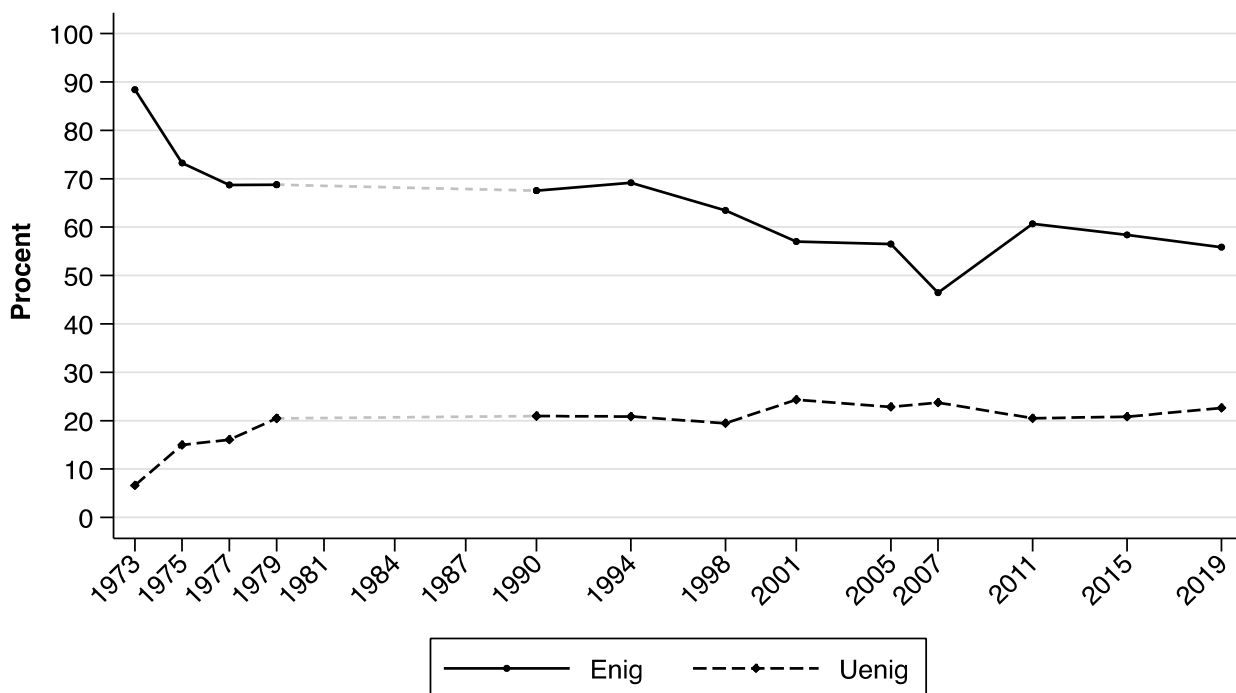

Figur 63: Andelen som er enten enig eller uenig i, at børnechecken til børnefamilierne bør afskaffes for folk med gode indtægter, 1994-2011.

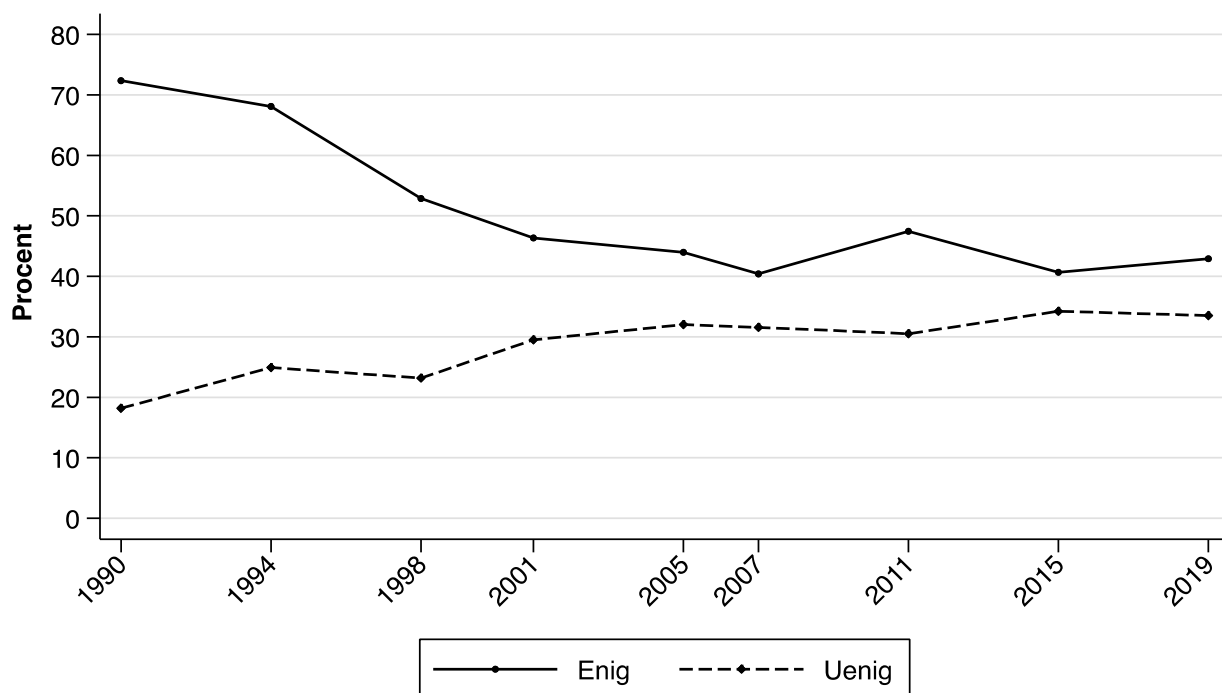
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Børnechecken til børnefamilierne bør afskaffes for folk med gode indtægter". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011. Samlet n=12.956

Figur 64: Andelen som er enten enig eller uenig i, at der er for mange, der får sociale ydelser, uden at de trænger til det, 1973-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Der er for mange, der får sociale ydelser, uden at de trænger til det". Spørgsmålet er stillet i 1973, 1975, 1977, 1979, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=22.251

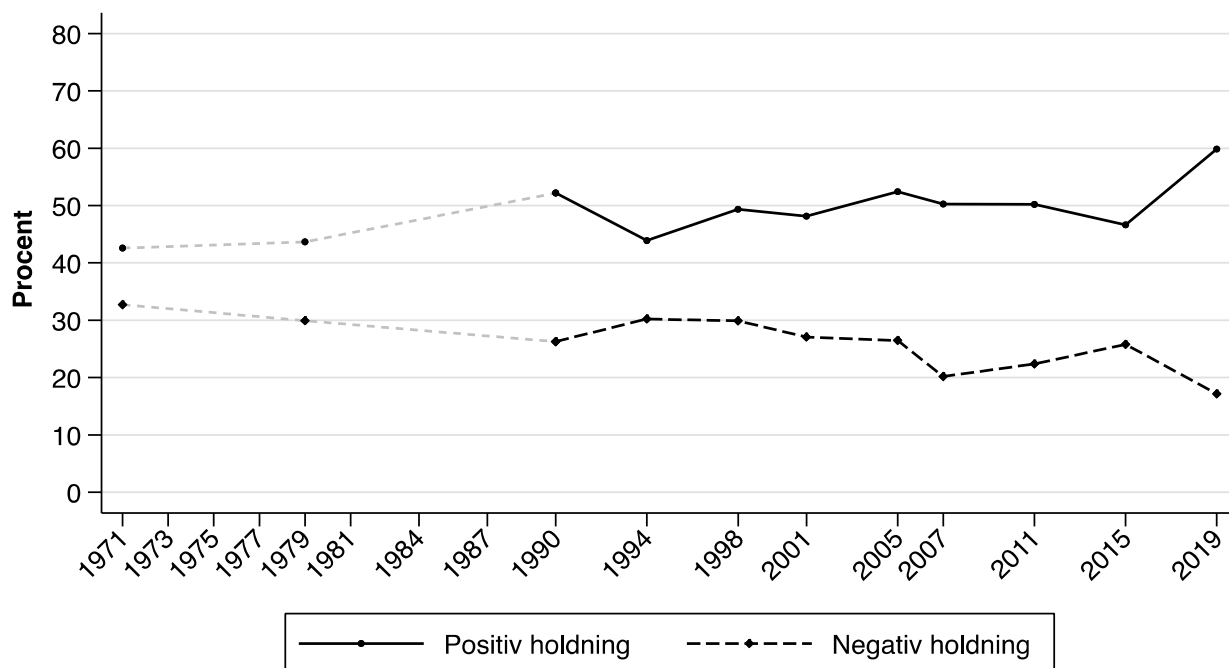
Figur 65: Andelen som er enten enig eller uenig i, at mange offentlige aktiviteter kunne udføres både bedre og billigere, hvis de blev overladt til private, 1990-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Mange offentlige aktiviteter kunne udføres både bedre og billigere, hvis de blev overladt til private". Spørgsmålet er stillet i 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.455

8.4 Internationale emner

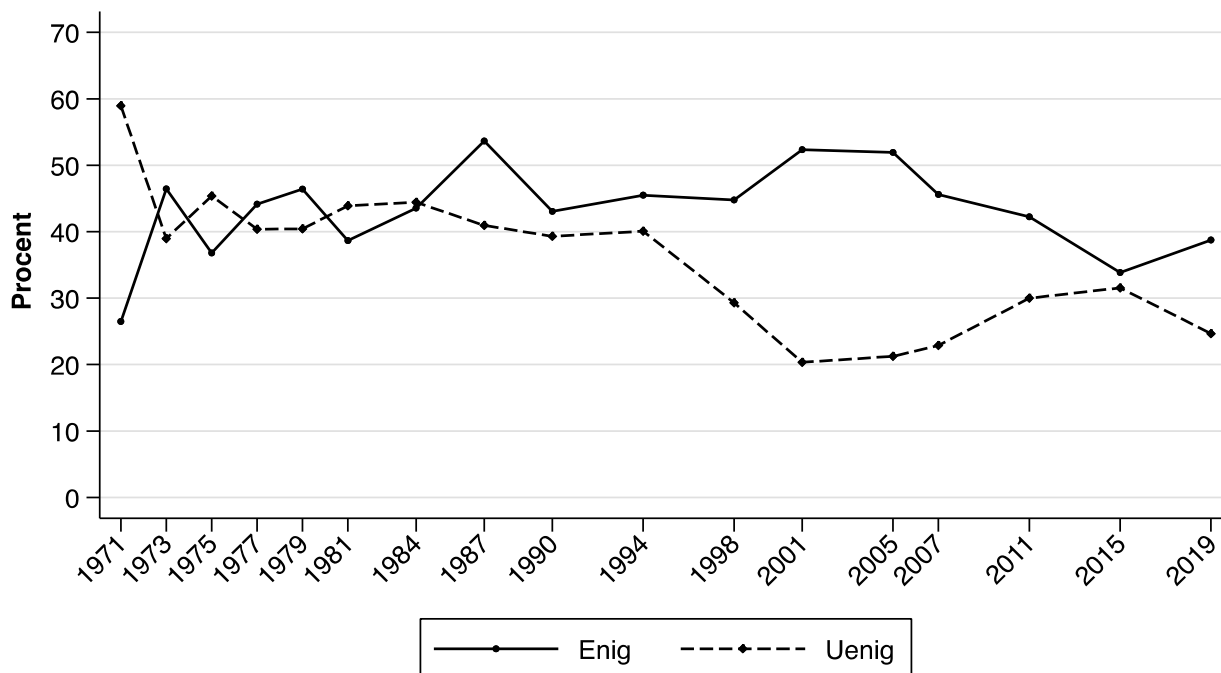
Figur 66: Danskerne's holdning til EU, 1971-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvordan er din generelle holdning til EU – meget positiv, overvejende positiv, overvejende negativ, eller meget negativ?" I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående.
Andelen med en positiv holdning til EU, består af de respondenter som har tilkendegivet at de har en enten "meget positiv" eller "overvejende positiv" holdning. Andelen med en negativ holdning til EU, består af de respondenter som har tilkendegivet at de har en enten "meget negativ" eller "overvejende negativ" holdning.
Spørgsmålet er stillet i 1971, 1979, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019.
Samlet n=21.124

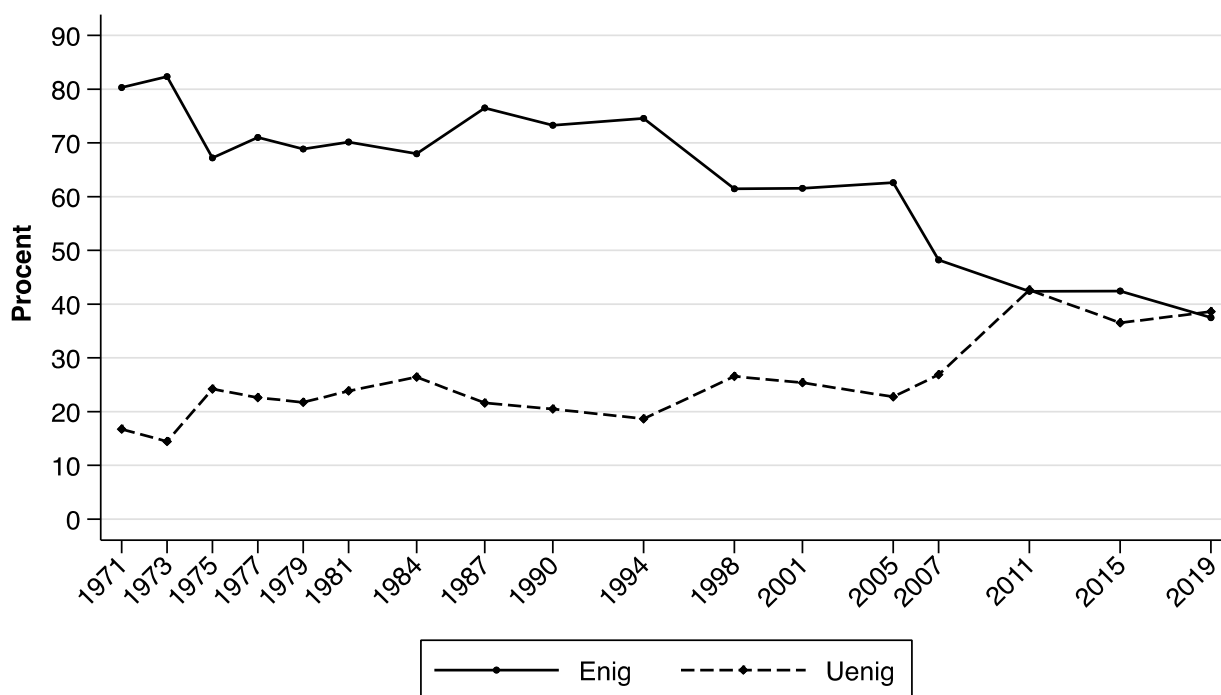
9 Politisk tillid, tro på egne evner og demokratisk tilfredshed

Figur 67: Andelen som er enten enig eller uenig i, at man i almindelighed kan stole på, at vore politiske ledere træffer de rigtige beslutninger for landet, 1971-2019.

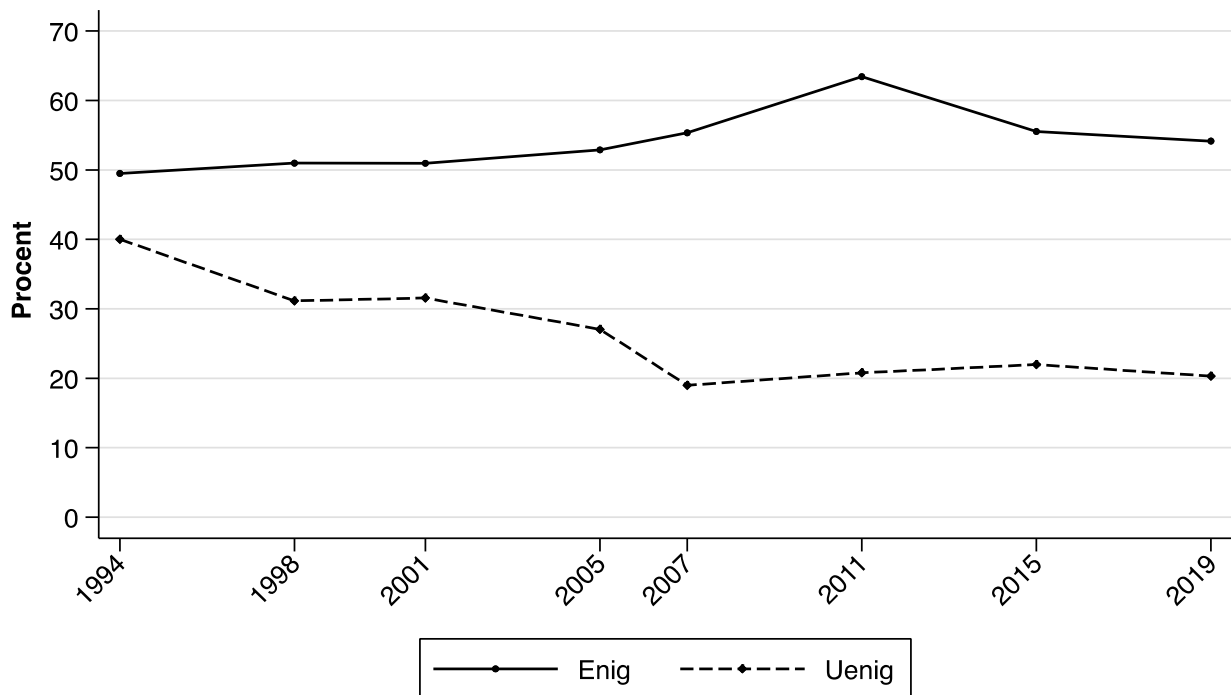
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Man kan i almindelighed stole på, at vore politiske ledere træffer de rigtige beslutninger for landet." I enkelte år er spørgsmålsformuleringen anderledes end ovenstående. Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=32.050

Figur 68: Andelen som er enten enig eller uenig i, at politik er så indviklet, at de ikke rigtig kan forstå, hvad der foregår, 1971-2019.

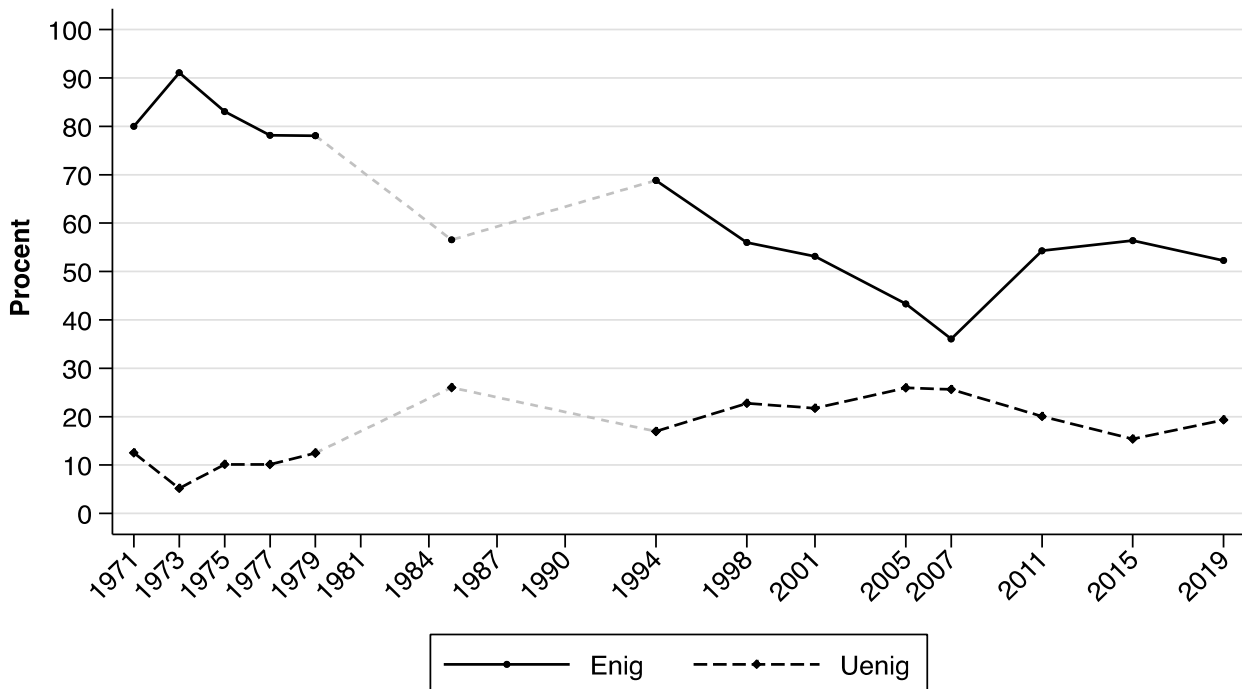
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Undertiden er politik så indviklet, at folk som jeg ikke rigtig kan forstå, hvad der foregår." Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1987/1988, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=30.203

Figur 69: Andelen som er enten enig eller uenig i, at det ikke er svært at tage stilling til politiske spørgsmål, 1994-2019.

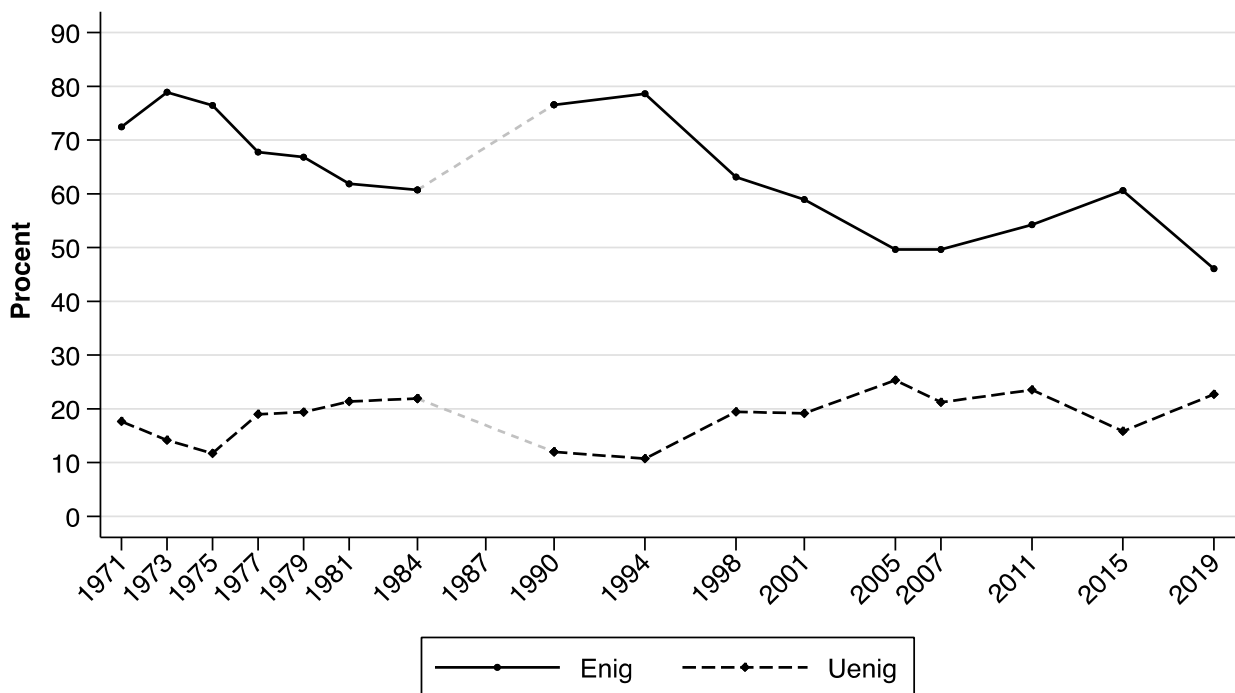
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Gennemgående synes jeg egentlig ikke, det er så svært at tage stilling til politiske spørgsmål". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.953

Figur 70: Andelen som er enten enig eller uenig i, at politikerne er for ødsle med skatteborgernes penge, 1971-2019.

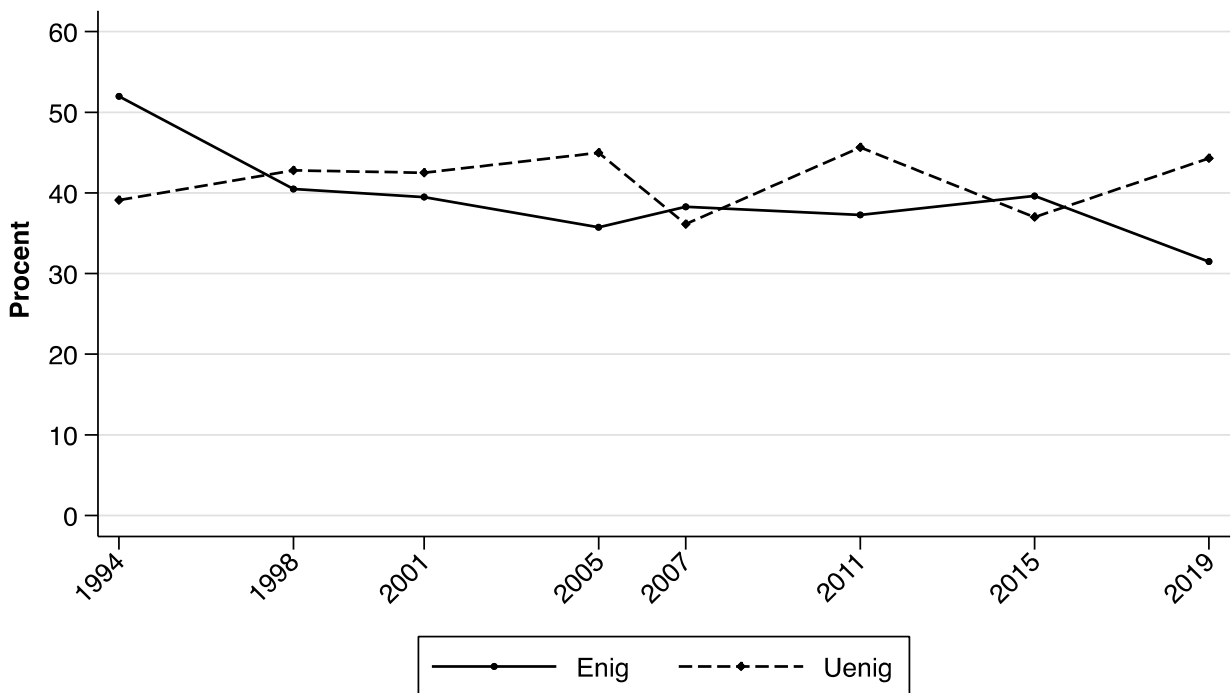
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Politikerne er for ødsle med skatteborgernes penge". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1985, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=26.059

Figur 71: Andelen som er enten enig eller uenig i, at politikerne gennemgående tager for lidt hensyn til hvad vælgerne mener, 1971-2019.

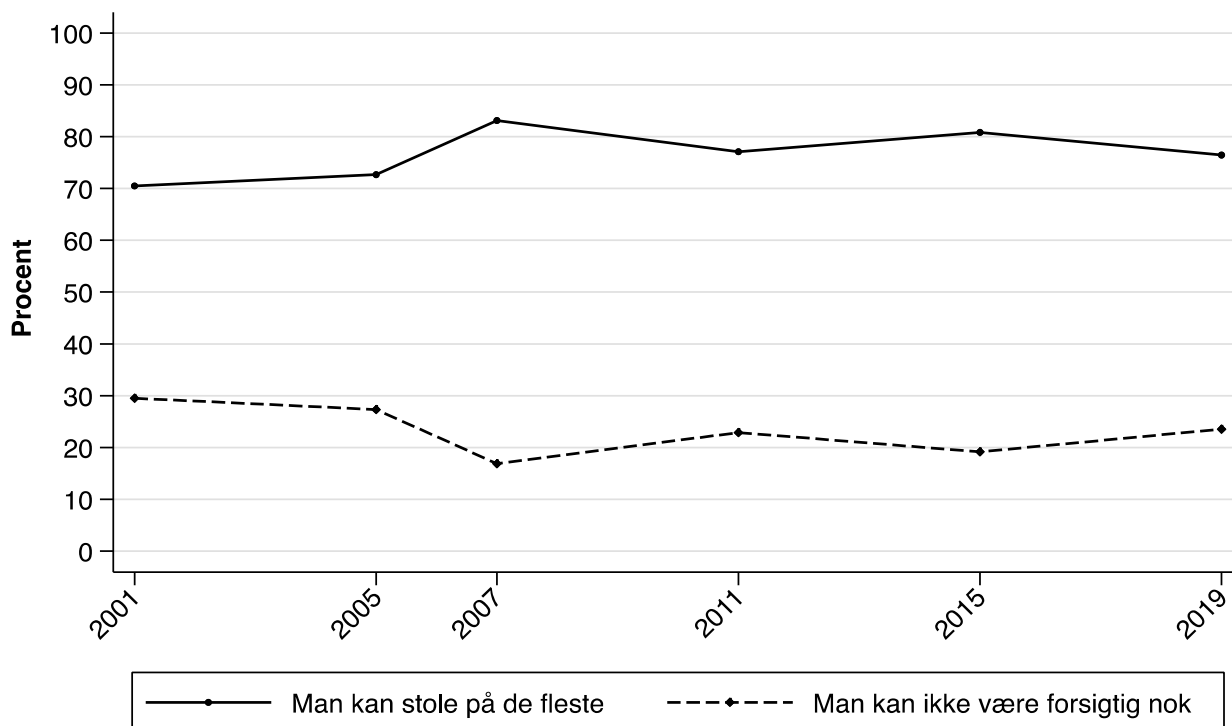
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Politikerne gennemgående tager for lidt hensyn til hvad vælgerne mener". Spørgsmålet er stillet i 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1984, 1990, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=27.098

Figur 72: Andelen som er enten enig eller uenig i, at de kun forstår en brøkdel, når politikerne diskuterer den økonomiske politik, 1994-2019.

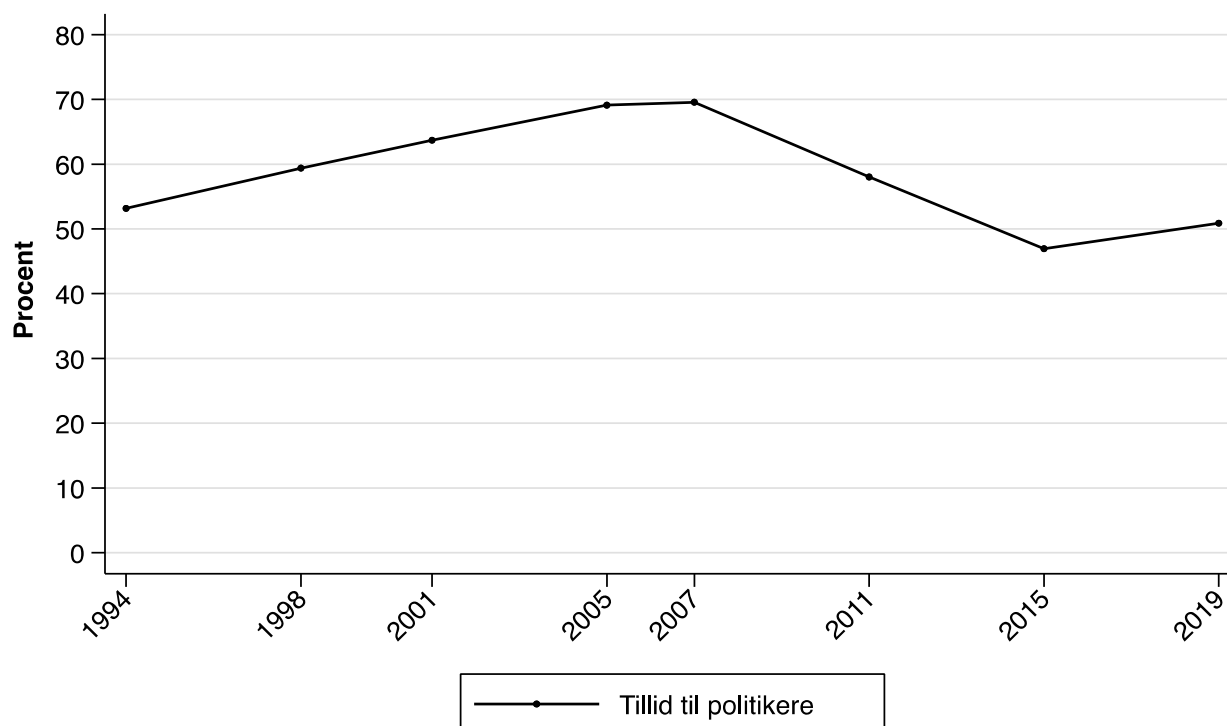
Note: Baseret på spørgsmålet "Jeg nævner nu nogle synspunkter fra den politiske debat, som man kan være enig eller uenig i. Når politikerne diskuterer den økonomiske politik, forstår jeg kun en brøkdel af, hvad de snakker om". Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=18.072

Figur 73: Udviklingen i tillid til andre mennesker, 2001-2019.

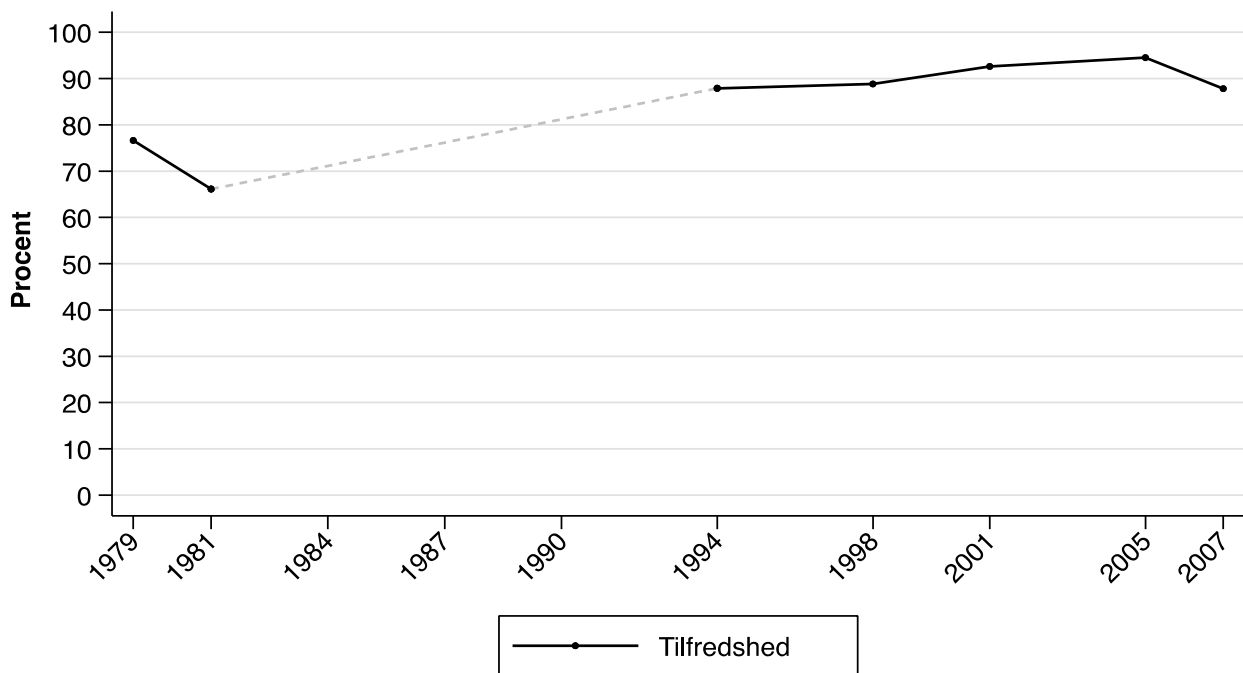
Note: Baseret på spørgsmålet "Synes du, man kan stole på de fleste mennesker, eller synes du ikke, man kan være forsigtig nok i omgangen med andre mennesker?". Spørgsmålet er stillet i 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=13.824

Figur 74: Udviklingen i tillid til danske politikere, 1994-2019.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvor stor tillid har du til danske politikere i almindelighed?". Andelen som har tillid til politikere, består af de respondenter som har tilkendegivet at de har enten "meget stor" eller "ret stor" grad af tillid. Spørgsmålet er stillet i 1994, 1998, 2001, 2005, 2007, 2011, 2015, 2019. Samlet n=17.914

Figur 75: Vælgeres tilfredshed med den måde demokratiet fungerer på i Danmark, 1979-2007.

Note: Baseret på spørgsmålet "Hvor tilfreds er du alt i alt med den måde, demokratiet fungerer på i Danmark?".

I enkelte år er spørgsmålsformulering anderledes end ovenstående.

Andelen som er tilfredse med demokratiet, består af de respondenter som har tilkendegivet at de er enten "meget" eller "nogenlunde" tilfredse.

Spørgsmålet er stillet i 1979, 1981, 1987/1988, 1994, 1998, 2001, 2005, 2007.

Samlet n=15.955

10 Hovedpublikationer fra det danske valgprojekt

1973- og 1971-valgene:

Ole Borre, Hans Jørgen Nielsen, Steen Sauerberg og Torben Worre. Vælgerskreddet 1971-73. Arbejdspapirer fra en interviewundersøgelse. Eget forlag, 1975.

1975-, 1973- og 1971-valgene:

Ole Borre. Vælgere i 70'erne: resultater fra interviewundersøgelser ved folketingsvalgene i 1971, 1973 og 1975. København: Akademisk Forlag, 1976

1979-valget:

Ole Borre et al. Efter vælgerskredet. Analyser af folketingsvalget 1979. Aarhus: Politica, 1983.

1984-valget (samt valgene forud):

Jørgen Elklit og Ole Tonsgaard (red.). Valg og vælgeradfærd. Studier i dansk politik. Aarhus: Politica, 1984.

Valgene 1988 og 1987:

Jørgen Elklit og Ole Tonsgaard (red.). To folketingsvalg. Vælgerholdninger og vælgeradfærd i 1987 og 1988. Aarhus: Politica, 1989

1990-valget:

Lars Bille, Hans Jørgen Nielsen, Steen Sauerberg. De uregerlige vælgere: valgkamp, medier og vælgere ved folketingsvalget 1990. København: Columbus, 1992.

1994-valget:

Ole Borre og Jørgen Goul Andersen. Voting and Political Attitudes in Denmark. Aarhus: Aarhus University Press, 1997.

1998-valget:

Johannes Andersen, Ole Borre, Jørgen Goul Andersen og Hans Jørgen Nielsen. Vælgere med omtanke. Aarhus: Systime, 1999.

2001-valget:

Jørgen Goul Andersen og Ole Borre (red.). Politisk forandring. Værdipolitik og nye skillelinjer ved folketingsvalget 2001. Aarhus: Systime, 2003.

2005-valget:

Jørgen Goul Andersen, Ole Borre, Kasper Møller Hansen, Hans Jørgen Nielsen (red.). Det nye politiske landskab. Folketingsvalget 2005 i perspektiv. Aarhus: Academica, 2007.

2007-valget:

Ása Bengtsson, Kasper Møller Hansen, Ólafur Þ. Harðarson, Hanne Marthe Narud og Henrik Oscarsson. The Nordic Voter. Myths of Exceptionalism?. Colchester: ECPR Press, 2013.

2011-valget:

Rune Stubager, Kasper Møller Hansen og Jørgen Goul Andersen (red.). Krisevalg. Økonomien og folketingsvalget 2011. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013.

2015-valget:

Kasper Møller Hansen og Rune Stubager (red.) Oprør fra udkanten – Folketingsvalget 2015.
København: Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2017.